

REVISTA BIBLIOTECILOR

30 AUG 1973

12
1967

S U M A R

Vasile PETRIȘOR și Nicolae RAUS: <i>Atitudini anticomuniste în cultura românească</i>	705
<i>La a XX-a aniversare a Republicii</i>	710
D. CONSTANTIN ZAMFIR: <i>Năzuințe împlinite</i>	711
Mircea LEON: <i>Mărturie profesională</i>	713
Zenovia RADU: <i>Cititorii noștri</i>	714
NAGY ERDEI Ecaterina, ERDEI Irina, ERDEI Eva: <i>Trei surori — o profesie</i>	715
Valeriu MOLDOVEANU: <i>Biblioteca Academiei și rețeaua ei de biblioteci</i>	717
Mihail LANCOULESCU: <i>Funcționalitate și coordonare în activitatea bibliotecilor din orașul Timișoara</i>	721
Nicolae LIU: <i>Marginalii la un catalog de microfilm</i>	723
(Ileana) BĂNCUȚĂ: <i>Metodă de înlocuire a bibliografiilor (Lucrările finale)</i>	725

Experiența noastră

Olgă PRODAN: <i>Reorganizarea colecțiilor Bibliotecii regionale Maramureș</i>	720
Petro POPA: <i>O nouă metodă de lucru la secția de împrumut a Bibliotecii regionale Dobrogea</i>	731
Ioan POPA, Elena COSTEI, Nicolina GRECU: <i>Activitatea la sediul a bibliotecii raionale</i>	732

A. CORVĂTESCU-TOFAN: <i>Un reușit seminar cu bibliotecarii comunați</i>	734
<i>Cronica</i>	735
<i>Dicțar</i>	737
<i>Știri de peste hotare</i>	738

Ex libris

Corneliu DIMA-DRĂGAN: <i>Introducere în istoria ex libris-ului românesc</i>	739
---	-----

Beatrice ARION: <i>Moromeții — roman al destinului satului românesc contemporan (text pentru organizarea unei manifestări de masă)</i>	743
--	-----

Profiluri

Șerban CIOCULESCU: <i>Tudor Vianu</i>	740
---	-----

Lucrări de specialitate

<i>Cartea. Buletin metodic și bibliografic editat de Biblioteca regională Dobrogea; Sredni sistematskii katalog inostrannih knig po bibliotekovedeniu. 1957—1963 g. g.</i>	750
--	-----

Fișier

Lenin, V. I. <i>Opere complete. Vol. 40: Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și mișcarea revoluționară și democratică din România. Documente și amintiri; Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Schiță istorică; Bibliografia Marii Revoluții Socialiste din Octombrie; Riemshneider, Margarete. Lumea hiltților; Georgescu, Paul. Virșetele tinereții; Missir, Ioan. Fata Moartă; Târziu, Alexandra. Nu se poate preciza; Slukis, Mykolais. Scara spre cer; Bojer, Johan. Ultimul viking; Faulkner, William. Orașul; Leonov, Leonid. Hoțul; Moberg, Vilhelm. Trăim numai odată; Nossak, H. E. Interiu cu moartea; Undset, Sigrid. Kristin Lavransdatter</i>	752
---	-----

<i>Calendar (ianuarie, februarie, martie 1968)</i>	758
--	-----

Consultații

Getta Elena RALLY: <i>Catalogarea (VI)</i>	761
Vasile RADO: <i>Etajeră de expunere</i>	768

<i>Fișta redacției</i>	768
<i>Preca despre biblioteci</i>	768

**PUBLICAȚIE
A COMITETULUI DE STAT
PENTRU CULTURA ȘI ARTA**

ANUL XX

Nr. 12

DECEMBRIE, 1967

REDACȚIA
Str. Biserica Amzei 5—7
Raionul „30 Decembrie”
București, O
Telefon 13.94

ATITUDINI ANTIMONARHICE ÎN CULTURA ROMÂNEASCĂ

La 30 Decembrie, poporul nostru aniversază împlinirea a 20 de ani de la instaurarea Republicii Populare Române — eveniment de o semnificație istorică deosebită, care a deschis țării calea celor mai profunde transformări înnoitoare. „Proclamarea Republicii Populare Române — subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu — a însemnat începutul puterii democrat-populare, trecerea României într-o nouă etapă a dezvoltării sociale → etapa revoluției socialiste”.

Abolirea monarhiei, care constituia o frână în calea progresului social, devenise, în 1947, imperios necesară, deoarece democratizarea țării, mersul ei înainte întâmpinau rezistența claselor exploatare, a regelui și a camarilei sale. Dezvoltarea și întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimă, unirea tuturor forțelor democratice și progresiste ale poporului, sub conducerea P.C.R., au asigurat înlăturarea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române.

Anii care au urmat au fost ani de izbînză remarcabile pe toate fronturile construcției socialiste. Într-o perioadă istoricește scurtă, relațiile de producție socialiste s-au generalizat în întreaga economie, s-a încheiat trecerea de la capitalism la socialism. În România, socialismul a învins deplin și definitiv la orașe și sate. Drumul parcurs de la monarhia burghezo-moșierească la Republica Socialistă România, proclamată în 1965, concentrează o întreagă epocă istorică, pe care poporul român a străbătut-o cu succes, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Român.

Lupta antimonarhică face parte integrantă din lupta revoluționară dusă de-a lungul veacurilor de către poporul român, în frunte cu cei mai luminați gînditori, revoluționari și patrioți ai țării, împotriva asupririi și împilării de orice fel. Credincioase idealurilor de la 1848, idealului republican, masele populare au privit cu ură și indignare aducerea la cîrma țării a Hohenzollernilor. Începută încă înaintea venirii lui Carol în țară, lupta antimonarhică s-a dezvoltat continuu, constituind o parte inseparabilă a luptei împotriva regimului burghezo-moșieresc, pentru instaurarea puterii populare. În primele rînduri ale acestei lupte s-a situat clasa muncitoare, care, încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, începuse să se afirme ca o forță socială înaintată, ridicînd steagul luptei pentru drepturi și libertăți democratice, pentru interesele vitale ale celor ce muncesc.

Socialiștii români au preluat de la generația pașoptistă o seamă de obiective democratice și le-au adaptat programelor lor. Între revendicările general-democratice, ei inscriau și antimonarhismul, ca o reacție față de monarhie în general, față de Hohenzollerni în special și față de burghezie și moșierime — promotoare ale reginului monarhic, anti-popular. Ideea înlăturării monarhiei, subliniată în numeroase materiale apărute în presa socialistă, era, cel mai adesea, completată cu ideea înlocuirii ei printr-o formă nouă de guvernământ, republicană. „Noi socialiștii democrați — scria ziarul „Munca” din 10 mai 1892 — dacă vom sincer dezrobierea muncitorilor, dacă vom desființa monarhiei, fie în capul ei un rege sau un președinte, atunci trebuie să căutăm să distrugem rădăcinile, temeliiile acestor instituțiuni . și anume muncitorii să capete stăpînirea politică, mijloacele de producere să fie în mîna națiunii întregi, nemaifiind cu puțință a exploata și a jefui om pe om și atunci „alcătuirea societății de azi va peri cu toate instituțiunile ei: cu armată, regalitate, poliție etc.”.

O dată cu crearea P.C.R., lupta clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii împotriva monarhiei și a sprijinitorilor ei s-a ridicat pe o treaptă superioară, a dobîndit un conținut nou. Partidul Comunist Român a declarat un război necruțător claselor exploatare și monarhiei. În felul acesta, P.C.R. a pus, încă de la început, în centrul activității sale lupta pentru înlăturarea regimului burghezo-moșieresc și a monarhiei, pentru instaurarea puterii populare.

Alături de cele mai diverse pături și categorii sociale ale țării, oamenii de cultură s-au înrolat în larma bătăliei împotriva „balaurului cu multe capete” al dinastiei. În decursul celor opt decenii de regim monarhic, ei au dezvoltat și au vestejit, adesea dramatic și în termenii cei mai categorici, racilele regimului burghezo-moșieresc, în fruntea căruia stătea dinastia de Hohenzollern, au susținut aspirațiile și lupta maselor pentru o viață mai bună, pentru dreptate și echitate, pentru republică. Mai cu seamă în literatură și publicistică, ostilitatea față de coroană a cunoscut o amploare și o incisivitate deosebite. Toate armele scrisului au fost folosite în această direcție: pamfletul, satira, epigrama, jocul de cuvinte, canțoneta, ciutecul comic, parodia, alegoria, poezia, basmul, comedia etc. De la sine înțeles s-a poziționat de pe care militau diverși oameni de cultură pentru zdruncinarea temeliiilor Palatului nu erau și nu puteau fi identice. Cei mai înaintați gînditori ai țării s-au confundat însă în întregime cu idealurile maselor, cu felurile revoluționare ale clasei muncitoare.

În cultura românească, tradițiile, împotriva față de opresiunea claselor exploatare, față de autocrație — atribut de bază al gîndirii social-politice din țara noastră — au adînci rădăcini. Această moștenire a fost preluată și dezvoltată pe o treaptă mai înaltă în permanența și uriașa ridicare pentru sfărîmarea tronului, pentru instaurarea domniei poporului. Un loc de seamă îl ocupă, în acest cadru, afirmarea idealurilor înaintate ale poporului român de către revoluționarii de la 1848. Marele patriot și gînditor revoluționar Nicolae Bălcescu promovea, cu o neasemuită forță de convingere, ideea înlăturării regimurilor monarhice, a instaurării regimurilor republicane în care „puterea statului și drepturile lui să fie în mîna poporului întreg”.

Oamenii de cultură înaintați de la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea și-au pus cu însufleșire condeii în slujba restabilirii drepturilor legitime ale poporului. Ei au atras atenția opiniei publice asupra rolului retrograd, de uzurpator al cuceririlor democratice pe care-l juca monarhia, principalul pilon al edificiului de jaf și aspirare ridicat de oligarhie pe umerii muncitorilor și țărănilor. Făcîndu-se ecoul nemulțumirilor generale și exprimînd starea de spirit a maselor, o seamă de intelectuali cu vederi progresiste, oameni de știință, de artă, scriitori, publiciști au demascat în scrierile lor anacronismul instituției monarhice, preocupările cîmătărești ale regilor, rolul lor de exponenți ai claselor reacționare. Animați în creația lor de cele mai nobile idealuri, de dragostea față de om, de stima și respectul pentru truditarii țării — apărătorii glicii și păstrătorii tradițiilor strămoșești — oamenii de cultură au bîcniat abuzurile și injustițiile care au însoțit de la un capăt la altul regalitatea. Ei au denunțat politicianismul burghez, instituțiile vremii, cîrdășia dintre clasele exploatare și dinastie, afacerile de culise, ascunse sub deviza: „regele domnește, iar nu guvernează”. Bolliac se ridică în

termeni vehemenți împotriva naturalizării regelui, a celor care arvuneau „țara întreagă străinului!“. „Cari sunt serviciile ce a făcut României principiile de Hohenzollern? — se întreba scriitorul. — Este acest nume popular în România...?“. Iar N. T. Orășanu arăta în stihuri pline de revoltă ce înseamnă cu adevărat o dinastie la cîrma unei țări: „Orice dinastie-n lume crede că-i proprietară / Pe tron și pe națiune, ba chiar și p-ntreaga țară“. Regele — spunea același poet — „Stă pe capul națiunii cum stau trîntorii în stup, / Ș-are — adesea caracterul și năravul unui lup“.

În lupta împotriva citadelei regale, oamenii de cultură formați sub înfrîurirea directă a mișcării socialiste și muncitorești aduceau un suflu nou, o altitudine plină de hotărîre și perspective. În scrierile lor, opoziția dintre regimul monarhic și cel republican apărea distinctă, iar cerința abolirii monarhiei izvora ca o necesitate și o garanție a dobîndirii unor libertăți largi democratice, în care poporul să fie stăpîn pe destinele sale. Dar toți aceia care, într-o măsură sau alta, folosind nuanțe și tonuri diferite, și-au manifestat aversiunea față de instituția monarhică, i-au dezvăluit caracterul tiranic și hrăpăreț se integrează în largul front de luptă împotriva monarhiei. Anton Bacalbașa, Constantin Bacalbașa, Gheorghe Panu, Ionescu Raicu-Rion, Ion Păun-Pincio, Traian Demetrescu, Constantin Mille, N. D. Cocea, B. P. Hasdeu, Alexandru Macedonski, Alexandru Filipescu, Dimitrie Bolintineanu, Alexandru Ulahuță, Alexandru Beldiman, George Ranetti, I. L. Caragiale, Tudor Arghezi — sînt numai cîțiva dintre scriitorii care și-au pus pîna în slujba spulberării miturilor cu care Palatul încerca să se inconjoare. Macedonski înfățișează în versuri satirice un domn preistoric, numit vodă Trefeleac, aluziile la gravele vicii ale regelui în România fiind mult decît transparente: „Trefeleac — vodă — al nostru venetic rămase / Și cu veneticii se sluji-ntr-atît, / Încît țara-ntreagă gata o și dase / Bine ferecată și cu ștreangu-n git“. Imoralitatea regească, lipsa de demnitate a oamenilor politici care îl anturau fac obiectul unui sever rechizitoriu din partea lui Constantin Mille și a altor scriitori legați de mișcarea muncitorească: „Regele Carol — scrie C. Mille — este criminal, cînd întretine această imoralitate, cînd trăiește din acest sistem fals constituțional, din această scriboasă comedie, ale cărei sfori el le trage de douăzeci și atîția de ani! Tot sistemul nostru constituțional și parlamentar e putred ca și lumea noastră politică“.

Mii de articole demascatoare la adresa monarhiei și-au găsit locul în zeci de ziare și reviste de diferite nuanțe. Organele de presă ale mișcării socialiste și muncitorești, ca: „Emanciparea“, „Dacia viitoare“, „Drepturile omului“, „Munca“, „Lumea nouă“, „Contemporanul“, „România muncitoare“, „Socialismul“, „Știința“, „România liberă“ și multe altele au dus pînă la capăt ofensiva antimonarhică, vîzînd în abolirea acesteia o treaptă în lupta împotriva regimului burghez-moșieresc, o etapă în drumul spre instaurarea unei republici de tip socialist. Seva acestor scrieri antimonarhice izvora dintr-o viziune clară asupra bazei de clasă a monarhiei, din convingerea fermă în pieirea ei inevitabilă. „Dacia viitoare“ din 1 martie 1883 scria că asupriții pregătesc o viitoare țară liberă și unită, dar „nu o pregătesc pentru trîntorii, nici pentru vodă Carol, nici pentru burghezie, a cărei slugă este“. Iar „Drepturile omului“ sublinia, în primul său număr, din 1 februarie 1885, că menirea sa este „de a pregăti în România isbinda marii revoluții umane ale cărei semne roșiatic se ivesc la orizont...“.

Alte ziare și reviste — „Nichipercea“, „Ochiul dracului“, „Sarsailă“, „Ghimpele“, „Urzicătorul“, „Asmoden“, „Tarara“, „Moștul român“, „Facla“, „Era nouă“, „Chemarea“, „Voinea socială“ etc. — au constituit adevărate tribune de demascare a monarhiei, de exprimare a speranței într-un viitor mai bun pentru poporul român. Tudor Arghezi semnează în „Facla“ lui N. D. Cocea o satiră de o mare virulență la adresa regelui, pe care o încheie astfel: „Și el știe cu toate acestea acum că poporul nostru a încăput pe calca revoluțiilor sociale, că o revoltă cheamă o altă revoltă ca să o vindece...“.

Criticii dinastiei Hohenzollernilor, călăuziți de un ideal înalt, au promovat, în scrisul lor, cu puternice scîlpiri de talent, sfîrșitul regimului monarhic și viitorul luminos al patriei, reușind să încununeze cu victorii atît cauza apărată, cît și tradiția noastră literară polemică începută cu literatura pamphletistă de la 1848. Ei au contribuit la cimentarea hotărîrii poporului de a strivi flagelul regal sădit în mediul descompus al regimului burghez-moșieresc, la întregirea speranței și încrederii vii în succesul luptei duse de P.C.R. pentru doborîrea de la putere a burgheziei și moșierimii, pentru alungarea monarhiei, pentru instaurarea republicii, a unui regim democratic. Îndemnînd la izgonirea monarhiei din viața națională, ei se înscriu ca participanși activi la netezirea căilor viitorului luminos al patriei.

A rămas adînc întipărit în inima poporului asprul rechizitoriu pe care oamenii de cultură îl făceau regalității, ale cărei interese se împleteau strîns cu cele ale claselor

exploatare, caracterul feudal, antipatriotic al instituției monarchice. Ori de câte ori preamărește Republica, cucerită prin grele încercări și strădanii, poporul român redeschide cartea trecutului și confirmă dreptatea osîndei pe care a aplicat-o altui monarhiei, cit și sprijinitorilor ei — burghezia și moșierimea.

Începutul revoluției populare în țara noastră a cunoscut înregimentarea, în largul front al maselor populare, a celor mai bune forțe ale intelectualității. Dezvoltînd lupta antimonarhică dusă pînă în decembrie 1947 într-o luptă pentru bunăstarea și fericirea întregului popor, intelectualii înaintați ai României, sub îndrumarea Partidului Comunist Român, au urmat pas cu pas mersul ascendent al revoluției, în etapa sa democratică și apoi în cea socialistă. Ei și-au pus condeii în slujba nobilelor idealuri de înălțare și desăvîrșire a edificului măreț al socialismului.

Vasile PETRIȘOR, Nicolae RAUȘ

cercetători științifici la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.

Bibliografie

CEAȘESCU, NICOLAE. Raportul cu privire la măsurile de perfecționare a conducerii și planificării economiei naționale și la îmbunătățirea organizării administrativ-teritoriale a României. In: Scinteia, 37, nr. 7546, 7 dec 1967, p. 1-7.

CEAȘESCU, NICOLAE. Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea partidului în perioada dintre Congresul al VIII-lea și Congresul al IX-lea al P.C.R. 19 iulie 1965. Buc., Editura politică, 1965. 103 p.

CEAȘESCU, NICOLAE. Raport cu privire la proiectul de Constituție a Republicii Socialiste România. Buc., Editura politică, 1965. 32 p.

CEAȘESCU, NICOLAE. Partidul Comunist Român — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România. Buc., Editura politică, 1966. 94 p.

CEAȘESCU, NICOLAE. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la întîlnirea cu activul de partid din regiunea Ploiești. In: Scinteia, 36, nr. 7340, 14 mai 1967, p. 1, 3.

CEAȘESCU, NICOLAE. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la întîlnirea cu activul de partid din regiunea Brașov. In: Scinteia, 36, nr. 7376, 19 iun 1967, p. 1, 3.

CEAȘESCU, NICOLAE. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la întîlnirea cu activul de partid din regiunea București. In: Scinteia, 36, nr. 7397, 10 iul 1967, p. 1 și 3.

CEAȘESCU, NICOLAE. Expunere cu privire la politica externă a partidului și guvernului prezentată la sesiunea Marii Adunări Naționale. 24 iulie 1967. Buc., Editura politică, 1967. 63 p.

CEAȘESCU, NICOLAE. Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul aniversării unei jumătăți de secol de la marea epopee națională a Mărășeștilor. In: Scinteia, 36, nr. 7431, 13 aug 1967, p. 1, 3.

CEAȘESCU, NICOLAE. Rolul conducător al partidului în etapa desăvîrșirii construcției socialismului. Buc., Editura politică, 1967. 64 p.

MAURER, ION GHEORGHE. Cuvîntarea rostită de tovarășul Ion Gheorghe Maurer la Adunarea solemnă cu prilejul sărbătoririi a 90 de ani de la cucerirea independenței României. In: Scinteia, 36, nr. 7335, 9 mai 1967, p. 1-2.

denței României. In: Scinteia, 36, nr. 7335, 9 mai 1967, p. 1-2.

★

Constituția Republicii Socialiste România. Buc., Editura politică, 1965. 32 p.

★

BORGEANU, AL. s.a. Orînduirea socialistă, înflorirea națiunii și a statului nostru socialist. In: Revista de filozofie, 12, nr. 11, nov 1965, p. 1507-1520.

CETERCHI, IOAN. Republica Populară Română — stat socialist. Buc., Editura politică, 1962. 360 p.

XV ani de la proclamarea Republicii Populare Române. Buc., Editura politică, 1962. 93 p.

Constituția socialismului victorios. In: Lupta de clasă, 45, nr. 9, sep 1965, p. 3-16.

Documente din mișcarea muncitorească, 1872-1916. Culese și adnotate de Mihail Roller. Ediția a 2-a completată. Buc., Editura Confederației Generale a Muncii din România, 1947. 667 p.

Documente din istoria mișcării muncitorești din România, 1916-1921. Cu prefața Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. Buc., Editura politică, 1966. 790 p.

Documente privind demascarea caracterului reacționar, antipopular și antinațional al monarhiei (1922-1940). In: Analele Institutului de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R., 8, nr. 6, nov-dec 1962, p. 123-150.

GEORGESCU, ELENA. Revendicări general-democratice în programele mișcării socialiste din România (1890-1914). In: Analele Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., 13, nr. 4, iul-aug 1967, p. 119-129.

GEORGESCU, TITU. Intelectuali antifasciști în publicistica românească. Buc., Editura științifică, 1967. 430 p.

GHIMES, GH. Republica — deziderat al gândirii democratice și progresiste din România. In: Analele Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R., 13, nov-dec 1967, p. 19-29.

IONAȘCU, TRAIAN. Marea Constituție — expresie a adîncirii democratismului statului nostru socialist. In: Revista de filozofie, 12, nr. 7, iul 1965, p. 839-854.

Legea fundamentală a României socialiste. Culegere de studii. Buc., Editura politică, 1966. 239 p.

MAZILU, D. I. *Dezvoltarea și înflorirea multilaterală a națiunii și a statului socialist.* In: *Studii și cercetări juridice*, 11, nr. 4, oct—dec 1966, p. 573—592.

MAZILU, D. I. și CARACIUC, T. *Făurirea statului socialist România — cucerire istorică a maselor populare.* In: *Analele Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.*, 12, nr. 4, iul—aug 1966, p. 3—21.

MIHORDEA, V. *Răscoala grănicerilor de la 1866.* Buc., Editura Academiei R.P.R., 1958. 305 p.

MURGESCU, C. *Monarhia — principalul stîlp al reacțiunii burghezo-moșierești.* In: *Analele Institutului de istorie a partidului de pe lângă C.C. al P.M.R.*, 8, nr. 6, nov—dec 1962, p. 99—122.

Presă muncitorească și socialistă din România. Vol. I: 1865—1900; Vol. II: 1900—1921. Buc., Editura politică, 1964—1966.

RĂDULESCU, ILIE. *Despre rolul statului nostru socialist.* In: *Lupta de clasă*, 46, nr. 3, mar 1966, p. 10—21.

România socialistă pe calea continuel înfloriri. In: *Lupta de clasă*, 45, nr. 8, aug 1965, p. 3—20.

RUSENESCU, M. *Lupta maselor pentru instaurarea puterii populare.* In: *Studii. Revistă de istorie*, tom. 18, nr. 2, mar—apr 1965, p. 257—276.

SPĂLĂȚELU, I. *Presă revoluționară și democratică din anii 1933—1937 despre sprijinul acordat organizațiilor fasciste de curcările reacționare interne și externe.* In: *Analele Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.*, 13, nr. 4, iul—aug 1967, p. 111—118.

TĂNAȘE, AL. *Noua Constituție și unele tradiții ale idealii patriotice în cultura română.* In: *Revista de filozofie*, 12, nr. 8, aug 1965, p. 995—1010.

ȚUȚUI, GHEORGHE și POPA, MIRCEA. *Hohenzollernii în România.* Buc., Editura politică, 1962. 96 p.

Un program însușeșitor pentru dezvoltarea României socialiste. In: *Lupta de clasă*, 45, nr. 6, iul 1965, p. 3—16.

★

ARGHEZI, TUDOR. *10 mai la mitropolie.* In: *Tudor Arghezi, Pagini din trecut.* Buc., E.S.P.L.A., 1955, p. 24—27.

BACALBAȘA, ANTON. *Păpușile maieștii sale.* In: *Anton Bacalbașa. Scrieri alese.* Vol. II. Text ales și stabilit, studiu introductiv, note și bibliografie de Virgiliu Ene. Buc., E.P.L., 1965, p. 201—203.

BACALBAȘA, ANTON. *Prăsița regală. Poveste cu tendințe antidinastice.* In: *Anton Bacalbașa. Scrieri alese.* Vol. II. Text ales și stabilit, studiu introductiv, note și bibliografie de Virgiliu Ene. Buc., E.P.L., 1965, p. 189—192.

BENIUC, MIHAI. *George Coșbuț, poet al poporului.* In: *Lupta de clasă*, 46, nr. 9, sep 1966, p. 45—57.

CARAGIALE, I. L. *Mure farsor, mari gogomani.* In: *I. L. Caragiale. Opere.* Vol. 3. *Nuvele, povestiri, amintiri, versuri, parodii, varia.* Buc., E.P.L., 1962, p. 511—513.

COCEA, N. D. *Pamflete antidinastice.* Buc., Editura de Stat, 1949. 95 p.

COCEA, N. D. *Regele complice al asasinilor. Palatul gazdă de hoști.* In: *N. D. Cocea. Pamflete.* Ediție îngrijită și prefațată de Eugen Campus. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 118—119.

Din literatura antimonarhică. Cu o introducere de acad. Barbu Lăzăreanu. Ediția a 2-a revăzută și adăugită. Buc., E.S.P.L.A. 1956. 328 p.

Mare farsor, mari gogomani. Literatură antimonarhică. Antologie și prefațată de Al. Hanță. Buc., E.P.L., 1962. 252 p.

PAUN-PINCIO, ION. *Pe stradă.* In *culegerea: Poezii „Contemporanului“.* Ediție îngrijită de Gh. Vârzaru. Buc., E.S.P.L.A., 1956, p. 199—201.

VLAHUTĂ, AL. *Visul regelui.* In: *Al. Vlahuță. Scrieri alese.* Vol. II. Ediție îngrijită, studiu introductiv, note, comentarii, bibliografie de Valeriu Răpeanu. Buc., E.P.L., 1963, p. 565—567.

★

ARGHEZI, TUDOR. *23 August. Lumind!* In: *Scinteia*, 35, nr. 6719, 23 aug 1965, p. 1.

BANYAI, LADISLAU. *Fii egali în drepturi ai patriei socialiste.* In: *România liberă*, 23, nr. 6480, 15 aug 1965, p. 1—3.

CAMILAR, EUSEBIU. *Martori ai timpului.* In: *România liberă*, 23, nr. 6456, 18 iul 1965, p. 3.

CONSTANTINESCU, P. ș.a. *Comuniștii în primele rinduri.* In: *România liberă*, 23, nr. 6485, 17 iul 1965, p. 2.

DAICOVICIU, CONSTANTIN. *Republica în istoria și conștiința poporului român.* In: *Scinteia*, 35, nr. 6847, 30 dec 1965, p. 1, 3.

DEMETRIUS, LUCIA. *Cultura la îndemina tuturor.* In: *România liberă*, 23, nr. 6447, 6 iul 1965, p. 1.

ISTVAN, VARGA. *Fără deosebire de naționalitate.* In: *Scinteia*, 35, nr. 6715, 19 aug 1965, p. 3.

LIVEZEANU, OCTAV. *Un loc de cinste în lume.* In: *Scinteia*, 35, nr. 6719, 23 aug 1965, p. 3.

NICOLAU, ST. S. *Un document al demnității umane.* In: *România liberă*, 23, nr. 6488, 26 aug 1965, p. 1.

OPRESCU, NICOLAE. *Poporul — stăpîn deplin al țării, al destinului lui.* In: *Scinteia*, 35, nr. 6715, 19 aug 1965, p. 3.

POPOVICI, TITUS. *Republica socialistă — universitatea creației și a demnității.* In: *Scinteia*, 36, nr. 7208, 30 dec 1966, p. 1, 5.

STANCU, ZAHARIA. *Marea unitate a națiunii.* In: *Scinteia*, 35, nr. 6714, 18 aug 1965, p. 1—2.

LA A XX-a ANIVERSARE A REPUBLICII

Se împlinesc două decenii de când poporul nostru luîndu-și soarta în propriile sale mâini a răsturnat monarhia și a înfăptuit o nouă formă de stat: republica populară. Prin cucerirea puterii politice de către poporul muncitor, sub conducerea înțeleaptă a partidului său comunist a început o nouă etapă pe drumul construcției României moderne, etapă străbătută de efervescența creatoare generată de socialism, de patosul muncii libere închinată progresului și fericirii patriei noastre.

Stăpîn pe propriile-i destine, pe bogățiile și frumusețile țării sale, poporul suveran a pășit la făurirea conștientă a istoriei. Naționalizarea principalelor mijloace de producție în folosul oamenilor muncii, transformarea pe baze cooperatiste a agriculturii, revoluția culturală care a deschis larg porțile științei și culturii la milioane și milioane de oameni ridicîndu-i pe o nouă treaptă a demnității umane, s-au finalizat în acele profunde schimbări social-economice din structura societății noastre, în victoria definitivă a socialismului la orașe și sate, consacrate în Constituția Republicii Socialiste România.

Pornind de la interesele fundamentale ale poporului, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a făcut o analiză multilaterală a drumului parcurs și a definit cu îndrăzneală revoluționară perspectivele viitorului. Dinamismul și modul creator de studiere a realităților, de soluționare a problemelor care stau în fața noastră, caracterizează activitatea partidului în noua etapă de desăvîrșire a construcției socialiste pe care o străbatem. Documentele elaborate de Conferința Națională a Partidului Comunist Român din 6—8 decembrie în care sînt concretizate măsurile novatoare ce decurg din analiza experienței acumulate în cele două decenii de economie socialistă, proiectează pe orizontul de lumină al patriei noastre noi ascensiuni pe linia progresului și civilizației socialiste.

În retrospectiva a două decenii de înfăptuiri socialiste se profilează și multilateralele realizări ale revoluției culturale. Dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, avîntul științei și culturii, creșterea continuă a producției editoriale, a instrumentelor și mijloacelor de informare și documentare, constituie tot atîtea căi de afirmare a potențialului material și spiritual al orînduirii socialiste din țara noastră. Complexitatea

procesului de edificare a noii societăți pretinde o continuă perfecționare a pregătirii profesionale, ridicarea nivelului ideologic și cultural al oamenilor muncii în interesul abordării creatoare a problemelor progresului economic și social, al îmbogățirii patrimoniului spiritual al națiunii noastre socialiste. În dinamica acestui proces, cartea îndeplinește o importantă funcție cultural-educativă, ea avînd o uriașă însemnătate pentru însușirea tezaurului de valori științifice, literare și artistice create de omenire, a sumei de cunoștințe a căror consecință este comunismul însuși.

În anii Republicii, accesul la carte al populației a devenit o realitate tot atît de fircască și de evidentă ca și întregul progres al țării. În școlile de toate gradele învață 3,8 milioane de elevi și studenți, adică o cincime din populația țării, editurile de stat au tipărit în anul 1966 un număr de 3202 titluri de cărți și broșuri într-un tiraj de aproape 67 de milioane de exemplare, iar bibliotecile de toate tipurile pun la dispoziția populației aproape 100 de milioane de volume, de 6,7 ori mai multe decît în anul 1949. Numai în bibliotecile publice, ale căror colecții de publicații au crescut în perioada 1949—1966 de 7,7 ori, s-au eliberat anul trecut 50 de milioane de volume celor 5,9 milioane de cititori înregistrați. Ca urmare a dezvoltării economiei socialiste și a creșterii nevoilor de informare și documentare au luat ființă cîteva mii de biblioteci tehnico-documentare, iar fondurile lor de publicații au crescut de 19 ori. În acest interval, colecțiile bibliotecilor din învățămîntul superior au crescut de 4 ori, iar al bibliotecilor școlare de 5 ori.

Aceste cîteva date, ilustrează împlinirea setei de cultură a maselor, realizarea năzuinței generațiilor de oameni progresiști și cărturari cu dragoste de popor de a crea un sistem de biblioteci care să împinzească întreaga țară. În acest sistem lucrează azi mii de bibliotecari; unii, ajunși în floarea vîrstei, au în spatele lor mulți ani de muncă în biblioteci, alții, crescuți în anii Republicii, s-au apropiat cu aceeași dragoste de profesia lor, căutînd să-i pătrundă tainele, să-și însușească din experiența înaintașilor și să continue tradițiile progresiste ale biblioteconomiei românești, își pun avîntul și tineretea lor în slujba culturii socialiste.

Secvențele din activitatea diferitelor categorii de biblioteci, cărora le facem loc în paginile revistei, ilustrează aspectele intime ale drumului parcurs, strădaniile și pasiunea bibliotecarilor pentru răspîndirea științei și culturii.

Năzuințe împlinite

Înființarea unei biblioteci publice în orașul Constanța a preocupat încă din ultimul deceniu al secolului trecut pe mulți intelectuali progresiști ai vremii. Din inițiativa acestora ia ființă în jurul anilor 1898—1899 *Biblioteca universală a cercului literar Ovidiu*, iar mai tîrziu, în anul 1925, este fondată *Biblioteca casei de citire „Ion Creangă” a muncitorilor din Constanța*. Începînd cu anul 1926 își inaugurează activitatea în Constanța *Secția dobrogeană a Bibliotecii Astra*, precum și alte biblioteci aparținînd atenelelor populare.

În urma intervenției lui N. Iorga către primăria orașului prin circulara nr. 27369 din 9 iulie 1931, se constituie la Constanța un comitet de acțiune pentru înființarea bibliotecii publice a orașului. Acest comitet face apel la diferite personalități și instituții pentru a dona cărți în vederea întemeierii bibliotecii. Cu fondul constituit îndeosebi pe această cale ia ființă biblioteca publică a orașului Constanța. Printre donatorii care au contribuit la constituirea fondului bibliotecii îl întîlnim și pe N. Iorga care, la 7 august 1937, trimite bibliotecii municipiului Constanța 104 titluri cărți în limbile română și franceză.

Despre dezvoltarea bibliotecii pînă în anul 1939 ne putem da seama din următoarele cifre: fondul de cărți ajunge în 8 ani la 2.238 de volume iar frecvența anuală se ridică la 2.229 cititori.

În anul 1941, clădirea bibliotecii este bombardată și, neluîndu-se măsuri de salvare, multe din cărțile bibliotecii sînt distruse sau dispar. Numai datorită energiei de care a dat dovadă bibliotecara Viorica Pătru, a fost salvată o parte din fondul de cărți, care este mutată într-o sală de clasă a Liceului nr. 2 din Constanța. Biblioteca este apoi evacuată la Cîmpulung Muscel, unde iarăși se pierd cărți.

În anul 1945, rămășițele fondului de cărți sînt readuse la Constanța și, la 8 ianuarie 1946, biblioteca își reia activitatea primind, de data aceasta, alocații bugetare mai consistente pentru procurarea publicațiilor și acoperirea celorlalte nevoi ale sale.

Începînd din anul 1946, biblioteca municipiului devine cea mai mare bibliotecă publică a orașului Constanța, iar din anul 1951 îndeplinește și funcția de bibliotecă regională.

Năzuințele oamenilor progresiști ai deceniilor trecute de a vedea încheată o mare bibliotecă publică în orașul Constanța și-au găsit împlinirea în anii construcției socialismului. De la cîteva mii de volume, cîte au fost în primii ani, colecțiile bibliotecii au ajuns astăzi la peste 100.000 de volume. Colectivul bibliotecii se preocupă de depistarea publicațiilor apărute pe teritoriul Dobrogei și desfășoară o susținută muncă de informare și de cercetare bibliografică.

Numărul cititorilor și al volumelor eliberate a crescut după cum urmează:

Anul	Cititori Inscriși	Volume eliberate
1952	2 030	24 517
1955	8 002	80 192
1960	16 514	311 040
1966	16 964	475 503

Biblioteca regională din Constanța dispune de un local propriu, dotat cu o elegantă sală de lectură cu 120 locuri, o secție de împrumut cu acces liber la raft, o secție de copii, iar în cartiere funcționează două filiale. Personalul bibliotecii rezolvă, zilnic, cererile de lectură și de informare venite din partea a 500 de cititori. Pentru a face față afluenței crescînde a cititorilor s-au luat măsuri pentru crearea unui aparat de informare și lărgirea instrumentelor de muncă. Pe lîngă cataloagele sistematic și alfabetic, la dispoziția cititorilor se află fișiere tematice printre care amintim: *Fișierul articolelor apărute în presa dobrogeană pînă în anul 1944*, *Fișierul articolelor despre Dobrogea apărute în presa centrală și locală*, *Fișierul recenziilor* și altele. Zilnic, serviciul de informare bibliografică rezolvă pentru instituții, întreprinderi sau persoane particulare din oraș cereri bibliografice dintre cele mai diferite.

Pe linia ajutorului de specialitate acordat celorlalte biblioteci din regiune, biblioteca noastră a elaborat diverse materiale metodice, a inițiat cursuri de calificare a cadrelor, editează cu regularitate buletinul metodic „Cartea” prin care sînt lămurite probleme metodice ale activității bibliotecilor publice din regiunea noastră.

Drumul parcurs de Biblioteca regională Dobrogea în ultimii 20 de ani este o expresie grăitoare a atenției pe care partidul și guvernul au acordat-o dezvoltării culturale a orașului și regiunii noastre.

D. CONSTANTIN ZAMFIR

Directorul Bibliotecii regionale Dobrogea

La aproape 100 de kilometri de izvoarele Mureșului, lângă punctul de confluență a acestuia cu apa Gurghiului, pe meleagurile unde Petru Maior, Gheorghe Șincai, Alexandru Papiu-Ilarian, Constantin Roman Vivu, Vasile Pop, Virgil Onișiu și alți oameni de seamă au trăit și au lucrat cu pasiune și dăruire pentru ridicarea neamului și a țării lor, se află orașul Reghin. Vechea așezare mureșană, care a avut de suferit vitregiile vremurilor trecute fiind arsă pînă în temelii în timpul răscoalelor și refăcută din nou, păstrătoare a unor bogate tradiții culturale, a cunoscut în anii puterii populare profunde transformări. Locul fabricuței de cherestea l-au luat Complexul de industrializare a lemnului ale cărui produse și-au cucerit o bună apreciere în țară și peste hotare, întreprinderea de reparații utilaje și mecanisme, întreprinderea producătoare de materiale sportive și altele.

O dată cu dezvoltarea industrială a orașului a crescut și numărul locuitorilor de la 9 500 în 1947, la 23 422 în 1966. Realizări însemnate s-au obținut în domeniul învățămîntului și culturii.

Printre primele instituții culturale de masă, care au luat ființă după instaurarea Republicii a fost biblioteca raională. În trecut au existat din partea Așteii preocupări pentru fondarea unei biblioteci publice în oraș, dar în timpul celui de-al doilea război mondial cărțile adunate cu multă trudă au fost distruse și nu a mai rămas nimic.

În toamna anului 1950 se pun bazele unei biblioteci publice în orașul Reghin și tot atunci mi-am început profesia de bibliotecar. Doream din tot sufletul să fac o treabă frumoasă. Primele încercări au fost însă destul de timide datorită lipsei mele de experiență și a mijloacelor materiale reduse de care dispunea biblioteca. Deși îmi plăcea această muncă, nu m-am gândit că va deveni profesia mea. După trecerea a 18 ani petrecuți la bibliotecă, cînd rememorez drumul parcurs îmi dau seama cît de mult am îndrăgit profesia de bibliotecar, care se identifică cu însăși personalitatea mea. Dacă mi-aș propune să redau în extenso realizările din acești ani, ar trebui să umplu multe pagini cu bibliografia lecturii cititorilor, să descriu sute de portrete ale acestora, să prezint evoluția cunoștințelor acumulate de ei — pentru că, în ultima instanță, viabilitatea și scopul bibliotecii se conturează prin cititorii ei. Mă mulțumesc doar să mă opresc lapidar la cîteva secvențe.

Începutul a fost modest: cu 210 broșuri găsite la Ateneul popular și cu 2 000 de volume primite de la Comitetul pentru așezămîntele culturale de pe lângă Consiliul de Miniștri, am constituit la sfîrșitul anului 1950 primul fond de publicații al bibliotecii.

De atunci, am folosit toate mijloacele și posibilitățile pentru a asigura creșterea colecțiilor bibliotecii: achiziții pe baza fondurilor bugetare alocate, donații de la diferite persoane din oraș, schimbul de publicații cu alte biblioteci, precum și dotările prin Fondul de stat al cărții. Astfel, fondul de publicații a crescut de la 4 883, la sfîrșitul anului 1951, la 13 639 volume în 1955 și 29 091 volume în 1960, iar în prezent este de 42 500 volume. Biblioteca dispune de importante colecții de periodice, constituite prin abonamente și prin alte surse, care sînt puse la dispoziția publicului cititor.

O dată cu creșterea fondului de publicații s-a dezvoltat au cu an și activitatea bibliotecii. În primul an, biblioteca a înregistrat 380 de cititori, care citiseră 2 800 de volume; la sfîrșitul anului 1951 — 689 cititori cu 5 210 cărți citite, în anul 1955 — 1 860 cititori cu 29 766 cărți citite, în 1958 — 2 338 cititori cu 46 813 cărți citite, iar în 1966 am ajuns la 4 340 cititori cu 79 305 cărți citite.

În anul 1964 biblioteca a primit un nou local pentru secția de copii, care a fost dotată cu un fond de 11 385 volume.

Mărturie profesională

Rezultatele obținute de secția de copii a bibliotecii (anul acesta a înscris 1 490 cititori și a eliberat 30 100 volume) reflectă interesul pentru lectură al micilor cititori.

În cursul anului 1966 a luat ființă în cadrul bibliotecii o secție de carte veche, care începe să devină o importantă sursă de informare pentru intelectualii din localitate. Modul cum este organizată biblioteca stimulează cititorul în alegerea lecturii. Accesul liber la raft, buna organizare a colecțiilor, cataloagele și alte instrumente de informare, împrumutul interbibliotecar care este folosit pe scară largă, permit cititorilor să beneficieze din plin de serviciile unei biblioteci publice moderne.

În primii ani, biblioteca a funcționat într-o singură încăpere, mobilată modest. Astăzi are la dispoziție 7 camere bine amenajate, în care își desfășoară activitatea în bune condițiuni. În primii doi ani am lucrat singur, în următorii doi ani am mai primit un ajutor, iar din anul 1954 până la sfârșitul lui 1959 am desfășurat munca trei persoane. O dată cu creșterea fondului de cărți, cit și a activității bibliotecii, colectivul bibliotecii s-a mărit, ajungând în prezent la 8 bibliotecari. Astăzi, biblioteca are un colectiv de muncă bine încheiat, bibliotecari cu experiență, care știu să găsească metodele cele mai potrivite pentru a se adresa cititorului în funcție de nivelul și cerințele fiecăruia. Drumul parcurs de biblioteca noastră este același cu cel al zecilor de biblioteci raionale și orașenești din țară. Bilanțul activității noastre în cei aproape 20 de ani de existență îl fac cititorii; biblioteca raională Reghin și-a câștigat stima și prețuirea lor și un prestigiu binemeritat printre instituțiile de cultură din oraș.

MIRCEA LEON

directorul Bibliotecii raionale
Reghin

CITITORII NOȘTRI

În urmă cu aproape 20 de ani, când a intrat în funcțiune prima mașină de cusut a Fabricii de confecții și tricotaje „București”, s-au pus bazele unei mari întreprinderi care avea să cunoască o amplă dezvoltare. După ridicarea primei clădiri din complexul fabricii a fost proiectată și construcția unui club cu o cameră rezervată bibliotecii noastre.

Concomitent cu progresul înregistrat de întreprindere, care s-a succedat în ritmul și cu repeziunea caracteristice timpului nostru, a crescut și s-a dezvoltat întreaga activitate culturală și, în mod deosebit, aceea a bibliotecii sindicatului. De la cele câteva sute de volume provenite din micile unități care s-au concentrat într-o singură întreprindere, fondul de publicații al bibliotecii a ajuns astăzi la peste 46 000 de volume. Datorită sprijinului material primit din partea comitetului sindicatului colecțiile bibliotecii se îmbogățesc lunar cu 300—500 de volume și anual cu peste 5 000 de volume.

În fiecare an statistica a consemnat în graiul lapidar al cifrelor noi date despre rezultatele obținute de biblioteca noastră. În ultimii cinci ani am reușit să înscriem peste 8 000 de cititori anual, care au citit peste 48 000 de volume. Metodele folosite pentru orientarea lecturii au fost dintre cele mai diferite; am ținut seama de categoriile de cititori cărora ne adresam, de preocupările și dorințele lor, de evenimentele politice și culturale la ordinea zilei. Panourile, expozițiile de noutăți și cele tematice, bibliografiile de recomandare, consfăturile și convorbirile cu cititorii, îndrumările date cu ocazia împrumutului de cărți, au contribuit la formarea obișnuinței de a citi a salariaților întreprinderii noastre. Cerința de carte este ilustrată și de activitatea standului librăriei, care vinde lunar cărți în valoare de cca 100 000 de lei.

Ne-am născut și am crescut în comuna Viile—Satu Mare, într-o familie în care cartea a însoțit din toldeauna orele de răgaz ale oamenilor.

În comuna noastră în care, înainte de Eliberare, la o populație cu 30% neștiutori de carte nu existau decât trei dascăli, funcționează astăzi patru școli de cultură generală, cu 40 de cadre didactice. Căminul cultural, cu o sală de spectacole de 500 de locuri, a fost construit de cetățenii comunei în anul 1954. În ultimii ani, comuna a fost electrificată, s-au construit aproape 700 de locuințe, un dispensar medical, magazine moderne; ferma de stat, cooperativa agricolă de producție și noua întreprindere pentru prelucrarea fructelor atrag toate forțele muncitoare ale comunei noastre.

Biblioteca comunală Viile—Satu Mare și-a început activitatea în clădirea nouă a căminului în anul 1954 cu abia 1500 de volume; astăzi, fondul bibliotecii numără 12 500 de publicații, din cele mai variate domenii de cunoștințe. Între anii 1954 și 1956 au funcționat în cadrul bibliotecii șase salariate; din cauza deselor schimbări, rezultatele muncii cu cartea în comună erau minime.

Eu, Nagy-Erdei Ecaterina, cea mai mare dintre surori, am început să lucrez la biblioteca din comuna natală în anul 1957. De la 344 de cititori și 1741 de cărți citite, cit realizase predecesoarea mea în anul 1956, am reușit ca, din primul an de funcționare, să ridic numărul cititorilor înscriși la 616 și cel al cărților citite la 4456. M-am ocupat mult de ordonarea colecției de publicații, de atragerea masivă a cititorilor spre lectură, de crearea instrumentelor de dezvoltare a fondurilor — cataloagele alfabetic și sistematice. Anii de început au fost mai grei, pentru că a trebuit să organizăm totul —

**Trei
surori—
o
profesie**

Majoritatea cititorilor noștri o formează femeile, care reprezintă masa principală a salariaților, adică 71% din total. Pentru a cunoaște preocupările și preferințele lor de lectură, colectivul bibliotecii a organizat numeroase convorbiri pe grupe de profesii, anchete pe bază de chestionare, discuții individuale. Acestea ne-au relevat cum au evoluat an de an pretențiile de lectură. Activitatea educativă care se desfășoară pe diferitele planuri sub îndrumarea partidului nostru, se oglindește în exigențele crescînde ale cititoarelor noastre; multe dintre ele au parcurs drumul de la primele romane sentimentale sau de aventuri, la operele din literatura clasică sau contemporană din țară și străinătate, oare și-au cîștigat prețuirea unanimă pentru valoarea lor literară. Peste 1000 din cititorii noștri sînt înscriși la cursurile serale sau fără frecvență din învățămîntul mediu, tehnic și superior unde își continuă pregătirea profesională de specialitate. De-a lungul anilor care au trecut de la instaurarea Republicii, beneficiind de condițiile create de regimul nostru, mulți muncitori din întreprindere și-au desăvîrșit pregătirea profesională și au devenit cadre de specialitate. Drumul lor a trecut și pe la bibliotecă. Fosta muncitoare Margareta Nacu, de pildă, este cititoare din anul 1952, cînd învăța la școala serală. Pe atunci, biblioteca i-a pus la dispoziție cărțile prevăzute în programa analitică, iar astăzi, ca ingineră a rămas aceeași cititoare pasionată, care găsește în colecțiile noastre publicațiile ce o ajută să-și continue pregătirea ideologică, tehnică și de cultură generală. Fostul electrician Gheorghe Colțeanu — azi inginer energetician, fostul mecanic Alexandru Ciucu — azi inginer tehnolog, tricotetele Ecaterina Jacob, studentă la Academia de Științe Sociale și Vasilica Magraon — studentă la Facultatea de istorie, fostul muncitor la serviciile auxiliare Teodor Blum Doinaș — actualmente inginer, sînt doar cîteva exemple din șirul celor care au găsit în bibliotecă noastră un stimulent și un ajutor pentru trecerea la o pregătire superioară. Am putea aminti pe muncitoarele Natalia Mihișescu, Elena Gherman, Emanoil Roth, Elena Cornescu, Lucreția Barbu și mulți alții, care au început lectura în biblioteca noastră în urmă cu 19 ani și acum, fiind pensionari continuă să fie cititori la bibliotecile din raioanele unde își au domiciliul.

Zenovia RADU

bibliotecară la biblioteca
sindicală din Fabrica de
confeccii și tricotaje „București”

de la inventar pînă la evidența cititorilor. Perioada de muncă la biblioteca din comuna natală a fost însă pentru mine decisivă, conturîndu-mi o profesie. În anul 1962, după ce sora cea mijlocie a terminat liceul, am fost promovată în muncă prin transferarea la Biblioteca raională Satu Mare, predîndu-i ei ștafeta muncii culturale.

Eu, Erdei Irina, am preluat de la sora mea cea mare o bibliotecă bună, cu un prestigiu bine întemeiat în viața comunei. Mi-am îndreptat toate eforturile către menținerea și întărirea rezultatelor obținute pînă atunci, pentru permanentizarea cititorilor noștri și pentru o activitate educativă de calitate. Mi-am fixat atenția îndeosebi spre ultragerea tineretului din comună la bibliotecă: am organizat manifestări cu așezări interesante, am amenajat în cadrul bibliotecii un colț de citire a presei, unde tinerii se adunau în fiecare seară și discutau nu numai despre cărți, ci și probleme de viață, de comportare. Aspectul general al bibliotecii m-a preocupat mult întotdeauna; am de căutat, prin expoziții tematice, afișe, indicatoare, prin menținerea unei așezări judicioase și ordonate a cărților, să scot în relief noutățile intrate în bibliotecă, cărțile cele mai valoroase din fond. Am lărgit colectivul de sprijin cu cititori fruntași, pe care i-am atras efectiv în rezolvarea problemelor bibliotecii. De altfel și sora mea cea mare, în calitate de lucrătoare a bibliotecii raionale, mi-a controlat și îndrumat continuu munca. Cînd, la începutul anului 1967, mi s-a propus să preiau o bibliotecă comunală cu rezultate foarte slabe dintr-o localitate învechinată, nu am ezitat prea mult; în ultimul timp îmi pregătisem un schimb de nădejde de așteptare în sora cea mică, pe care o inițiasem în toate muncile de tehnică de bibliotecă și care mă asistasese mereu. Am plecat în comuna Micula pentru a relua munca de la bun început, într-o bibliotecă în care totul trebuia reorganizat.

Eu, Erdei Eva, mi-am început activitatea „oficială” în biblioteca din comuna noastră în mai 1967. De îndată, sub supravegherea și cu ajutorul surorii mele, am început reclasificarea întregului fond de cărți și reorganizarea cataloagelor, după noua schemă de așezare a publicațiilor în rafturile cu acces liber. Pe drumul deschis de surorile mele, activitatea bibliotecii crește progresiv. Dacă anul 1966 s-a terminat cu 1452 cititori și 14 892 cărți citite, la sfîrșitul trim. III/1967 am înregistrat 1360 cititori și 11 126 cărți citite. Caut să nu-mi fac de rușine surorile, depunînd eforturi constante în îndeplinirea sarcinilor ce-mi revin.

Toate trei surori am crescut, am învățat și am muncit în anii Republicii noastre. Toate trei ne-am făcut din munca de bibliotecă o profesie care ne este nepus de dragă și pe care nu o vom părăsi niciodată. Am dori să ne continuăm studiile în profilul meseriei alese, să căpătăm o calificare superioară în această direcție.

Lumea cărților — și a oamenilor care iubesc cărțile — este lumea noastră, viața și întreaga noastră forță de muncă ne-o închinăm aceluiași țel — să împărtășim oamenilor bucuria cărții.

Nagy-Erdei Ecaterina

Biblioteca raională Satu
Mare

Erdei Irina

Biblioteca comunală Mi-
cula, raionul Satu Mare

Erdei Eva

Biblioteca comunală Viile
— Satu Mare, raionul Sa-
tu Mare

Bibliotecari!

**Încheiați abonamente
personale, pe anul 1968,
la
Revista bibliotecilor**

BIBLIOTECA ACADEMIEI ȘI REȚEAUA EI DE BIBLIOTECI

Sărbătorirea Centenarului Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România (1867-1967) a prilejuit apariția a numeroase studii, articole sau alte materiale cu privire la existența de-a lungul anilor a acestei mari și importante instituții culturale românești. O etapă luminoasă în dezvoltarea Bibliotecii Academiei o reprezintă perioada celor 20 de ani ai construcției socialiste în patria noastră. Organizarea *rețelei de biblioteci* a Academiei și, în cadrul acesteia, a unei activități complexe reprezintă o realizare de seamă a anilor care s-au scurs de la făurirea statului nostru nou — Republica Socialistă România. Asupra acestei înfăptuiri ne vom opri în rândurile care urmează.

Despre rețeaua de biblioteci a Academiei au mai fost scrise pînă în prezent o seamă de lucrări — fie sub forma unor capitole din publicații ca: *Ghidul bibliotecilor din R. P. Română*¹⁾ (din care se elaborează în prezent o nouă ediție pentru tipar) sau *Dezvoltarea bibliotecilor în R. P. Română*²⁾, fie sub formă de articole, ca cel al lui Paul Simionescu, intitulat *Rețeaua de biblioteci a Academiei R. P. Române*³⁾ ș.a. — și se găsesc în curs de apariție, cu ocazia Centenarului, alte noi materiale, precum: capitolul *Rețeaua de biblioteci a Academiei Republicii Socialiste România*⁴⁾ (în monografia *Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, 1867—1967*) sau articolul *Rețeaua de biblioteci a Academiei Republicii Socialiste România*⁵⁾ (în numărul festiv 2—3/1967 al revistei *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*) etc. Pentru a nu repeta date sau informații deja publicate, vom încerca, în acest articol, să prezentăm doar câteva aspecte mai puțin cunoscute, precum și unele considerații de ansamblu, privind dinamica activității prezente și perspectivele de viitor ale bibliotecilor academice din țara noastră.

Ansamblul bibliotecilor academice constituie una din cele mai importante rețele din țara noastră; aceasta, datorită mării varietăți de profiluri ale unităților componente, cantității și valorii uriașe a materialului științifico-documentar — în permanentă creștere — de care dispune, volumului și calității deosebite a muncii bibliotecare și de documentare depuse, precum și nivelului ridicat al activității bibliografice și al cercetărilor desfășurate în domeniul bibliologiei. În ceea ce privește *profilul* unităților din rețeaua Bibliotecii Academiei, trebuie amintit că el este cel mai variat și mai cuprinzător din țară. În colecțiile de publicații ale celor 80 de unități componente*) sînt reprezentate toate domeniile științifice, de la *Scientica* (știința științelor) și pînă la cele mai amănunțite probleme ale tehnicii și ale medicinei. Preocupări de o gamă foarte variată sînt ilustrate în publicațiile acestor biblioteci academice, de la filozofie, psihologie sau logică, la științele naturii, lingvistică, istorie, artă, literatură etc. Interesant este și profilul variat al unităților și al publicațiilor acestora chiar în cadrul aceluiași domeniu științific. De pildă, în domeniul medicinei, întîlnim atît unități cu un profil și colecții generale (cum sînt: Biblioteca Academiei, Biblioteca Institutului de medicină internă „N. G. Lupu”, cea a Institutului de fiziologie normală și patologică „D. Daniilopolu” sau bibliotecile institutelor de medicină generală din cadrul filialelor Cluj, Iași și Timișoara ale Academiei, cît și unități cu preocupări și publicații medicale de mare specializare (de exemplu, bibliotecile institutelor de neurologic, de endocrinologie, de inframicrobiologie etc.).

Existența acestei mari varietăți de profiluri a impus o strictă coordonare și o raționalizare crescîndă a activității întregii rețele. Raționalizarea muncii este favorizată și de actuala organizare a Academiei. Din acest punct de vedere, *Statutul pentru organizarea*

*) Acesta este numărul siglelor „active”, respectiv al unităților academice colaboratoare în prezent la cataloagele colective republicane și de rețea.

și funcționarea Academiei Republicii Socialiste România prevede că „Academia... are o bibliotecă centrală la București și o rețea de biblioteci în unitățile sale științifice” și că „Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România... îndrumază, coordonează și controlează activitatea bibliotecilor din rețea...”⁶⁾. De aici, rezultă o caracteristică foarte importantă: din punct de vedere științific, bibliotecile academice sînt subordonate conducerii institutelor, bazelor de cercetare și filialelor Academiei, iar din punct de vedere tehnico-metodologic și bibliografico-documentar, sînt coordonate de Biblioteca Academiei, care — așa cum vom vedea mai departe — a reușit să realizeze o rețea unitară și rațională.

Referitor la *fondurile de publicații*, mai precis la calitatea și cantitatea materialului documentar cuprins în rețeaua academică, amintim că în prezent bibliotecile întregii rețele dispun de 7 483 500 de unități biblioteconomice (din care, 5 710 840 în unitatea centrală și 1 772 660 în cele 79 de biblioteci de rețea)⁷⁾. Ele conțin — în afară de fondul unic de cărți, periodice, manuscrise, documente și alte colecții speciale românești, de o valoare inegalabilă pentru poporul român — un număr foarte mare de publicații și alte materiale documentare străine, de o importanță și o valoare considerabilă. Pentru o cit mai judicioasă repartizare a acestor fonduri în unitățile rețelei academice, au fost întreprinse unele studii și măsuri de *raționalizare a repartității publicațiilor*⁸⁾. De asemenea, în privința creșterii continue, într-un ritm impresionant, a fondurilor de publicații, amintim că ea se face pe baza unei *coordonări centrale a achizițiilor de publicații străine*⁹⁾.

Una din căile de procurare este schimbul internațional de publicații. La ora actuală, schimbul pe întreaga rețea se realizează cu circa 9 000 de instituții, din 96 de țări. În anul 1966, pe calea schimbului internațional, au fost expediate peste 120 000 de volume apărute în Editura Academiei și au fost procurate mai mult de 70 000 de volume de periodice și 20 000 de volume de cărți¹⁰⁾.

Trebuie subliniat că organizarea colecțiilor s-a făcut în mod uniform, la un nivel științific corespunzător, în toate unitățile rețelei, după modelul și sub îndrumarea directă a Bibliotecii Academiei (biblioteca centrală)¹¹⁾.

Pentru cunoașterea și valorificarea vastului material documentar pe care-l posedă, Biblioteca Academiei a inițiat, începînd din anul 1954, întocmirea mai multor cataloage colective, unele de întindere și de interes republican, în colaborare cu circa 600 de unități departamentale, altele privind doar rețeaua Academiei¹²⁾. Amintim, de pildă, *Repertoriul general al periodicelor științifice și tehnice aflate în principalele biblioteci din R. S. România (1665—1956)*¹³⁾, *Catalogul colectiv al cărții științifice și tehnice străine aflate în rețeaua Academiei R. S. România* (sub formă de fișier, în continuă creștere, care va atinge în curînd cifra de 1 000 000 de fișe), *Creșterea colecțiilor Bibliotecii Academiei R. S. România* (care prezintă trimestrial cartea străină recent intrată în întreaga rețea) ș.a.

Cu privire la *folosirea* amplă a bogatului fond de publicații, consemnăm că, numai în anul 1966, în sălile de lectură din bibliotecile rețelei (inclusiv biblioteca centrală) — totalizînd peste 1 400 de locuri —, au fost consultate circa 1 000 000 de volume, de către aproximativ 130 000 de cititori.

Formele de *activitate bibliografico-documentară*, desfășurată de bibliotecile academice,¹⁴⁾ sînt multiple. Ne vom limita a aminti numai două dintre ele. În primul rînd, bibliotecile din rețea ajută activ Biblioteca Academiei la elaborarea repertoriilor generale ale bibliografiei naționale retrospective, a seriei de biobibliografii privind marile personalități științifice și culturale românești, a numeroase bibliografii speciale. Personal, consider că această contribuție trebuie să fie dezvoltată și accentuată tot mai mult în viitor. De asemenea, unitățile rețelei colaborează cu Biblioteca Academiei la realizarea unor importante lucrări bibliografice, pe care le-am putea numai *bibliografii naționale „pe domenii”*. Dintre acestea, amintim lucrările elaborate de Biblioteca Academiei (biblioteca centrală): *Bibliografia literaturii române*, inițiată de Tudor Vianu (din care a apărut pînă acum *Bibliografia literaturii române, 1948—1960*¹⁵⁾), *Bibliografia științelor matematice și Bibliografia agricolă [a României], 1944—1966*; *Bibliografia istoriei științelor biologice în România* (întocmită în cadrul Bibliotecii filialei din Cluj a Academiei, cu sprijinul acad. prof. Emil Pop). Tot aici, trebuie citate și alte asemenea lucrări, publicate sau în curs de elaborare, întocmite de către diverși bibliografi, în colaborare cu specialiști din cadrul bibliotecilor rețelei, ca: *Index bibliografic al lucrărilor științifice medicale, 23 August 1944—31 decembrie 1955*, publicat în anul 1957, cu ocazia Congresului Național al Științelor Medicale; *Bibliografia lingvisticii românești, 1860—1940* (se găsește, în manuscris, la Institutul de lingvistică al Academiei; cuprinde circa 18 000 de titluri și folosește ordonarea pe autori, materia și cuvinte; a fost continuată prin *Bibliografia lucrărilor de lingvistică apărute în țara noastră după 23 August 1944*, publicată cu regularitate în cadrul revistei *Limba română*); *Bibliografia istorică a României*, din care au fost

publicate, până în prezent, lucrări ca: *Supliment bibliografic al revistei „Studii”. 1948—1957*, de S. Columbeanu și P. Simionescu, apărută în 1958, și *Essai de bibliographie sélective concernant l'histoire de Roumanie*, de P. Cernovodeanu și P. Simionescu, apărută în *Revue roumaine d'histoire*, tom. 4, nr. 3, 1965, p. 641—663, cu *Supliment* în tomul 5, nr. 3, 1966, p. 547—572; bibliografii privind istoria secolelor al XIX-lea și al XX-lea, mișcarea muncitorească din România ș.a., elaborate în colaborare cu profesori, cercetători și bibliografi din București sau din cadrul filialelor Academiei Republicii Socialiste România din Cluj, Iași, Timișoara; *Bibliografia etnografică și folclorică românească. Vol. I. 1800—1891*, întocmită de un colectiv condus de Adrian Fochi, cuprinde circa 12 000 de titluri și se găsește în manuscris la Institutul de etnografie și folclor al Academiei. Lucrarea este continuată printr-o serie de bibliografii apărute în *Anuarul arhivei de folclor* și în *Revista de folclor*; *Bibliografia filozofică românească. 1917—1965*, în curs de elaborare de către un colectiv, condus de H. Culea, de la Institutul de filozofie al Academiei Republicii Socialiste România ș.a.

Rețeaua de biblioteci academice desfășoară, sub îndrumarea unității centrale, o importantă activitate de cercetare în domeniul bibliologiei și al documentării. Aceasta s-a concretizat în numeroase studii, articole, cronici, recenzii, referate etc., publicate în revista *Studii și cercetări de bibliologie* (apărută din anul 1964 sub titlul de *Studii și cercetări de documentare și bibliologie* și editată în colaborare cu Centrul de documentare științifică al Academiei) sau prezentate sub formă de comunicări la *Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare*, organizată de Biblioteca Academiei, în decembrie 1955¹⁰⁾, la *Sesiunea de comunicări a Bibliotecii filialei Cluj a Academiei Republicii Socialiste România*¹¹⁾, la *Sesiunea de comunicări și referate a Asociației Bibliotecarilor din Republica Socialistă România*, ținută la București, între 10 și 12 mai 1966 ș.a. Această importantă activitate bibliologică și documentar-științifică a luat amploare în special după 1954, anul transformării Bibliotecii Academiei în institut de cercetare în domeniul bibliologiei și al documentării științifice. În acest sens, trebuie notat și sprijinul dat de specialiștii din rețeaua de biblioteci a Academiei la organizarea Centrului de documentare științifică.

Necesitățile crescînde din domeniul activității biblioteconomice și documentare, la nivelul cerințelor actuale ale științei și tehnicii, ne fac să considerăm ca necesară și iminentă realizarea unui program de modernizare a muncii de bibliotecă și a activității de informare din țara noastră, în cadrul cărora Biblioteca Academiei și rețeaua ei joacă un rol foarte important. În această direcție, credem că dezvoltarea Bibliotecii Academiei în următoarele decenii va tinde către transformarea ei într-un centru modern de informare cu privire la țara noastră și la poporul român, prin folosirea unor mijloace tehnice avansate, de automatizare a serviciilor bibliotecii. Un plan de modernizare va trebui să prevadă completarea colecțiilor de documente și raționalizarea depozitelor, construirea unui centru automatizat pentru prelucrarea și transmiterea informației în ritmul cel mai rapid ș.a. Biblioteca Academiei și unitățile din rețeaua ei vor evolua, pe de o parte, pe linia transformării lor în „centre dinamice de informare”, dar, pe de altă parte, vor rămîne în același timp și biblioteci, în sensul clasic al cuvîntului.

Valeriu MOLDOVEANU

Bibliografie

- 1) *Ghidul bibliotecilor din R. P. Română*. Redactat de Valeriu Moldoveanu, Mircea Tomescu și Theodor Ludu. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1958. 252 p. + 2 f. pl.
- 2) *Dezvoltarea bibliotecilor în R.P. Română*. Buc., 1958. 171 p.
- 3) Simionescu, Paul. *Rețeaua de biblioteci a Academiei R. P. Române*. In: *Studii și cercetări de bibliologie*, 1, 1955, p. 400—402.
- 4) *Rețeaua de biblioteci a Academiei Republicii Socialiste România*. In: *Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România. 1867—1967*. Buc., Editura Academiei 1968, (sub tipar).
- 5) Nistor, Simona. *Rețeaua de biblioteci a Academiei Republicii Socialiste Române*. In: *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*, 9, nr. 2—3, 1967. (sub tipar)
- 6) *Academia Republicii Socialiste România. Organizare. Unități de cercetare*. Buc., 1966. 346 p.
- 7) Sulea-Firu, Ilie și Zamatu, Marla. *Citeva cifre privind activitatea Bibliotecii Academiei (1867—1967)*. In *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*, 9, nr. 2—3, 1967. (sub tipar).
- 8) Moldoveanu, Valeriu. *Regruparea documentației științifice în R. P. Română, un aspect al raționalizării biblioteconomice moderne*. In: *Studii și cercetări de bibliologie*, 5, 1963, p. 153—170.

- 9) Moldoveanu, Valeriu. *Cu privire la problema coordonării achizițiilor de publicații științifice străine*. In: Studii și cercetări de documentare și bibliologie, 6, nr. 1, 1964, p. 49—59.
- 10) Sterescu, Alice. *Relațiile de schimb internațional de publicații ale Bibliotecii Academiei*. In: Studii și cercetări de documentare și bibliologie, 9, nr. 2—3, 1967. (sub tipar).
- 11) Simionescu, Paul. *Op. cit.*
- 12) Moldoveanu, Valeriu. *Sistemul cataloagelor colective din R.P. Română*. In: Studii și cercetări de documentare și bibliologie, 6, nr. 2, 1964, p. 161—172.
- 13) *Repertoriul general al periodicelor științifice și tehnice străine aflate în principalele biblioteci din R.P.R.* Vol. 3. Medicină. Buc., Editura Academiei, 1957. XXIV + 358 p.; *Idem*. Vol. 5. Chimia. Buc., Editura Academiei, 1961. XXXII + 236 p.
- 14) Moldoveanu, Valeriu. *Activitatea bibliografică a Bibliotecii Academiei*. In: Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România. 1867—1957. Buc., Editura Academiei, 1968. (sub tipar).
- 15) *Bibliografia literaturii române. 1948—1960*. Buc., Editura Academiei, 1965. XXIV + 1124 p.
- 16) *Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare. București, 15—16 decembrie 1955*. Buc., Editura Academiei, 1957. XVI + 367 p. (Biblioteca Academiei Republicii Populare Române).
- 17) Ioanid, Mircea. *Sesiunea de comunicări științifice în domeniul bibliologiei și documentării la Cluj*. In: Studii și cercetări de documentare și bibliologie, 7, nr. 1, 1965, p. 118—119.

REVISTA BIBLIOTECILOR

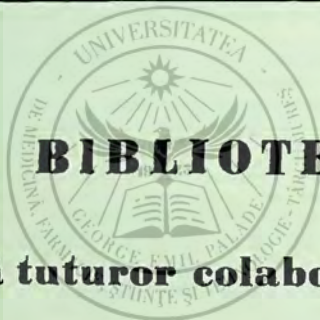
urează tuturor colaboratorilor

și cititorilor săi un nou an plin

de realizări în activitatea

profesională și în viața

personală!

FUNCȚIONALITATE ȘI COORDONARE ÎN ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR DIN ORAȘUL TIMIȘOARA

În ultimul timp, presa locală a luat în dezbateră actualul sistem de organizare a rețelelor de biblioteci din orașul Timișoara, punând în special accentul pe măsurile ce se impun pe linia întăririi caracterului lor funcțional și al coordonării activității. Preocuparea stăruitoare pentru adoptarea celor mai potrivite forme și metode de conducere și conlucrare între diferite biblioteci se integrează în conținutul prevederilor din documentele Plenarei C.C. al P.C.R. din 5—6 octombrie și ale Conferinței Naționale a partidului, a căror aplicare în practică va asigura crearea condițiilor pentru perfecționarea continuă a muncii în toate sectoarele și o eficientă valorificare a potențialului uman și material al țării. Îmbunătățirile ce se cer a fi introduse în sectorul nostru de activitate vizează întărirea aparatului informațional din marile biblioteci, înlăturarea paralelismelor, a activităților inutile, a supraîncărcării rețelelor cu unități mici lipsite de eficiență, economisirea timpului cititorilor și o mai operativă deservire a acestora.

Pentru a ridica nivelul activității celor 281 de biblioteci din Timișoara și, în special, al bibliotecilor mari (Biblioteca Universității, bibliotecile institutelor politehnic, de agronomie, de medicină și Biblioteca bazei de cercetări a Academiei care dețin fonduri de publicații între 100 000 și 500 000 de volume), se simte nevoia acționării pe două direcții principale:

— perfecționarea organizării interne și funcționale la nivelul fiecărei biblioteci sau rețele;

— coordonarea activității întregului sistem de biblioteci de pe raza orașului.

Se pot menționa diverse lacune și neajunsuri a căror înlăturare depinde de conducerea fiecărei biblioteci sau de organul care, pe plan local, se ocupă de coordonarea unei rețele de biblioteci. Ne referim, de pildă, la faptul că se resimte lipsa unor filiale ale bibliotecii regionale în cartierele mărginașe — deși acestea au devenit zone dens populate, ca urmare a construcțiilor și dezvoltării industriale a orașului — la cheltuielile inutile făcute pentru achiziții de cărți în minusculele biblioteci ale sindicatelor, la slabele posibilități ale unor biblioteci școlare de a asigura cărțile prevăzute în bibliografia obligatorie a elevilor, la absența din aceste biblioteci a cataloagelor și a altor instrumente de informare, la neconcordanța dintre programul de funcționare al unor biblioteci și timpul liber al cititorilor etc.

Pe lângă măsurile ce se impun pentru îmbunătățirea activității bibliotecilor din fiecare rețea, se ridică cu acuitate problema cooperării între toate rețelele de biblioteci din orașul Timișoara. În afirmarea acestei idei pornim de la considerentul că, în condițiile actuale, fiecărei biblioteci îi revine răspunderea sporită de a-și justifica utilitatea socială, de a aplica principiul de economicitate și de a înlătura risipa de forță de muncă și de mijloace materiale. Nu este posibil ca fie-

care bibliotecă să lucreze numai pe cont propriu, ci trebuie să se considere o parte componentă a sistemului de biblioteci din localitate. De aceea, coordonarea unor activități de bază și a folosirii posibilităților materiale capătă o importanță deosebită. Să luăm, de exemplu, modul cum se realizează constituirea și completarea colecțiilor din biblioteci. Lipsa de colaborare în această direcție face ca, în prezent, fiecare unitate să-și întocmească planul de achiziții fără să țină seama de ceea ce se propune în restul bibliotecilor cu toate că, uneori, beneficiarii sînt aceiași.

Menționăm doar cîteva exemple. Deși o bună parte din cititorii bibliotecii regionale și cei ai bibliotecilor din institutele de învățămînt superior sînt aceleași persoane, atît noi, cît și colegii din bibliotecile respective nu cooperăm în domeniul completării colecțiilor. De aceea, întîlnim adesea suprapuneri nejustificate în nomenclatorul de titluri și de exemplare achiziționate, iar în unele domenii apar goluri inadmisibile. În condițiile în care bibliotecile mari din Timișoara cheltuiesc anual cîteva milioane de lei pentru achiziții de cărți, se remarcă totuși o insuficientă reprezentare a literaturii de informare și documentare pentru diferite categorii de cercetători. Lucrurile se petrec la fel și cu achizițiile de carte din străinătate: fiecare bibliotecă lucrînd „pe cont propriu”, ajungem la o fărîmîtare a valutei alocate și nu reușim să asigurăm gama de publicații necesară. La achizițiile de carte veche (colecții speciale), efectuate de noi și de Biblioteca Universității, nu ținem seama de titlurile existente în colecțiile din fiecare unitate. Cele două biblioteci s-au antrenat într-o „întrecere” care, în multe cazuri, se soldează cu achiziția de titluri identice, cu dublarea celor existente în biblioteca cealaltă, cu toate că, și unii și ceilalți, știm că studenții, cadrele didactice și cercetătorii au dreptul să folosească fără rezerve serviciile ambelor biblioteci. Numeroase sînt paralelismele în completarea colecțiilor bibliotecii noastre și ale bibliotecilor din institutele cu profil tehnic, ale bibliotecilor tehnice și chiar ale celor sindicale sau școlare.

Evitarea în viitor a acestor fenomene și a altora generate de lipsa de conlucrare și-ar găsi un început promițător de rezolvare, prin constituirea la nivelul orașului Timișoara a unei comisii a bibliotecilor, care, în perspectiva muncii, și-ar putea propune studierea și chiar rezolvarea unor probleme cum ar fi:

— coordonarea achizițiilor și a altor activități legate de procesul de completare și de organizare a colecțiilor din toate bibliotecile de pe raza orașului și, implicit, aceea a valorificării dubletelor, care constituie un fond imobilizat și nefolosit;

— îmbunătățirea sistemului informațional utilizat de biblioteci și coordonarea elaborării unor instrumente de informare colective (ghidul bibliotecilor din Timișoara, cataloage colective locale, bibliografii speciale etc.);

— perfecționarea sistemului de relații cu cititorii printr-o mai bună adaptare a orărilor bibliotecilor la cerințele cititorilor, susținerea unor acțiuni colective cum ar fi: vizite în biblioteci, lecții de inițiere a cititorilor în folosirea instrumentelor de informare din bibliotecile mari, organizarea unor manifestări culturale cu cartea, demne de posibilitățile și avantajele oferite de colaborarea în această privință;

— coordonarea pregătirii și perfecționării bibliotecarilor, prin organizarea în comun a unor cursuri profesionale, ședințe de referate și comunicări sau schimburi de experiență. Toate acestea vizează creșterea competenței profesionale a bibliotecarilor din Timișoara, indiferent de rețeaua din care fac parte.

Comisia la care ne-am referit ar putea contribui, prin studiile și propunerile ce le-ar face, la raționalizarea muncii și la o mai justă amplasare a bibliotecilor pe teritoriul orașului Timișoara, asigurîndu-se dezvoltarea acestora pe baza unor criterii științifice. S-ar mai putea adăuga și alte domenii în care colaborarea pe planul activității bibliotecilor ar găsi condiții propice de realizare.

Cînd facem propunerea de constituire a unei comisii, avem în vedere și faptul că organizarea acesteia nu angajează nici un fel de subvenții. Ea trebuie să întrunească acordul unanیم al forurilor tutelare ale bibliotecilor reprezentate, iar activitatea ei o presupunem în afara oricărui imixtiuni sau tendințe de suprapunere în problemele interne ale fiecărei biblioteci.

Organizarea Comisiei bibliotecilor din orașul Timișoara ar aduce un plus de avantaje pe planul organizării, informării și documentării în actualitatea cultural-științifică, care devine tot mai exigentă ca urmare a înnoirilor pe care le cunoaște orașul nostru pe toate planurile.

Mihai IANCULESCU

director al Bibliotecii regionale Banat

MARGINALII

LA UN CATALOG DE MICROFILME*)

Unul din mijloacele cele mai răspândite de documentare a cercetătorului și, în general, a lectorului modern este microfilmul. Ușor transportabil, ocupînd un spațiu redus și pînă și pus la dispoziție într-un timp scurt la cerere, el intră tot mai mult în atenția bibliotecilor și a centrelor de documentare sau de cercetări din lumea întreagă.

În cazul cărților și, mai ales, al periodicelor din trecut, la considerentele de mai sus se adaugă și acela al conservării publicațiilor mai des solicitate, mai vechi sau mai rare. E lucru bine stabilit faptul că, din motive obiective durată de conservare în timp a periodicelor e mult mai limitată, în general, decît aceea a cărților. Iar procurarea unei colecții complete retrospectiv este adesea extrem de anevoioasă, dacă nu imposibilă. Problema este de o deosebită acuitate în toate țările care-și propun completarea și conservarea, pe cît posibil intactă, a tezaurului culturii naționale.

Acestei probleme a căutat să-i răspundă, în Franța, constituirea, în 1958, a Asociației pentru conservarea și reproducerea fotografică a presei (prescurtat: A.C.R.P.P.), editoarea catalogului de care ne ocupăm și din al cărei consiliu de administrație fac parte, în afară de Biblioteca Națională din Paris, Federația națională și Confederația presei franceze,

*) Catalogue des microfilms reproduisant des périodiques — Journaux et revues — (Catalog al microfilmelor care reproduc periodice — Ziare și reviste —). Paris, 1967, 68 p. (A.C.R.P.P. — Association pour la conservation et la reproduction photographique de la presse, 7).

Sindicatul național al editorilor, Institutul francez al presei, Direcția documentării din Secretariatul general al guvernului, Centrul național al cercetării științifice, Direcția jurnalelor oficiale și Casa științelor omului.

Astfel, prin A.C.R.P.P., microfilmarea periodicelor se întreprinde la scară națională, conservarea și difuzarea publicațiilor pe această cale intrînd în atenția permanentă a tuturor organelor interesate.

Catalogul recent tipărit include aproape o mie de titluri de ziare și de reviste din fondul național sau care interesează în vreun fel bibliografia națională, cu alte cuvinte, titluri apărute pe teritoriul Franței sau pe teritorii aflate sub stăpînire franceză, ori publicate de francezi sau în limba franceză peste hotare. Așa sînt titlurile apărute la Amsterdam și la Haga, în secolul al XVIII-lea, la Moscova și la Leningrad, după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în Anglia și în S.U.A., după ocuparea Franței de către naziști, dar și la București (de pildă, revista în limba franceză Balcania, a Institutului de studii și cercetări balcanice, apărută între anii 1938 și 1945).

În catalog sînt consemnate și cîteva reproduceri în pregătire.

Colecțiile au fost microfilmate pe cît posibil integral, fiecare titlu făcînd obiectul unui microfilm deosebit. Excepție fac publicațiile oficiale care se vînd separat, după secțiune sau după epocă (legi și decrete, dezbateri parlamentare la ca-

meră sau senat, documente parlamentare, dări de seamă in-extenso ale comitetelor secrete, ale Camerei deputaților, ale alevgerii președinților republicii etc. sau Jurnalul oficial din timpul celui de-al II-lea Imperiu, al Comunei, al Republicii Franceze de la a III-a pînă la a V-a, al Uniunii Franceze s.a.) și publicațiile microfilmate la un loc pentru ilustrarea unui eveniment particular din istoria Franței. Așa sînt cotidienele apărute la Paris în timpul Comunei (martie—mai 1871), presa clandestină din Franța (1940—1945) sau zierele publicate de prizonierii de război germani din Franța (1946—1948). Data finală la microfilmele ziarelor și ale revistelor curente variază între 1956 (La table ronde) și 1966 (L'Humanité, Les lettres françaises), probabil în funcție de cererea lor.

De altfel, într-o notă preliminară care însoțește lista microfilmelor catalogate, după ce s-a menționat că A.C.R.P.P. este deținătoarea de drept a negativelor și sînt date precizări în privința vînzării copiilor pozitive, se subliniază că „acest catalog nu e limitativ”. Asociația editoare dorește să primească sugestii asupra altor publicații periodice a căror microfilmare ar fi utilă, ea fiind în măsură să efectueze astfel de lucrări după „toate zierele și revistele, vechi sau recente, publicate în Franța”.

Catalogul indică, în afara titlului și subtilului, anilor microfilmați și preșului în franci al microfilmului, localitatea de apariție a periodicului, periodicitatea, numele mai semnificative ale fondatorilor, ale directorilor sau ale redactorilor, precum și, în scurte adnotări culesse în cursive, indicații suplimentare, ori de cîte ori e cazul, asupra caracterului publicației (de informație, politic, literar, istoric, etnografic, satiric, catolic, radical anticlerical, legitimist, antinazist, comunist, cu caracter regional sau publicație pentru francezii din S.U.A. etc.), iar cînd filmul e procurat prin colaborare, asupra instituției sau societății din țară sau din străinătate care l-a pus la dispoziție. Este cazul săptămînalului sindical comunist La Vérité, apărut la Paris între 1930 și 1935 și păstrat la British Museum din Londra.

Sînt consemnate, în catalog, drept conservate și în același timp difuzate la cerere prin microfilmare, în afară de colecțiile principalelor publicații de informație din secolul al XVIII-lea pînă în prezent, în afară de colecția publicațiilor oficiale ale statului francez sau de pe-

riodicele rare amintite, ziare și reviste esențiale pentru cunoașterea vieții literare și artistice, a evoluției concepturilor filozofico-sociale, a dezvoltării științelor istorice, a filologiei, a etnografiei și a altor discipline umaniste, a mișcării muncitorești din Franța și din alte țări. Menționăm astfel ca indispensabile pentru cunoașterea evoluției curentelor literare din veacul trecut și din veacul nostru: Gazette de Champfleury, 1856; Le réalisme, 1856—1857, revistă care dă numele realismului francez; Le Parnasse contemporain, 1866—1876, pentru parnasianism; Revue Wagnérienne littéraire, 1885—1888; Le symboliste, 1886; La Wallonie, Liège, 1886—1891, printre colaboratorii căreia s-a numărat și Al. Macedonski, sau Mercure de France, 1890—1921, pentru simbolism; Dada, Zurich, 1917, de sub conducerea lui Tristan Tzara, pentru dadaism; La révolution surréaliste, 1924—1929, Le surréalisme au service de la révolution, 1933 și alte publicații similare, pentru suprarealism etc. Au mai fost microfilmate: publicațiile din timpul Revoluției franceze, de la Journal des Etats généraux, 1798—1791, sau Le moniteur universel ou Gazette nationale, 1789—1868, la Journal des départements meridionaux et des débats des amis de la liberté et de l'égalité, Marseille, 1792—1793; periodicele anului revoluționar 1848, de la cotidienele La presse, al lui Emil de Girardin, La réforme, Le constitutionnel, Le bien public, fondat sub patronajul lui Lamartine, la publicația lunară La tribune des peuples, redactată de A. Mickiewicz; publicațiile socialiștilor utopici francezi, de la Le producteur, 1825—1826, fondat de Saint-Simon și redactat de Enfantin și Auguste Comte, sau săptămînalul fourierist La réforme industrielle ou Le phalanstère, 1832—1836, la Le populaire, 1841—1851, redactat de Et. Cabet, și Le réformateur, redactat de Raspail și Louis Blanc; publicațiile comuniste sau antifasciste dintre cele două războaie mondiale etc. Au mai fost microfilmate publicații indispensabile filologului (Revue de linguistique romane, Strasbourg, 1925—1964), sociologului (revista L'Année sociologique, 1896—1912, fondată de Emile Durkheim, sau Annales sociologiques, 1934—1942) și orientalistului (Journal asiatique, 1823—1828, Les archives berbères, 1915—1920, sau Archives maro-

caines, 1904—1934). O atenție deosebită a fost acordată microfilmării complete a celor mai vechi periodice franceze, dintre care menționăm Gazette de France, 1631—1792. 1828, însoțită de un reper-toriu istoric și bibliografic, sau Journal des savants. 1665—1962, publicație științifică enciclopedică, editată de Institutul Franței.

Toate acestea ne-au făcut să re-flectăm dacă nu ar fi timpul ca exemplul A.C.R.P.P.-ului din Franța să fie urmat și în țara noastră.

Desigur, de mulți ani se depun la noi eforturi pentru conservarea sau di-fuzarea colecțiilor prin microfilmare. Din păcate, rezultatele obținute sînt încă de-parte de cele scontate. Colecții prețioase, unele unice, interesînd fondul național de periodice, sînt în curs de degradare con-tinuu și sînt amenințate cu dispariția apropiată, datorită tot mai marii lor so-cilități. Acestea nu pot fi microfilmate și, în consecință, consultate sub formă de microfilm din cauza posibilităților limi-tate ale instituțiilor care le dețin. Exe-cuția și difuzarea la cerere a unor micro-filme complete, după ziare sau reviste, e încă dificilă. Iar pentru popularizarea copiilor microfilmate existente se face prea puțin.

Constituirea unui organism central specializat, care să dispună de toate posibilitățile, de informare sau de execuție, tehnico-materiale și de publicitate sau di-fuzare necesare și în cadrul căruia să colaboreze, alături de Biblioteca Aca-demiei și de Biblioteca Centrală de Stat (principale deținătoare ale fondului național de publicații și ale unei aparaturi perfecționate de microfilmare), Centrul de documentare științifică al Academiei, Con-siliul Cinematografiei, prin studiourile documentare, Consiliul așezămintelor cul-turale din cadrul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Direcția Gene-rală a Presei și Tipăriturilor de pe lângă Consiliul de Miniștri ș.a., nu ar deschide oare și în țara noastră perspectiva rez-olvării acestei probleme de interes național?

Nicolae LIU

METODELE DE ÎNTOCMIRE A BIBLIOGRAFIILOR

(Lucrările finale)

Întocmirea unei bibliografii nu se în-cheie cu clasificarea materialului. Ope-rațiunile continuă cu o serie de lucrări de o evidentă utilitate. Dacă bibliogra-fia, în ansamblul ei, este un instrument de lucru în cercetare, unele din aceste lucrări finale își asumă rolul instrumen-telor care înlesnesc utilizarea bibliogra-fiei.

Indicele este o anexă care caracteri-zează în general o lucrare de documen-tare de oarecare amploare, scopul lui fiind orientarea rapidă în cuprinsul une-ori variat al acesteia^{*)}. „Cît de important este un indice ne demonstrează faptul că pînă și un indice prost rămîne totuși in-dispensabil pentru specialist^{*)}).

*) În această expunere, termenul *indice* este folosit numai sub accepțiunea de anexă a unei lucrări. În limba română, în lîte-ratura de specialitate, acest termen mai este folosit cu încă două sensuri: a) lu-crare bibliografică (alături de termenul *index*); b) notație utilizată în clasificare, avînd formă de cifre extrase din tabele principale sau auxiliare sau de combinație de cifre, completată uneori cu litere sau cuvinte.

În limbile franceză și engleză, pentru accepțiunea de anexă a unei lucrări și pen-tru aceea de lucrare bibliografică este folo-sit un singur termen: *index*.

Pentru al treilea sens al cuvîntului *in-dice*, limbile franceză și engleză folosesc cuvîntul *indice* (fr.) și *number* (engl.).

1) Kunze, Horst. *Über das Registerma-chen*. [Despre întocmirea indicilor]. Leip-zig, VEB Bibliographisches Institut, 1964, p. 49. Din aceeași lucrare fac parte reco-mandările lui Horst Kunze, utilizate în expunerea noastră asupra indicilor.

Indicele reprezintă o prelucrare a materialului dintr-un punct de vedere diferit de acela adoptat în lucrare, astfel încât să nu fie o repetare a tablei de materii, ci o întregire a acesteia. Este ceea ce poate fi numit „principiul complementarității” indicelui.

Examinînd evoluția ideii despre utilitatea *indicelui*, Horst Kunze menționează nume de teoreticieni care au mers pînă la a cere ca alcătuirea indicelui să devină o obligație ridicată la rangul de lege pentru autori, totul rămînînd, desigur, în sfera lucrărilor de documentare. Din partea autorilor, nu se înregistrează nici o rezervă în privința acestei obligativități pe care însă noi trebuie să o facem: indicele nu este necesar în cazul lucrărilor de mici dimensiuni. Afirmația este valabilă și pentru bibliografiile de întindere redusă, în care orientarea se poate face și fără ajutorul indicelui. Așa fiind, în cele ce urmează nu ne vom referi la acest fel de bibliografii, care ies astfel din sfera discuției asupra indicelui.

Există două mari categorii de indici: *cronologici* și *alfabetici* (pe nume de persoane, de colectivități, de locuri, de titluri, de tipografii, de limbi, pe materii, indici generali). O bibliografie poate să aibă mai multe feluri de indici, care alcătuiesc sistemul său de indici.

Examinînd tendința de diferențiere a indicilor, unii autori susțin că indicii unitari (înțelegînd prin aceasta indicii generali) sînt preferabili, deoarece se pot folosi mai ușor, dar că împărțirea materialului în indici deosebiți este justificată în unele cazuri. Bibliografia este, după părerea noastră, una din lucrările în care o separare a indicilor corespunde unor interese precise ale celor care îi utilizează pentru o anumită categorie de date din bibliografie.

Pornind de la principiul complementarității, unii indici sînt considerați indispensabili. Astfel, o bibliografie cu o clasificare pe materii va fi neapărat însoțită de cel puțin un indice alfabetic; o bibliografie alfabetică, de un indice cronologic; o bibliografie cronologică, de un indice alfabetic.

Să vedem ce fel de indici întîlnim la unele din cele mai cunoscute bibliografii și ce indici vor avea unele din bibliografiile a căror apariție este așteptată.

D. Iarcu a întocmit pentru *Bibliografia cronologică română*²⁾ un indice alfabetic al autorilor și traducătorilor români și un altul, separat, al autorilor străini.

După raportul lui Ioan Bianu, din 1895, *Bibliografia românească veche. 1508—1830* urma să aibă: un *indice alfabetic al localităților* în care au fost tipografii românești în perioada respectivă, cu indicarea cărților care, în ordinea cronologică, au fost tipărite în fiecare tipografie, și un *indice de autori, traducători, tipografi, corectori*. În realitate, s-a întocmit numai un indice de nume proprii și titluri de cărți. Volumul al IV-lea al acestei bibliografii are un indice mai bogat, analitic.

Anunțînd așezarea alfabetică a *Bibliografiilor moderne a cărților românești. 1830—1918* (în curs de pregătire la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România), Dan Bugeanu arată că ea va fi însoțită de mai mulți indici auxiliari: cronologic, geografic, de edituri, tipografii, pe materii, limbi etc.³⁾

Bibliografia Publicațiile periodice românești (ziare, gazete, reviste). 1820—1906 a apărut în 1913, într-un singur volum, fără indici. Dar, așa cum se menționează într-un document aflat în arhiva Academiei, în anul 1911 era aproape gata în manuscris și partea a doua a bibliografiei, care cuprindea periodicele în ordine cronologică, topografică (pe orașe), pe limbi și pe materii; la acestea se adăuga un indice de nume proprii⁴⁾. Este, desigur, foarte regretabil că acest al doilea volum nu a mai apărut și este de dorit, dacă manuscrisul nu poate fi regăsit, să se ia inițiativa alcătuirii (mai bine spus a realcătuirii) indicilor acestei bibliografii.

Prezintă lucrările care se întocmesc pentru *Bibliografia periodicele românești. 1907—1918*, Georgeta Răduică anunță că această bibliografie va avea următorul sistem de indici: de nume (directori, fondatori, secretari de redacție, colaboratori, tipografi și tipografii, editori și edituri), geografic, cronologic, pe materii, pe limbi, pe feluri de apariție⁵⁾.

²⁾ sau *Catalogul generalu de cărțile române imprimate de la adoptarea imprimăriei jumătatea secolului XV și pînă astăzi. 1550—1873*. Buc., 1873.

³⁾ Bugeanu, Dan. *Cîteva probleme ale bibliografiei naționale retrospective*. În: *Călușa bibliotecarului*, 18, nr. 2, feb. 1965, p. 83—84.

⁴⁾ Arhiva Academiei R.S.R., dos. 1912, A-15, f. 162^r.

⁵⁾ Răduică, Georgeta. *Bibliografia națională retrospectivă a periodicele*. În: *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*, 6 (serie nouă), nr. 4 dec. 1964, p. 387.

Bibliografia analitică a periodicelor românești. 1790—1850, vol. I (part. I, II, III) are la sfârșitul ultimei părți trei indici alfabetici: de autori, traducători, prelucrători; de pseudonime și criptonime identificate; de nume de persoane, de instituții și geografice.

O problemă de importanță practică, atunci când bibliografia are mai multe volume, mai ales dacă acestea nu apar în același timp, este întocmirea indicelui pentru fiecare volum sau pentru toate, la sfârșitul ultimului volum. În acest din urmă caz, cititorul este lipsit de instrumentul de lucru, reprezentat de indice, până la apariția ultimei părți a bibliografiei. În afară de aceasta, folosirea bibliografiei devine mai greoaie, fiindcă e necesar să fie răsfoite de fiecare dată două volume, acela care cuprinde indicele și volumul care interesează. Impotriva indicelui de volum se obiectează lipsa de unitate a materialului indexat.

În această privință, Gh. Adamescu a adoptat pentru lucrarea sa *Contribuțiunile la bibliografia românească* (fasc. I-III, Buc., 1921—1928) un sistem interesant: un indice la fiecare fasciculă, dar cel de la fascicula a II-a cuprinde și materialul indicelui de la fascicula I, iar cel de la fascicula a III-a cuprinde și materialul din primele două. Acest sistem, în care indicele crește o dată cu bibliografia, înseamnă, firește, o muncă mai mare, dar el rezolvă și problema utilizării separate a volumelor și reconstituirea unității materialului din lucrare.

Horst Kunze susține că „nu există principii universale pentru alcătuirea indicilor și nici nu pot exista, deoarece toate hotărârile de acest fel depind de materialul pe care indicele trebuie să-l elucideze și de felul prezentării acestuia” și indică numai câteva principii de bază. Afirmarea privește, după părerea noastră, alegerea categoriilor de indici, alegerea numelor și a conceptelor, dar nu și tehnica pentru gruparea lor, partea tipografică, pe scurt, amănunțele de organizare, în privința cărora se pot da indicații pe care autorii le-ar voi universalizate.

La întocmirea unui indice (a unui sistem de indici) se recomandă să se țină seama de următoarele principii:

— indicele trebuie să se bazeze pe un examen aprofundat al materialului de indexat, avându-se în vedere interesele multiple ale beneficiarilor bibliografiei;

— un indice trebuie să permită găsirea rapidă a informațiilor căutate (nume, titluri, subiecte etc.);

— indicele nu trebuie să dubleze sumarul, care reproduce clasificarea materialului în cadrul lucrării;

— pentru a fi bun, un indice trebuie să fie *complet, exact, coerent*, prezentat într-o formă clară, lizibilă⁶⁾;

— este bine ca indicele să fie întocmit de autor, chiar în timpul în care elaborează lucrarea⁷⁾.

În cazul în care indicele este lucrat de către o altă persoană decît autorul lucrării, aceasta trebuie să fie pregătită în domeniul de cunoștințe în care e scrisă lucrarea. Aceeași condiție se cere și celui care întocmește indicele la unul sau mai multe volume de opere complete, al unei reviste pe mai mulți ani;

— este necesar ca indicele (sau sistemul de indici) să fie precedat de o introducere, care să explice procedeele de lucru și prescurtările folosite, precum și unele aspecte proprii indicelui. Înglobarea tuturor acestor date în introducerea generală a bibliografiei ar fi mai puțin la îndemână pentru cei care utilizează indicele.

Indicele pe materii poate să fie alcătuit din cuvinte-subiect sau din cuvinte-cheie. Cuvintele de subiect exprimă conținutul unei lucrări sau al unei părți din aceasta, printr-o idee sau un fapt, concis formulate. Cuvintele-cheie se formează dintr-un substantiv sau un substantiv cu determinanți, luate din titlu și care exprimă cel mai bine conținutul cărții. De exemplu: lucrarea *Legea fundamentală a României socialiste* va avea drept cuvînt-subiect *Constituția Republicii Socialiste România*, iar cuvintele-cheie *Legea fundamentală și România socialistă*; lucrarea lui Aureliu C. Alexandru, *Principii ale relațiilor dintre state*, va avea drept cuvînt-subiect *Politică externă*, iar cuvînt-cheie *Relații dintre state*. Fiecare dintre aceste forme de indexare are o utilizare bine stabilită; în nici un caz ele nu se folosesc concomitent în același indice.

În metoda de lucru a bibliografiilor mari, fișele diverselor publicații sînt multiplicat în atîtea exemplare cîtî indici se pregătesc, fiecare copie intrînd în aranjamentul unuia din indici. Așa s-a procedat, de pildă, pentru *Bibliografia modernă a cărților românești. 1830—1918*, procedeu care ușurează mult munca pentru întocmirea indicilor. În acest fel, pregătirea indicilor începe o dată cu multiplicarea fișelor și se continuă paralel cu întocmirea bibliografiei. Oricum însă, preocuparea specială pentru indici aparține perioadei finale a bibliografiei.

⁶⁾ *Projet de guide bibliographique. Guide de présentation des manuscrits*. Paris. UNESCO, 1964, p. 89.

⁷⁾ *Ibid.*, p. 90.

Dacă se alcătuiește un singur fel de indice, este recomandat ca fișele să se păstreze mai întâi în ordinea naturală (care poate fi cea topografică, atunci când e vorba de cărți sau periodice, sau aceea în care apar aricolele în periodice, atunci când e vorba de o bibliografie analitică de periodice) și să se organizeze în ordinea indicelui numai după ce ele au fost controlate. Este bine ca în această ultimă fază fișele să fie numerotate.

În privința modalităților de lucru, este indicată folosirea fișelor din carton subțire, de format internațional (7,5 × 12,5 cm).

O chestiune care ține de prezentarea grafică a indicelui este aceea a tipului de literă. Acesta trebuie să fie variat, pentru a deosebi mai ușor diversele categorii de date. După părerea lui H. Kunze, este de preferat ca cifrele care indică paginile să nu fie despărțite prin virgulă, ci prin spații libere mai mari.

Dacă se întocmește un indice pentru mai multe volume care au paginată separată, este necesar, așa cum a procedat Gh. Adamescu în bibliografia menționată, să se noteze cu cifre romane numărul volumului și cu cifre arabe numărul paginii.

Din categoria lucrărilor anexe ale unei bibliografii, mai fac parte: *lista definitivă a prescurtărilor folosite în descriere* (prescurtarea titlurilor de periodice, a denumirilor instituțiilor etc.); *lista definitivă a periodicelor fișate*, la bibliografiile articolelor din periodice.

Faza finală a întocmirii bibliografiei se termină cu *revizuirea* întregii lucrări.

Așa cum remarcam în prima parte a prezentării metodelor de întocmire a bibliografiilor⁸⁾, este de dorit ca această revizuire să fie făcută de o singură persoană, care să dea unitate întregii lucrări.

8) Bâncilă, Ileana. *Metodele de întocmire a bibliografiilor*. În: *Revista bibliotecilor*, 20, nr. 1, ian 1967, p. 28.

După încheierea tuturor acestor operațiuni, se redactează introducerea generală a bibliografiei. Ea trebuie să cuprindă expunerea metodei urmate (metoda se fixează de la început, dar ulterior se pot face unele modificări sau adaptări ale regulilor la materialele care au prezentat probleme ce n-au putut fi prevăzute), precum și întregul plan al bibliografiei, eventual cu indicarea scopului urmărit și a categoriei de cititori pentru care s-a întocmit bibliografia.

Problema metodei este esențială în activitatea bibliografică, așa cum este, de altfel, pentru toate domeniile de cercetare. Iar faptul că bibliograful trebuie să *aleagă* din mai multe direcții sau sisteme posibile de investigație, selecție, descriere, clasificare, în așa fel încât să armonizeze diferitele faze de lucru, face ca munca acestuia să nu fie de loc simplă.

Studiul teoriei bibliografiei, analiza diferitelor sisteme, a avantajelor și a dezavantajelor fiecăruia în raport cu materialul care urmează să fie bibliografiat contribuie la propria formație a bibliografului, care poate să ajungă la puncte de vedere personale în materie, contribuind la dezvoltarea teoriei bibliografiei și, în orice caz, la priceperea necesară pentru valorificarea, prin bibliografie, a produselor culturii.

Eficiența muncii bibliografilor depinde, în mare măsură, de familiarizarea publicului cititor cu structura lucrărilor bibliografice. Așa fiind, nu numai bibliografii trebuie să cunoască metodele bibliografice, ci și cititorii; cu atât mai mult, cu cât aceștia, pentru activitatea lor de cercetare, pot să alcătuiască ei înșiși bibliografii.

Ileana BÂNCILĂ

Reorganizarea colecțiilor Bibliotecii regionale Maramureș

Biblioteca regională Maramureș și-a început activitatea în anul 1951, cu un fond de cărți de 16 000 de volume. Devenind principală bibliotecă publică a regiunii, cu multiple sarcini în serviciu și informarea cititorilor, ea și-a îmbogățit necontenit colecțiile de publicații, însumând astăzi peste 190 000 de volume — 90 000 de volume publicații curente, intrate după înființarea bibliotecii, la care se adaugă o variată gamă de periodice, și 100 000 de volume rezultate din prelucrarea fondurilor unor vechi biblioteci locale.

Creșterea volumului de publicații, ca și mărirea cerințelor de informare pe plan local au impus, la un moment dat, *organizarea colecțiilor pe principii științifice*, reprezentate în *instrumente complete de informare*.

Pentru realizarea acestui imperativ, conducerea Bibliotecii regionale Maramureș, la indicațiile Serviciului metodice al Bibliotecii Centrale de Stat, a hotărât, la sfârșitul anului 1966, să întreprindă o reorganizare fundamentală a colecțiilor de publicații, paralel cu revizuirea tuturor formelor de evidență existente în bibliotecă și completarea lor cu noi instrumente; s-a ajuns la concluzia, de exemplu, că elaborarea unui catalog pe titluri al tuturor publicațiilor (cu autori sau anonime) ar fi deosebit de oportună.

Factorii particulari care ne-au determinat să începem în această perioadă acțiunea au fost: noua organizare a serviciilor bibliotecii, conform Regulamentului de organizare și funcționare a bibliotecilor regionale; mărirea spațiului pentru depozitarea publicațiilor și împărțirea fondurilor pe gestiuni separate — depozitul general al sălii de lectură și secția împrumut; trecerea la evidența împrumuturilor pe fișa cărții.

Pentru buna desfășurare a acestei acțiuni, au fost luate unele măsuri organizatorice preliminare: s-a întocmit un

plan de reorganizare a întregului fond de cărți, cuprinzând trei etape: verificarea, prelucrarea și predarea pe gestiuni, s-a format un *colectiv*, alcătuit din 10 bibliotecari din diferite secții (împrumut adulți, prelucrare, colecții speciale), care să asigure în mod constant prelucrarea fondului, pe tot parcursul acțiunii; au fost întocmite două fișiere de modele, primul cu descrieri-tip, al doilea cu indicii de clasificare zecimală care ridică probleme de interpretare; s-au procurat materialele tehnice necesare (fișe de catalog, fișe de împrumut, imprimare etc.).

Acțiunea propriu-zisă a fost începută în ianuarie 1967 și va dura doi ani. Până la sfârșitul acestui an se va termina prelucrarea fondului de la secția împrumut adulți, urmînd ca în cursul anului viitor să abordăm prelucrarea fondului sălii de lectură și al celorlalte secții (biblioteca pentru copii, filiale, colecții speciale).

Prelucrarea s-a început cu fondul secției împrumut adulți, deoarece acest fond a constituit, pînă în anii din urmă, fondul de bază al bibliotecii regionale.

Ca principiu de bază, s-a stabilit ca întregul proces de prelucrare, din toate punctele de vedere (evidență, catalogare, clasificare etc.) să se facă pe baza cărții, fiecare lucrător stabilind descrierea, clasificarea, adnotarea etc. cu exemplarul în față.

Norma de prelucrare unitară pentru întregul colectiv de 10 lucrători, cuprinzînd toate fazele procesului, s-a stabilit în cursul muncii, după o perioadă de experimentare: 150 de titluri pe zi, pentru care se realizează în medie 600 de fișe de catalog, 300 de fișe pentru împrumut, 150 de fișe pentru catalogul colectiv regional etc.

Procesul de reorganizare a fondului de cărți se desfășoară în trei etape:

— *Prima etapă* cuprinde verificarea fondului de cărți: confruntarea cărților din rafturi cu registrul inventar, aplicarea ștampilei de verificare și elucidarea neconcordanțelor; întocmirea procesului-verbal în care se consemnează situația întregii operațiuni de verificare.

— *A doua etapă* cuprinde:

1. Așezarea alfabetică a cărților în rafturi, numai la prima literă, după nume de autori și titluri de anonime.

2. Pregătirea cărții pentru darea ei în circuitul de prelucrare (lipirea buzo-nărașelor pentru fișa cărții și a foilor de termene, aplicarea bulinelor pentru cotă, eventuale mici reparații la copertă, color etc.).

3. Devierea din circuit a cărților uzate sau depășite din punct de vedere științific și tehnic și întocmirea formelor necesare pentru a fi scoase din evidența bibliotecii.

4. În cadrul fiecărei litere a alfabetului — așezarea cărților după indicele de autor cuprins în cotă, pentru ca toate cărțile unui autor sau toate exemplarele dintr-o carte să fie prelucrate dintr-o dată.

5. Introducerea în cărți — pentru fiecare titlu în parte — a fișelor existente în cataloagele bibliotecii, după ce, în prealabil, toate aceste fișe, din toate cataloagele (alfabetic de serviciu, alfabetic pentru public, topografic, sistematic), au fost așezate într-o unică ordine alfabetică. Fișele tipărite și cele scrise de mână, corect întocmite, se păstrează, cele incorecte sau incomplete se refac.

6. Reclasificarea cărților și stabilirea cotei de raft.

7. Redactarea fișelor, proces care cuprinde:

a) redactarea a două fișe pentru împrumut (fișele cărții);

b) redactarea fișelor pentru catalog alfabetic de serviciu (fișa cu descrierea principală și fișele cu descrieri complementare);

c) notarea pe verso fișei conținând descrierea principală, a numerelor de inventar ale tuturor exemplarelor din titlul respectiv, prin confruntarea cu registrul inventar (această operație este efectuată de două lucrătoare: una directează cifrele din registru și bifează în dreptul fiecărui exemplar notat, iar cealaltă trece numerele pe verso fișei din catalogul alfabetic de serviciu); în felul acesta, la terminarea întregii operații, vor reieși clar lipsurile constatate în cursul verificării și se va vedea dacă fișa din catalogul alfabetic de serviciu oglindește toate exemplarele existente în bibliotecă;

d) redactarea fișelor catalogului sistematic, pentru fiecare indice de clasificare în parte, și a fișelor catalogului alfabetic pentru public (fișa cu descrierea principală, fișele cu descrieri complementare, la toate categoriile de vedete complementare);

e) copierea fișelor cu descrierea principală pentru: catalogul de titluri, catalogul colectiv regional, fișierul de partituri și pentru bibliografia regiunii.

8. Organizarea sistemului de cataloage: fișele definitive, rezultate din pre-

lucrarea lotului de cărți zilnic, se așază concomitent în fișiere, după destinația informativă a fiecăruia (catalog topografic, catalog pe materii, catalog alfabetic de serviciu, catalog alfabetic pentru public, catalog pe titluri pentru public, catalog colectiv regional, catalog de partituri).

— *A treia etapă* cuprinde: pregătirea fondului pe secții, pe baza fișei topografice; organizarea fondului de cărți pe secții.

În cadrul secției de împrumut pentru adulți, fondul de cărți va fi organizat după principiul sistematic-alfabetic, iar depozitele fondului general al sălii de lectură și fondul de colecții speciale după format.

După terminarea operației la secția împrumut adulți, vom începe reorganizarea fondului de cărți din depozitele sălii de lectură, secția pentru copii și filiale. Catalogul alfabetic de serviciu fiind alcătuit pe baza celui mai cuprinzător fond — pînă în prezent fondul secției de împrumut adulți — vom confrunta volumele din fondul general al sălii de lectură cu fișele catalogului de serviciu, vom reconstitui ca *fond de bază* depozitul general al sălii de lectură, în sensul că unicele existente la secția de împrumut adulți vor fi repartizate fondului general, și vom cota după format cărțile din acest depozit. Pentru alcătuirea cataloagelor alfabetic și sistematic ale sălii de lectură, descrierea și clasificarea dubletelor se va face după fișele secției de împrumut adulți; doar pentru unicele existente numai în depozitul general, se vor face descrieri și clasificări noi.

Organizarea temeinică a colecțiilor, constituirea științifică a evidenței și devalorizarea corectă și sub multiple aspecte a fondului de publicații vor avea ca imediate consecințe: servirea rapidă și competentă a cititorilor; crearea posibilităților pentru organizarea unui serviciu de informare bibliografică; raționalizarea evidenței împrumuturilor; elucidarea problemelor ținînd de gestiunea și evidența fondurilor.

Modul în care s-a desfășurat activitatea colectivului de lucrători pînă în prezent constituie o garanție că acțiunea va fi o nouă reușită a instituției noastre.

Olga PRODAN

Biblioteca regională Maramureș, Baia Mare

O NOUĂ METODĂ DE LUCRU LA SECȚIA ÎMPRUMUT A BIBLIOTECII REGIONALE DOBROGEA

Omul modern este urmărit de ideea economisirii timpului; el este din ce în ce mai puțin dispus să piardă ore, minute sau chiar secunde de dragul birocratismului, din nepriceperea unor lucrători sau în virtutea unei scheme anacronice.

Cititorul venit la bibliotecă să împrumute cartea trebuincioasă pentru instruire sau divertisment așteaptă, după ce și-a ales cartea, lungi și chinuitoare minute în fața catedrei de împrumut, apoi în fața bibliotecarului care-i înregistrează datele cărții împrumutate, plecând nu o dată cu hotărârea de a apela cit mai rar la oficiile acestei instituții.

Din păcate, și la serviciul nostru de împrumut se producea o mare aglomerație în orele de vîrf, iar bibliotecarii (2 și 3 la număr) de-abia izbuteau să înregistreze pe fișe cărțile împrumutate de cititori, fiecare dintre ei însemnînd

trare, pentru bibliotecar încă un prilej de a fi ținut pe scaun pentru a face scriptologic, fără posibilitatea de a extinde îndrumarea lecturii.

Aceste considerente ne-au decis să găsim o modalitate pentru a scuti bibliotecarul de munca de înregistrare în fișa cititorului a cărților împrumutate, trecînd-o în sarcina cititorului; acesta a acceptat bucuos îndeplinirea acestei formalități, știind că astfel va evita neplăcuta situație de „a sta la rînd” pentru cărțile pe care le împrumută.

În cele ce urmează vom prezenta sistemul experimentat în cadrul Secției pentru copii și al unei filiale din Constanța și aplicat apoi în cadrul Secției de împrumut adulți a Bibliotecii regionale Dobrogea.

Am multiplicat mai întîi un formular a cărui liniatură o redăm mai jos :

Data	C.Z.	Număr inventar	Autor	Titlul cărții	Semnătura cititorului	Data și semnătura bibl.

Concomitent, pentru a evita nelămuririle care s-ar ivi cu ocazia recunoașterii pe carte a datelor trebuincioase, am aplicat

pe verso copertii sau pe verso paginii de titlu a fiecărei cărți o ștampilă care întrunea toate aceste date. Ștampilă are următoarea formă :

C.Z.	Număr inventar	Autor	Titlul cărții

De asemenea am confecționat, pentru fiecare cititor, cîte un plic-fișă cu următoarele caracteristici: lățime 9,5 cm; înălțime 22,5 cm; pe una din părți, cartonul este decupat pe o lățime de 7 cm. Pe partea nedecupată s-au trecut următoarele date: numele cititorului; numărul lui de telefon; o rubrică pentru 5 ani care să conțină numărul de înregist-

trare și ziua cînd a fost înregistrat; ocupația; vîrsta, studiile, numele și adresa locului de muncă (pentru elevi — numele și adresa școlii; ocupația părinților, numele și adresa locului de muncă al părinților); numărul buletinului de identitate; observații. Pe partea cu decupaj sînt două rubrici: Modificări intervenite ulterior („studentul” devine „inginer”, „elevul”

devine „student”) și Extrase din regulamentul de frecvență a bibliotecii, cu semnătura cititorului.

Cu fișa-plic, care e valabilă pe timp de cinci ani, rezolvăm problema evidenței permanentizării cititorilor și facem o mare economie de carton. De asemenea se evită și perioada de maximă activitate la înregistrarea cititorilor de la începutul anului, când trebuiau mobilizați și lucrători din alte secții pentru „reînscriserea” cititorilor.

Pe formularul multiplicat, cititorul își scrie singur datele de pe cartea pe care o împrumută (date trecute în căsuțele stampilei), semnează și apoi îl predă bibliotecarului, împreună cu cărțile împrumutate. Bibliotecarul confruntă datele

de pe formular cu cele de pe carte, pentru a se convinge de exactitatea lor, scrie data restituirii pe foaia de termen lipită pe carte, înapoiază cărțile cititorului și introduce formularul în plicul-fișă.

Cînd cititorul restituie cărțile, bibliotecarul semnează de primire pe formular, în dreptul titlului volumului înapoiat (în caz că cititorul nu restituie deodată toate trei volumele împrumutate), sau decupează din formular fragmentul cu rubrica rezervată semnăturii (în cazul restituirii tuturor cărților înscrise pe formular), ceea ce atestă, în ambele cazuri, restituirea cărților de către cititor.

Cronometrînd timpul de lucru după vechiul sistem și timpul de lucru după noul sistem, am constatat că :

Împrumutul unei cărți după vechiul sistem durează : 27 secunde

„	„	„	noul	„	„	: 6 secunde
„	a 500*)	„	vechiul	„	„	; 3 ore și 45 secunde
„	a 500	„	noul	„	„	: 50 minute

În calculul nostru nu am luat în considerație timpul pe care cititorul îl pierde stînd la rînd în fața ghișeului de împrumut, timp care poate depăși uneori 10 minute. De la aplicarea noii metode, „rîndul” a rămas doar o amintire.

Bibliotecarul, fiind scutit de 78% din scriptologia pe care o făcea pînă acum, va fi mult mai atent în îndrumarea lecturii și la asigurarea integrității

fondurilor față de eventualii cititori rău intenționați.

Am expus acest sistem — după părerea noastră, de reală eficacitate — considerînd util un schimb de opinii cu colegii din celelalte regiuni, pentru a găsi și alte căi de lichidare a formelor anacronice care stau în calea măririi randamentului muncii noastre.

Petre POPA

Biblioteca regională Dobrogea, Constanța

*) 500 volume este cifra medie zilnică de cărți împrumutate într-o bibliotecă centrală a unui oraș.

ACTIVITATEA LA SEDIU A BIBLIOTECII RAIONALE

În *Regulamentul pentru organizarea și funcționarea bibliotecii raionale* se precizează, între altele, și atribuțiile acesteia ca bibliotecă publică a orașului de reședință. Sarcina principală a bibliotecii, aceea de a satisface cerințele de lectură ale diferitelor categorii ale populației, precum și celelalte funcții care îi revin (completarea colecțiilor, achiziționarea de publicații, organizarea colecțiilor, relațiile cu cititorii, propaganda cărții, informarea bibliografică a cititorilor, împrumutul interbibliotecar) sînt similare cu cele prevăzute în *Regulamentul pentru organizarea și*

funcționarea bibliotecilor orașenești. Întrecut îndeplinește și funcțiile de centru metodic, biblioteca raională trebuie să constituie un model de organizare și funcționare în deservirea cititorilor din oraș, pentru toate bibliotecile din raion.

Rîmnicu-Vilcea, oraș cu vechi tradiții culturale, în care deprinderea de a citi în bibliotecă s-a format cu multe decenii în urmă, are în prezent o populație de 23 880 de locuitori, întreprinderi de importanță republicană cum sînt: Combinatul chimic „Rîmnicu-Vilcea”, Combinatul de industrializare a lemnului, Fabrica de pielărie și încălțăminte „Vilceana” și întreprinderi cu caracter local, două licee teoretice și două cu profil industrial și economic, trei școli profesionale, două școli tehnice, 6 școli generale, precum și alte instituții de cultură. În orașul

nostru funcționează 7 biblioteci școlare, care însumează un fond de 78 156 de volume, 24 de biblioteci sindicale cu un fond de 50 062 de volume, iar în întreprinderi — biblioteci tehnice. Dacă ținem seama de totalul cumulat al fondurilor de publicații din biblioteca raională, bibliotecile școlare și cele sindicale, rezultă că în Rimnicu-Vilcea revin, în prezent, 775 de volume la 100 de locuitori. Rețeaua bibliotecilor sindicale cuprinde 6 unități cu un fond mai mic de 500 de volume, 10 unități cu mai puțin de 100 de cititori înscrși și 12 unități care au difuzat sub 500 de volume. În această rețea predomină numeric bibliotecile mici, cu o slabă eficiență în activitate (15 unități au un fond pînă la 2 000 de volume, 6 unități — între 2 001 și 5 000 de volume și numai 3 unități, care sînt conduse de bibliotecari salariați, au un fond între 5 001 și 10 000 de volume). În rețeaua școlară, 6 din cele 7 biblioteci sînt înzestrate cu fonduri de publicații ce depășesc 5 000 de volume și sînt conduse de bibliotecari salariați.

Biblioteca raională — cea mai mare bibliotecă publică din oraș, care se adresează întregii populații, dispune de un fond uzual de 48 000 de volume și un fond de carte veche de 8 000 de volume. Relațiile ei cu cititorii le realizează prin secțiile de împrumut pentru adulți și pentru copii și prin sălile de lectură profilate pentru aceleași categorii de cititori. Pînă la sfîrșitul lunii septembrie, 15% din populația orașului era înscrisă la secția de împrumut, iar cele două săli de lectură (pentru adulți și pentru copii) au înregistrat o frecvență de 13 235 de cititori.

Încă din anul 1962, a fost introdus accesul liber la raft în secția de împrumut pentru adulți, care cuprinde în prezent 71% din totalul cititorilor înscrși la bibliotecă. Experiența ne-a demonstrat că această metodă este avantajoasă pentru cititori și permite bibliotecarilor o mai bună îndrumare individuală a lecturii. Pentru a realiza sarcinile de bază ale bibliotecii, se cere din partea noastră o temeinică cunoaștere a diferitelor categorii de cititori și o strictă evidență a activității. Deși există diverse păreri în legătură cu utilitatea fișei de cititor, noi am ajuns la concluzia că, în interesul cunoașterii cititorilor și a lecturii lor, este bine să menținem această fișă. Paralel cu fișa de cititor, folosim însă de mai mulți ani și fișa cărții, ca mijloc de urmărire a circulației pe titluri și pe grupe de materii. S-ar putea obiecta că, în felul acesta, facem o operație în plus. Este adevărat, dar aceasta nu îngreu-

iază deservirea cititorului și, pe de altă parte, ne permite să cunoaștem în orice moment la cine se află împrumutată fiecare carte. Atunci cînd un cititor ne solicită o anumită carte, care pe moment este împrumutată, avem posibilitatea să-i precizăm cînd poate veni pentru ca s-o găscască, deoarece cunoaștem data cînd urmează să fie înapoiată. În general, cititorii de la secția de împrumut nu au de așteptat prea mult timp din cauza operațiilor de evidență.

Fișele de cititor sînt așezate în ordinea numerică a înscririi în bibliotecă. În momentul cînd un cititor vrea să împrumute cărți, fișa acestuia este scoasă din fișierul general și, după ce se înscriu datele necesare, trece în fișierul pe termene. Fișa cărții, pe care se înscrie numărul fișei de cititor, este așezată în ordine alfabetică după autori sau titluri, într-un fișier special. Atunci cînd cititorul înapoiază cărțile și nu mai vrea să facă un nou împrumut, fișa lui este scoasă din fișierul pe termene și trecută în fișierul general, iar fișa cărții reîntre în buzunărășul atașat la volumul respectiv. Inițial, termenul de împrumut este de 15 zile, putîndu-se acorda, la cerere, unele prelungiri. Totuși, pentru cărțile care sînt mai des cerute — și despre aceasta ne putem da seama, atît din observațiile directe, cît și din consultarea fișei cărții — insistăm ca cititorii să le înapoieze înainte de termenul regulamentar pentru ca în felul acesta să asigurăm o circulație mai intensă.

În sala de lectură, folosim buletinele de cerere pentru consultarea publicațiilor de către cititori. În perioada de iarnă, frecvența zilnică este de 50—60 de cititori, majoritatea elevi și studenți la secțiile fără frecvență. Deoarece un exemplar din fiecare titlu de carte intrat în bibliotecă rămîne în fondul general al bibliotecii și nu se împrumută acasă, sala de lectură pentru adulți dispune de colecții care pot satisface cerințele tuturor categoriilor de cititori din oraș. Pe lîngă acestea, ei mai au la dispoziție 70 de colecții din ziarele și revistele la care este abonată biblioteca. Tot în sala de lectură, pot fi consultate publicațiile din fondul de carte veche al bibliotecii.

Analiza activității bibliotecii noastre ne relevă necesitatea de a spori gradul de atragere la lectură a populației, în general, și a populației active, în special, deoarece 71% din totalul cititorilor din bibliotecă îl formează elevii și alte grupe de cititori neactivi în cîmpul muncii. Astfel, la secția de împrumut pentru adulți, care a înscris pînă la 1 octom-

brie 2498 de cititori, numai 40% sînt proveniți din populația activă. Desigur, numărul mare de cititori elevi este justificat, deoarece bibliotecile școlare din orașul nostru nu pot satisface cerințele de lectură ale elevilor. După cum se poate constata dintr-o sumară cercetare a datelor din evidența noastră, majoritatea cititorilor din rîndul populației active locuiește în împrejurimile bibliotecii, iar cetățenii din cartierele mărginașe, cu domiciliul — în unele cazuri — la o distanță de 3—4 km de sediu, frecventează într-un număr mai redus biblioteca raională

Intr-un oraș aflat în plină dezvoltare, cum este Rîmnicu-Vilcea, se resimte din ce în ce mai mult necesitatea unei mai judicioase amplasări a bibliotecilor publice, pornindu-se de la considerentul că distanța mare pînă la sediu este un impediment în calea atragerii la lectură. La începutul acestui an, am pornit la înființarea a două biblioteci filiale în cartierele mărginașe. Ne-am lovit însă de câteva greutăți. În primul rînd, fondul de publicații de la secția de împrumut este prea mic pentru a putea fi împărțit între sediul central și filiale și, în al doilea rînd, spațiul pus la dispoziție de către Sfatul popular orășenesc în cartierele 1 Mai și Cetățuia este impropriu pentru o bibliotecă. (În aceleași încăperi își au sediul diferite organizații obștești). Pînă acum nu am găsit o soluție echitabilă și situația a rămas la fel ca la început.

O problemă care, după părerea noastră, ar merita atenție este aceea a raportului dintre biblioteca raională și Comitetul de cultură și artă al Sfatului popular orășenesc. Dacă facem abstracție de rolul pe care îl are în munca de îndrumare metodică, biblioteca raională este prin excelență o bibliotecă orășenească. În această calitate, ea ar trebui să intre în sfera preocupărilor Sfatului popular orășenesc, iar acesta este dator să se intereseze de problemele care stau în fața bibliotecii raionale tot așa cum o face și cu celelalte instituții culturale din oraș. Ne referim, mai ales, la probleme de ordin material cum sînt: asigurarea spațiului necesar depozitelor și filialelor precum și mobilarea acestora, alocarea unor fonduri bănești pentru achiziții de cărți pentru filiale etc. În aceeași măsură ar fi normal ca organul local să se intereseze de activitatea bibliotecii sub toate aspectele (exceptînd rolul ei de centru metodic pentru raion), care vizează deservirea cu carte și informarea populației din oraș.

Ioan POPA
Elena COSTEI
Niculina GRECU

UN REUȘIT SEMINAR CU BIBLIOTECARII COMUNALI

În zilele de 15—16 octombrie 1967, Biblioteca raională Luduș, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, a organizat în comuna Sărmaș un seminar pe tema: propaganda cărții de știință și de popularizare a științei în bibliotecile comunale, la care au luat parte 19 bibliotecari comunali.

După o informare prezentată de F. Tudor, directorul liceului comunal din Sărmaș, asupra lucrărilor celei de-a XXII-a sesiuni a O.N.U., Ghebocean Mircea, directorul Bibliotecii raionale Luduș, a prezentat un referat privind *răspîndirea cărții de știință și de popularizare a științei în bibliotecile comunale din raion*. După definirea sferelor celor două noțiuni, vorbitorul a expus situația fondurilor de publicații din acest domeniu: deoarece abia 7% din totalul colecțiilor pe raion este reprezentat de cartea științifică și de popularizare a științei, pentru anul 1968 trebuie să se aibă în vedere o achiziționare mai largă a acestor categorii de publicații. În acțiunea de propagandă a lor, referatul distinge: manifestări specifice bibliotecii (catalog sistematic, rafturi tematice, expoziții, liste bibliografice, discuții cu cititorii) și manifestări organizate de bibliotecă cu concursul celorlalte foruri culturale din localitate (prezentări tematice, concursuri pe teme științifice, seri științifice etc.). Precizînd că situația de fapt din raionul Luduș arată un indice de circulație a acestor cărți încă foarte mic (0,5), referatul insistă asupra necesității unei reactivări a muncii de răspîndire a categoriilor de cărți sus-menționate, prin abordarea unei game mai variate de forme și prin întărirea colaborării cu celelalte foruri culturale ale comunei. Referatul dă indicații practice realizabile, legate de specificul muncii din raion, și sugestii variate pentru îmbogățirea substanțială a formelor de popularizare.

Au fost prezentate apoi trei informații cu privire la experiența din trei comune în acest domeniu: Sărmaș (bibliotecară: Mihaly Isabela), Zau de Cîmpie (bibliotecară: Chiper Eugenia) și Iernut (bibliotecar: Bonta Ioan).

Următorul referat, prezentat de Borda Dorin, metodist la Biblioteca regională Mureș-Autonomă Maghiară, a tratat tema *informării cititorilor în cadrul bibliotecii comunale*. Motivând necesitatea lumii moderne de a opera o selecție în receptarea informațiilor, vorbitorul a subliniat că, astăzi, activitatea de informare a devenit o sarcină obiectivă a bibliotecilor. Referatul distinge două aspecte ale muncii de informare la nivelul bibliotecilor: constituirea fondului de informare și modul de lucru al bibliotecarului. Sînt apoi expuse sarcinile bibliotecilor din mediul rural în munca de informare, insistîndu-se asupra necesității unei cooperări interbibliotecare în munca de informare și asupra îndrumării cititorilor pentru cunoașterea și folosirea instrumentelor de informare. Referatul enumeră apoi principalele surse și instrumente de informare existente în bibliotecă, ca și cele mai uzitate forme prin care bibliotecarul poate comunica cititorului informații.

Pentru ilustrarea principalei teme a seminarului, bibliotecara Mihaly Isabela din Sărmaș, cu ajutorul profesoarei de fizico-chimice de la liceul din localitate, a organizat două reușite manifestări de propagandă a cărților de popularizare a științei, prima pentru școlari și a doua pentru adulți. Manifestările au cuprins: expoziții tematice de cărți, experimente de chimie și de fizică atractive, explicate și exemplificate cu texte din cărți, proiecția unor filme pe teme științifice. Felul plăcut și competent în care au fost organizate și faptul că participanții au fost antrenați în mod activ la reușita experiențelor au imprimat manifestărilor un caracter deosebit de antrenant și interesant.

În ultima parte a seminarului, bibliotecarii comunali au făcut o cercetare practică, pe baza fișelor de cititor ale bibliotecii din Sărmaș, asupra structurii lecturii și a circulației cărții de știință și de popularizare a științei.

Discuțiile din timpul seminarului, din păcate, nu s-au ridicat la nivelul referatelor, bibliotecarii manifestînd reticente și timidități nejustificate.

Ați prin subiectele tratate, prin nivelul ridicat al referatelor, ca și prin reușita organizării manifestărilor de masă, seminarul a constituit un punct de plecare constructiv pentru lărgirea și îmbunătățirea activității bibliotecilor comunale din raionul Luduș.

A. CORVĂTESCU-TOFAN

În ziua de 25 octombrie 1967 s-a inaugurat în mod festiv noul local al Bibliotecii populare „Al. Sahia” din București, situat la parterul unui bloc nou din cartierul Berceni-Sud. Cu acest prilej a fost organizată o seară de poezie, prima dintr-un ciclu de prezentări de poezi pe teme alese.

După ce bibliotecara Rodica Sirbu a expus în câteva cuvinte tema manifestării — toamna în poezia lui George Bacovia — a luat cuvîntul Agatha Grigorescu-Bacovia. Poeta a subliniat că, pentru ea, ca soție a poetului și ca scriitoare, această seară are o dublă semnificație: va avea prilejul să vorbească încă o dată despre opera celui care i-a fost tovarăș de viață și va prezenta, pentru prima dată în fața publicului cititor, noul său volum de scrieri, intitulat Poezie și proză, abia ieșit din tipografie.

Pentru a ilustra tema tratată, actorii Dinu Ianculescu și Ludovic Antal au recitat poezii din opera bacoviană sugerînd atmosfera autumnală. Frumusețea versurilor, ca și reușita artistică elevată a recitărilor au asigurat succesul acestei serii de poezie.

În continuare, prin intermediul benzii de magnetofon, în mijlocul participanților a răsunat glasul lui George Bacovia citind câteva din poeziile sale.

În încheierea serii de poezie, bibliotecara Rodica Sirbu a prezentat unele date din activitatea Cenaclului literar „George Bacovia” din raionul „V. I. Lenin”, iar trei poeți, membri ai acestui cenaclu — George Păun, Mihai Cosma și Dinu Ianculescu — au recitat din versurile proprii. Mica expoziție de ediții bacoviene, însoțită de fotografii ale poetului, a întregit vizual această manifestare pentru cunoașterea unuia din cei mai profunzi poeți ai noștri.

Atari manifestări de un înalt nivel intelectual și artistic fac cîinste oricărei bibliotecă și constituie una din modalitățile cele mai adecvate prin care se pot face cunoscute serviciile acestei instituții de cultură.

A. C. T.

● Incinta Librăriei Universale din București a găzduit între 17 și 26 octombrie „Decada cărții sovietice” — manifestare de prestigiu care și-a câștigat prețuirea și stima publicului românesc. Inaugurată cu prilejul aniversării unei

jumătăți de veac de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, expoziția a cuprins — în cca 1500 de titluri — ediții ale clasicii marxism-leninismului, lucrări care definesc și concretizează progresele dobândite de savanții sovietici în diferitele ramuri ale științei contemporane, creații recente ale unor scriitori care și-au cucerit de multă vreme o reputație mondială sau a celor ce bat la porțile consacării. Au figurat, de asemenea, traduceri românești din literatura sovietică (cele mai noi din peste 9 500 de titluri editate în perioada 1949—1967), precum și aproape 40 de lucrări cu tematică strâns legată de Revoluția din Octombrie.

● La 25 octombrie în holul sălii mici a Palatului Republicii Socialiste România a avut loc vernisajul expoziției de carte din Republica Democrată Germană. Cele 1 500 de titluri expuse au înfățișat, într-o expresie sintetică, cele mai alese exemplare dintr-o producție care în 1966 a înregistrat 5 310 titluri într-un tiraj global de peste 105 milioane de exemplare. Prin conținutul și realizarea lor expozitivele au atestat un stadiu de dezvoltare a producției editoriale demn de remarcat.

Între 14 și 23 noiembrie expoziția a putut fi vizitată și de publicul din orașul de pe malurile Begăi — Timișoara.

Organizate pe bază de reciprocitate expozițiile de la București și Timișoara sînt urmate, în această lună (decembrie 1967) de expozițiile de carte românească de la Berlin și Leipzig.

● Într-un alt punct de pe glob, la Roma, s-a deschis la 15 noiembrie o expoziție de carte românească. Cele 500 de volume etalate cu gust și pricepere la Bibliotecă Rinascita a stîrnit mult interes în rîndul locuitorilor din capitala Italiei, dat fiind că este prima manifestare de acest gen organizată de Centrala Editurilor din țara noastră. Cifrele și datele statistice puse la dispoziția reprezentanților presei au subliniat, printre altele, efortul depus pentru realizarea unor traduceri de ținută din literatura clasică și contemporană italiană (181 ediții într-un tiraj de 3 494 000 de exemplare în perioada 1944—1966).

● Între 15 și 29 noiembrie publicul român a putut vizita Expoziția cărții sovietice organizată la București în holul sălii mici a Palatului Republicii Socialiste România. Expoziția, care se înscrie în cadrul manifestărilor prilejuite de semicentenarul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, constituie o edificatoare și expresivă privire de ansamblu asupra performanțelor editoriale din Uniunea Sovietică. Cele aproape 2 000 de volume redau întreaga varietate tematică a unei producții de carte care se situează printre primele din lume.

Începînd de la 8 decembrie, timp de 15 zile, expoziția va fi deschisă și în orașul Iași.

D. Răducanu

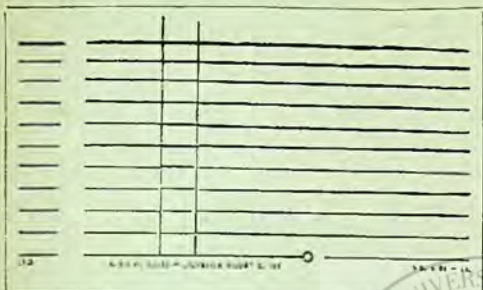
PENTRU a veni în sprijinul specialiștilor și cercetătorilor din regiune, Biblioteca regională Maramureș a întocmit lucrarea „Catalogul colectiv al periodicelor tehnice din regiunea Maramureș”, care va vedea lumina tiparului pînă la sfîrșitul acestui an. Catalogul cuprinde un număr de 380 de titluri de periodice, românești și străine, intrate în principalele biblioteci ale cabinetelor tehnice din regiune între anii 1964 și 1966. Dintre întreprinderile mai importante care au colaborat la alcătuirea catalogului amintim: *Combinatul chimico-metalurgic „Gh. Gheorghiu-Dej”* din Baia Mare, *Uzinele chimico-metalurgice* din același oraș, *Uzinele mecanice de mașini și utilaj minier—Baia Mare*, *Întreprinderea textilă „Ardeleana”* din Satu Mare, *Uzinele „UNIO”—Satu Mare*, *Combinatul de industrializare a lemnului* din Sighet, *Fabrica de tricotaje-Sighet* etc.

Catalogul este organizat după o tematică bazată pe principalele subîmpărțiri din tabelele de clasificare zecimală, iar în cadrul fiecărei grupe — alfabetic. Astfel, el cuprinde următoarele capitole: *Științe și probleme economice, Științe fizico-chimice, Tehnică în general, Construcții de mașini — economia energiei, Uzine și ateliere de prelucrare a metalelor, Tehnica minieră, Construcții și materiale de construcție, Tehnica căilor de comunicații și a mijloacelor de transport, Chimie industrială, Metalurgie, Industrie ușoară, Arhitectură, Artă plastică*. Pentru titlurile de periodice care tratează două domenii diferite a fost alcătuit un sistem de trimeri de la o grupă la alta. Catalogul propriu-zis este însoțit de un indice alfabetic și de o listă a indicativelor care marchează în dreptul fiecărui titlu de periodic biblioteca în care poate fi găsit.

Virgînia Grigori

Un nou tip de fișă de catalog a fost lansat de curind de Întreprinderea „Grafica nouă” și difuzat bibliotecilor prin colectivitate. Aspectul lui general este cel de mai jos:

„Avantajele” noului model sînt următoarele: dimensiunile cartonașului sînt cu 2—3 mm mai mari, pentru că fișa să nu mai poată încăpea în fișierele obișnuite; liniatura începe cam de la mijlocul unei fișe și se continuă pe altele; perforația prin care ar trebui trecută tija metalică a fișierului este plasată lateral, are un diametru de 3 mm și nu este tăiată. „Tipul” inaugurat are nenumărate variante, după fantezia inepuizabilă a mașinii de tăiat nereglate.

Bibliotecarii apreciază de obicei spiritul nou în muncă, dar prezenta „inovație” a creat unele probleme de adaptare a actualelor fișiere la modelul lansat: lemnul nu este extensibil, iar tija metalică nu poate trece doar „în principiu” prin carton.

Pentru un răspuns eficient la aceste probleme, cerem părerea controlului tehnic de calitate de la „Grafica nouă”, a Editurii de stat pentru imprimare și publicații și a Centralei editurilor și difuzării cărții.

Economie la ... lectură

Din 15 august 1967, Secția de copii a Bibliotecii raionale Satu-Mare, cu o frecvență zilnică de aproximativ 120—130 de cititori și un fond de carte de 8 000 de

volume, stă închisă: biblioteca este plecată în concediu medical. Conducerea bibliotecii raionale a făcut propuneri pentru înlocuirea ei, dar de la Sfatul popular raional s-a dat dispoziție: să nu ne grăbim cu ocuparea postului, mai facem ceva economii la fondul de salarii... Aceasta pînă la venirea bibliotecarei titulare din concediu, adică pînă la sfîrșitul lui decembrie 1967. Avînd în vedere că Secția pentru copii a bibliotecii raionale este singura bibliotecă publică pentru elevii din oraș și că școlile și-au deschis cursurile în toamnă, nu pare că economia preconizată nu este atît o economie în bani, ci, mai ales, o economie la cunoștințele dobîndite de copii prin intermediul cărților?

CEREM PREȚ MAXIMAL!

Raionul Luduș, Biblioteca comunală din Bogata. În perioada 25—29.IX.1967, pe ușa bibliotecii era prins un bilet: Biblioteca închisă, bibliotecara de serviciu la telefonul sfatului popular.

Tot raionul Luduș, Biblioteca comunală din Sînpaul. În ziua de 13.X.1967, pe ușa bibliotecii era prins un bilet: Biblioteca închisă, bibliotecara de serviciu la telefonul sfatului popular.

Și în celelalte comune din raion (Bichiuș, Brebeniș, Valea Largă, Ogra etc.) situația este asemănătoare. Iar dacă vor să scape de corvoadă, bibliotecarii plătesc la sfat unui înlocuitor: 10 lei, 13 lei, 15 lei, prețul diferind de la o comună la alta.

Un lucru ne provoacă însă nedumeriri: de ce costul în lei al unei zile de serviciu la telefon oscilează de la o localitate la alta? Noi am propune un preț unic: sancționarea celor care nesocotesc hotărîrile în vigoare privind folosirea integrală a celor opt ore de muncă!

Telebiblioteca

În comuna Săscior, raionul Sebeș, bibliotecara Maria Șerbănescu este nevoită să aplice o metodă nouă: aceea a muncii prin telefon. Treaba asta nu depinde într-atît de dînsa, cit de dispoziția primită de la Sfatul popular comunal. Și ea se conformează: o dată pe săptămîină

desfășoară programul zilnic între orele 11,30 și 20 când face de serviciu la Sfat. În timpul acesta biblioteca stă închisă, iar cititorii pot primi împrumuturi prin... telefon. Cît privește împrumutul de cărți, încă nu s-a inventat un mijloc de a fi difuzate pe aceeași cale.

Pregătiri de iarnă . . .

și pregătiri

Știind că perioada de iarnă coincide cu concediul ei de maternitate, biblioteca Maria Mircea din comuna Pianul de Sus, raionul Sebeș, s-a îngrijit din timp să asigure continuarea activității în bune condiții. Prin grija Sfatului popular comunal, cele trei încăperi ale bibliotecii au fost zăgrăvite, sobele de teracotă refăcute, combustibilul necesar pentru încălzit (3000 kg de lemne și de cărbuni) — înmagazinat. Fondul de 7334 de volume, înregistrat la zi, a fost organizat, iar pentru catalogul alfabetic a întocmit jise la mai mult de jumătate din titlurile existente în bibliotecă. Cei 968 de cititori ai bibliotecii, care au citit 9215 volume, vor putea să vină la bibliotecă ca și pînă acum. În timpul concediului de maternitate, activitatea bibliotecară va fi asigurată de un cadru didactic, numit provizoriu pe acest timp. Biblioteca e pregătită pentru iarnă și bibliotecara pentru a da viață încă unui locuitor al comunei.

În majoritatea bibliotecilor s-au luat măsuri pentru pregătirea condițiilor necesare activității în perioada de iarnă la sate. Se întîmplă însă ca unele unități să fie lăsate complet în afara acestei preocupări.

Astfel, în comunele Drajov și Cilnic din raionul Sebeș, Cricău din raionul Alba-Iulia și Balsa din raionul Orăștie, localurile nu sînt văruite, iar sobele necorespunzătoare. Tot în raionul Sebeș localul bibliotecii din Gîrbova nu a fost zăgrăvit de 4 ani, deși tavanul este pătat de apa ploilor. Localul bibliotecii din comuna Rahău deține recordul: nu e zăgrăvit de 10 ani. Combustibilul pentru această unitate n-a fost adus. Cele 6300 de volume care formează fondul bibliotecii din Roșia Secaș, din același raion, sînt ținute într-o cameră de trecere din localul Sfatului popular în care nu se poate asigura o activitate normală.

Și iarna a sosit...

OPERELE lui Vladimir Ilici Lenin au apărut traduse pînă acum în 110 limbi. În Uniunea Sovietică, lucrările genialului conducător al proletariatului, editate între anii 1917 și 1966, vor apărea într-o nouă ediție de opere complete, într-un tiraj total de 300 de milioane de exemplare.

ÎN cursul acestei luni, își desfășoară lucrările o reuniune internațională a experților în planificarea națională a dezvoltării bibliotecilor, organizată de UNESCO în colaborare cu guvernul Ceylonului. Obiectul dezbaterilor îl formează problemele referitoare la dezvoltarea bibliotecilor în Asia. Cu acest prilej, vor fi determinate măsurile ce vor fi luate pentru a contribui la facilitarea dezvoltării sociale, economice și a educației în Asia, grație unei mai bune organizări a bibliotecilor și a centrelor de documentare. Principiile de planificare elaborate în timpul reuniunii vor fi cuprinse într-un plan tip de dezvoltare a bibliotecilor publice și școlare din Ceylon. Acest plan va fi pus în aplicare în 1968, sperîndu-se că, în urma rezultatelor obținute, el va servi drept stimulent și exemplu pentru acțiuni de același fel în alte țări ale Asiei.

BIBLIOTECA REGALĂ DIN COPENHAGA, biblioteca națională a Danemarcei, a constituit o colecție de materiale referitoare la istoria hîrtiei, în strînsă legătură cu secția de orientalistică a bibliotecii. Colecția cuprinde: mostre de hîrtie, provenită din țările Europei și ale Orientului, din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre; piese din utilajul morilor de hîrtie; un însemnat număr de diapozitive, care ilustrează diferite procedee de fabricare a hîrtiei; aproximativ 4000 de fotocopii și 1000 de filigrane. În prezent, biblioteca întreprinde, în colaborare cu un institut specializat în studierea izotopilor, cercetări în direcția folosirii metodelor radiografice pentru analiza structurală a hîrtiei și pentru copierea filigranelor.

Biblioteca Regală din Copenhaga participă, încă din anul 1960, la lucrările în domeniul istoriei hîrtiei.

Introducere în istoria ex libris-ului românesc

În accepțiunea sa bibliologică, termenul de *ex libris* (din, dintre cărțile) desemnează orice marcă de proprietate, manuscrisă sau tipărită, aplicată pe cărți de către un posesor particular sau o instituție.

Inițial, în îndepărtații ani ai evului mediu, această expresie latinescă precedea numele posesorului cărții, marcând astfel apartenența ei unei anumite persoane. Mai târziu, după invenția tiparului, marii bibliofili, inspirați poate de frumoasele mărci ale tipografilor, au adăugat mențiunii de proprietate o gravură simbolică sau un blazon de familie. Așa au luat naștere *ex libris-urile heraldice*, cuprinzând stema familiei, și *ex libris-urile figurative*, compus dintr-un desen simbolic (o carte, o făclie, un peisaj, un motiv pastoral, interiorul unei biblioteci, un personaj legendar sau mitologic etc.).

Tipărit separat, sub forma unei etichete gravate, *ex libris-urile heraldice* sau figurative se căsera pe verso copertei.

O largă răspândire a cunoscut și *ex libris-urile sigiliu* (ștampilă) aplicat, de cele mai multe ori, pe foaia de titlu sau în cuprinsul cărții, pe manșeta albă a paginii.

Uneori, *ex libris-urile heraldice* erau imprimate, prin presare, pe coperta exterioară a cărții ori, sub formă de *timbru sec*, pe foaia de titlu¹.

Fig. 1. Ștampilă Bibliotecii Centrale din Iasi (fosta Bibliotecă a Academiei Mihailene).

Fig. 2. Ștampilă Bibliotecii Centrale din București (după 1864).

La noi în țară, cele mai vechi mențiuni de proprietate asupra cărților datează din epoca formării primelor biblioteci mănăstirești și școlare (sec. XII-XIV). De obicei, călugărul copilgraf (copistul) nota, la sfârșitul textului, numele său, mănăstirea unde s-a executat copierea manuscrisului, anul transcrierii și, dacă era cazul, numele domnitorului sau al boierului care a inițiat și finanțat această întreprindere extrem de costisitoare. Putem cita astfel frumoasa însemnare slavonă de pe *Tetraevangheliarul din 1502*, scris pe pergament, din porunca lui Ștefan cel Mare, la Mănăstirea Putna:

„Binecinstitorul și de Hristos iubitorul domn Ioan Ștefan voievod, din mila lui Dumnezeu domn al Țării Moldovei, fiul lui Bogdan voievod, care acesta a dorit-o din dragoste, iubitor fiind al vorbelor lui Hristos, cu rîvnă a dat și a scris și a ferecat acest

¹ Vezi următoarele repertorii de *ex libris-urile*: Jacopo Gelli, *Gli ex libris italiani*. Guida del raccoglitore. Milano, 1920, 500 p. și 1141 ilustrații în text; Edward Chwałewik, *Ex librisy polskie szesnastego i siedemnastego wieku* (Ex libris-urile poloneze din secolele XVI-XVII). Wrocław, 1955, 157 p. cu 72 ilustrații; Vindel Francisco, *Ensayo de un catalogo de ex-libris ibero-americanos*. Madrid, 1952, 2 vol.

tetravanghel și l-a dat pentru ruga sieși și doamnei lui Maria și copiilor lor în biserica de la curțile sale care sînt la Bistrița, unde este hramul nașterii cinstului și slăvitului proroc Înaintemergătorul și Botezătorului Ioan, în anul 7010 (1502), iar al domniei-sale anul al 46-lea curgător; și s-a sfîrșit cu mina mult păcătoșului așa-zis ieromonah Spiridon, în mănăstirea Putna, luna iunie, 24 zile”².

Ex libris-ul colofon (trecut la sfîrșitul textului) marca nu numai daniile de cărți făcute de donatori și boieri, mănăstirilor, ci și manuscrisele transcrise pentru bibliotecă personală a copistului: „Această carte ce să chiamă Triodion am scris-o eu, Toma Cucoranul, feciorul lui Neculai Cucoran, jienicer și este a mea. Și am scris-o în zilele prealuminatei și preînălțatului domn a toată Tara Moldovei, Costandin Dimitrie Moruz voevod, în domnia dintîiu. Și am scris-o în șinutul Tecuciului, în satul Furcenii. Și mă rog domniilor voastre, frașilor, celor mari și celor mici, carii viși citi pe această carte, găsind greșale în cuvinte și în slove, de va fii prin puțință să dregiți cu duhul blîndeșilor și pe mine să nu mă dișăimași; căci și eu sînt în lume, învălîut în valurile lumii și să mă ertași. Că precum nu este cu puțință omul în lume a trăi și a nu să poticni, așa și scriitorul a nu greși.

Și de la mine tuturor ertăciune și de la marele împăratul Hristos să vă vie mare bucurie și folos”³.

Frecvente sînt, în cultura noastră veche, și mențiunile de proprietate însoțite de teribile blesteme, menite a înspăimînta pe acel care ar încerca să-și însușească manuscrise sau tipărituri străine. Posesorul cărții adăuga numelui său o formulă de blestem alcătuită, în genere, din elemente desprinse din fabulația Vechiului și Noului Testament. Unele ex libris-uri sub formă de blesteme sînt de o mare frumusețe stilistică, adevărate bijuterii ale graiului românesc. Iată, de pildă, blestemul așternut de preotul Ioan Munteanul pe forșatul unui exemplar din *Învățăturile creștinești*, traduse din grecește și tipărite, la Snagov, în 1700,

de Gheorghe Radovici: „1785 martie 23. Această cârtică este a preotului Ioan Munteanul, iar cine s-ar ispiți a o fura sau a o instraina, să fie afurisit și blestemat de domnul nostru Isus Hristos și de prea curata lui maică și de 318 sfinți apostoli de la Nicheea; să-l lovească cutremurul lui Cain; bulele lui Gheez; hierul și peatra să putrezească, iar trupul aceluși după moartea lui să stea întreg. Amin, Amin, Amin. Ioan”.

Sub influența umanismului european a pătruns în țările românești și *ex libris-ul autograf*. Stoilnicul Constantin Cantacuzino, fost student al Universității din Padova la mijlocul veacului al XVII-lea, scria, pe toate cărțile și manuscrisele din biblioteca sa, într-o splendidă ortografie latinească:

Fig. 3. Ex libris-ul autograf al Stoilnicului Constantin Cantacuzino.

² *Cultura moldovenească în timpul lui Ștefan cel Mare*. Culegere de studii îngrijită de M. Berza. București, 1964, p. 555-556.

³ Strempele, Gabriel. *Copiști de manuscrise românești pînă la 1800*, vol. 1. București 1959, p. 43.

„Ex libris Constantini Cantacuzeni“ (Din cărțile lui Constantin Cantacuzino) (Vezi fig. 3). Marele cărturar român folosea, paralel, și forma grecească a ex libris-ului autograf: „Ἐκ τῶν τοῦ Κωνσταντίνου Καντακουζηνῶν“ mult răspândită în epoca brîncovenească și, mai târziu, în veacul al XVIII-lea.

Descori, însemnările autografe erau înlocuite cu sigiliul personal al posesorului de carte. Cei care aveau atunci sigilii personale erau domnitorii, boierii, marii negustori și egumenii. Ei foloseau sigiliul atît pentru actele oficiale (hrisoave, scrisori, tranzacții comerciale), cit și pentru însemnarea cărților. Astfel, domnitorul Constantin Brîncoveanu aplica sigiliul domnesc pe tipăriturile și manuscrisele afierosite (dăruite) mănăstirii Hurezu, ctitoria sa de la sfîrșitul veacului al XVII-lea. Se păstrează și astăzi, în muzeul mănăstirii, un exemplar din cunoscuta *Biblie de la București* (1688), într-o splendidă legătură românească de epocă, purtînd pecetea domnitorului ctitor pe cea din urmă foaie nenumărată a prefeței și la pagina 932 (Vezi fig. 6).

De la ultimul domn pămîntean al Țării Românești, Ștefan Cantacuzino, au rămas două valoroase manuscrise: *Invățăturile lui Neagoe Basarab* și o compilație de cronici muntene, pe foile cărora a fost imprimată, cu cernelă roșie, pecetea inelară a voievodului. Sigiliul reprezintă stema Țării Românești (acvila cu crucea în cioc) și titulatura domnească: „Io Ștefan Cantacuzino Voievod“ (Vezi fig. 5).

O dată cu înființarea, după 1830, a primelor biblioteci publice românești, la București, Craiova și Iași, a apărut o nouă formă a ex libris-ului: *sigiliul (stampila) bibliotecii*. Se cunosc astăzi în diferite variante, stampilele Bibliotecii naționale de la Colegiul „Sf. Sava“, devenită după 1864, Biblioteca Centrală a Statului, și ale Bibliotecii Academiei Mihăilescu din Iași (Vezi fig. 1, 2 și 4).

În a doua jumătate a veacului al XIX-lea, pe măsură ce *stampila de bibliotecă* își pierde treptat valoarea sa ornamentală, devenind, prin simplificare, numai un document de evidență materială, se dezvoltă și se diversifică, sub raport artistic, *ex libris-ul figurativ*. Numele posesorului de cărți este încadrat astfel într-un ansamblu compozițional alcătuit din desene și gravuri simbolice (peisaje, interioare de bibliotecă, scene mitologice etc.). Sub această formă, ex libris-ul și-a prelungit existența pînă în vremea noastră. Recent, Biblioteca Universității din Cluj a introdus un nou și sugestiv ex libris. El reprezintă, ca un simbol al originii poporului român, cunoscuta emblema a Romei antice, lupozica și cei doi eroi legendari, Romulus și Remus (Vezi fig. 7). După cîte sintem informați, și alte biblioteci studiază posibilitatea folosirii ex libris-ului figurativ pentru fondul curent de publicații. Se pare că asis-

Eiusdem de arboribus liber separatus ab alijs, quae unum id scriptum fuerit ostenditur in epistola ad lectorem.

De duobus dierum generibus simulq; de umbris, et horis, quae apud Palladium in alia epistola ad lectorem.

Georgij Alexandryni narrationes prisitarum dictionum, quae in his libris Catonis, Varronis, Columellae.

Hos libros Pontificis etiam Leonis decreto, nequis alius usque in laevum impetu re impromissis, tantum est.

Fig. 4. Ștampila Bibliotecii Colegiului Sf. Sava aplicată pe o tipăritură aldina.

Fig. 5. Pecetea domnitorului Ștefan Cantacuzino.

Fig. 6. Pecetea domnitorului Constantin Brincoveanu.

tăm la o renaștere a artei ex libris-ului, care nu și-a epuizat nici acum tainicele sale valori documentare și artistice.

Din păcate însă, ex libris-ul românesc a fost cercetat, pînă în prezent, numai tangențial, în cadrul studiilor referitoare la istoria bibliotecilor și numai în măsura în care a folosit la identificarea manuscriselor și tipăriturilor ce au aparținut domnitorilor, boierilor-cărturari sau unor vechi instituții de învățămînt și cultură.

De aceea, Asociația bibliotecarilor din Republica Socialistă România, prin Secția de manuscrise, incunabule și cărți rare, a hotărît să alcătuiască, pe baza colaborării bibliotecarilor și iubitorilor de carte din țară, un *Repertoriu național al ex libris-ului românesc*.

În acest scop, *Revista bibliotecilor* deschide acum rubrica permanentă „*Ex libris*”, în care se vor publica studii, comunicări și note, privind diferite aspecte ale evoluției ex libris-ului românesc. Inaugurînd această rubrică printr-o succintă încercare de sinteză istorică, adresăm tuturor bibliotecarilor și bibliofililor îndemnul de a colabora cu rîvnă la elaborarea *Repertoriului național al ex libris-ului românesc*.

Corneliu DIMA-DRĂGAN

Fig. 7. Ex libris-ul Bibliotecii Universității din Cluj (1967).

Notă. Studiile, articolele, notele sau semnalările, însoțite, pe cît posibil, de reproduceri fotografice, vor fi trimise pe adresa „*Revistei bibliotecilor*”, cu specificarea: Pentru rubrica „*Ex libris*”.

Moromeții *)

roman
al destinelor
satului românesc
contemporan

„—Niculae? se miră Moromete. Niculae zice că are în față un sat vechi și vrea să facă din el unul nou. Cum, mă, Niculae?! exclamă Moromete cu o nedumerire totală, amestecată cu o aristotele simulată sfîșietoare. Cum vrei tu să faci un sat nou?! repetă”.

După aproape douăzeci de ani de la elaborarea primei părți a Moromeților și după doisprezece ani de la apariția acesteia, ne aflăm, în sfîrșit, în fața celui de-al doilea volum. Într-un interviu publicat vara trecută, Marin Preda mărturisea cu privire la proiectul continuării romanului: „Da. Dar m-am gândit și că s-ar putea să nu-l mai continui. Și s-a întîmplat deodată ceva care m-a determinat să înving obstacolul pe care timpul prea îndelungat trecut de la apariția primului volum mi-l ridicase înainte și să încep să scriu volumul al doilea. E vorba de un eveniment de ordin familiar. Cititorul își va da seama de acest lucru chiar din roman”.

Reîntîlnirea cu lumea Moromeților, cu Ilie Moromete și numeroasa sa familie, reintrarea în atmosfera agitată a comunei Siliștea-Gumești, emoționează pe cititor. Marin Preda, autorul navelor Desfășurarea, Ferestre întunecate, Indrăzneala, Friguri, al romanului Risipitorii și al piesei de teatru Martin Bormann reia, în cea de-a doua parte a operei sale principale — Moromeții, destinele eroilor, de acolo de unde îi părăsise la sfîrșitul primului volum. Trecerea de la prima carte la cea de-a doua se realizează firesc, fără hiatusuri.

Primele pagini de proză ai căror eroi îi presigurau pe protagoniștii Moromeților au văzut lumina tiparului în anul 1942. După scurgerea unui sfert de veac, apariția celei de-a doua părți a romanului continuă ciclul și-i aduce pe eroi pînă în anii noștri. Acțiunea operei, ale cărei începuturi sînt plasate prin anul 1937 acoperă, în selul acesta, o întregă etapă din existența satului românesc, aproximativ treizeci de ani de istorie frămîntată, de prefaceri al căror punct maxim este înfăptuirea revoluției socialiste.

Dacă, pe chiar prima pagină a volumului întîi se spune: „timpul era foarte răbdător cu oamenii”, ultima se încheie cu notația: „Timpul nu mai avea răbdare”. Consecințele acestei „nerăbdări” a timpului, care denumește astfel, metaforic, un proces istoric iminent, se verifică, întru totul, în cel de-al doilea volum. Pentru că, atmosfera acestuia o reia pe a precedentului și totuși, e alta; de asemenea, oamenii, locurile par

*) Preda, Marin. Moromeții. Vol. 2. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 519 p.

numai că sînt aceleași. S-au produs prefaceri radicale, de substanță. În satul cu viață molcomă de odinioară s-a instituit o altă ierarhie a valorilor, iar în conștiința oamenilor s-au operat mutații determinate de mersul evenimentelor.

Ilie Moromete intră, definitiv, în cercul izolării și însingurării, pe care și-l trasase de altfel, cu meticulozitate, pe parcursul volumului întâi. Toată energia și-o dedică menținerii firavei lui gospodării, pe care, plecarea celor trei fii mai mari o zdruncinase serios. El își însușește acum un cuvînt nou — beneficiu. În numele beneficiului, pe care școala la care urma Niculae nu i-l aducea, îl oprește pe mezin de la învățătură.

Dar această palidă și pasageră prosperitate a lui Moromete nu mai interesează pe nimeni. La însucesele cu care se soldează strădaniile sale de îmbogățire se adaugă, necruțătoare, puternice lovituri psihice. Cei trei băieți mai mari, fugari la București, nu-i urmează rugămîntele de a se întoarce acasă. Deși nu s-au urbanizat decît „la suprafață”, ei nu renunță la această nouă formulă de viață, în schimbul celei propuse de tatăl lor. Evenimentele se succed, în continuare, cu repeziune. Nilă moare în război; apoi, din pricina avariei lui Moromete, alți Catrina, soția, cît și Niculae i se înstrăinează; într-o bună zi, bătrînul constată cu stupeoare că lecturile băiatului depășesc puterea sa de înțelegere (în ciuda faptului că nu mai este lăsat la școală, Niculae citește mult, umblă după cărți „preț de două-trei zile”).

În comuna Siliștea-Gumești apar, unul după altul, semnele traiului socialist: țărani se abonează la Știința și România liberă; se înființează, apoi, o celulă comunistă; în limbajul curent al țărănilor intră multe cuvinte și denumiri noi. Niculae Moromete receptează, avid, aceste schimbări: se înscrie în partid, urmează o școală și se întoarce în sat ca activist al raionului de partid.

Cea mai mare parte a romanului este dedicată anilor de răscruce 1951—1952. Satul este cuprins de o puternică emulație. În conștiința țărănilor se decantează adevăruri fundamentale care le tălmăcesc mersul vremurilor. Munca dusă de activiști în timpul campaniei de recoltat, cînd trebuia să fie învinsă inerția unora; acțiunile de demascare a chiaburilor; lămurirea celor care nu-și achitau obligațiile față de stat; antrenarea întregului sat la rezolvarea treburilor comune; toate acestea constituie o complexă școală politică pentru țărănul siliștean. De prin alte părți, vin vești despre formarea primelor gospodării colective. Spiritul de proprietate asupra pămîntului se destramă, greu, cu zguduiri, dar fără putință de întoarcere. Morarul Adam Fintină, tînărul țărăn Uasile, electricianul Maxim se situează în avangardă, îl sprijină pe activistul de partid Niculae Moromete. Ei întrefin în sat un curent de opinie sănătos, căruia i se alătură, treptat, și ceilalți.

Ilie Moromete nu este receptiv la aceste înnoiri. Se angajează în lungi dispute cu fiul său Niculae, dar nu alină ca să-și lămurească evenimentele petrecute în sat ori să încerce să înțeleagă sensul acestora, ci, pentru a avea astfel prilej să-și expună propriile opinii, de „vechi liberal” cum îi place să sublinieze. Dezbaterile politice nu mai au loc la fierăria lui Iocan, ca odinioară, ci în pridvorul lui Moromete. Cu Matei Dimir, cu Giugudel, Costache al Joacii și Cîrstache, Moromete poartă, ore întregi, convorbiri despre socialism, despre alianța cu clasa muncitoare, despre gospodăriile colective, despre cei aflați la conducerea treburilor comunei. Aceasta demonstrează că Moromete nu este, cîtuiș de puțin, un indiferent. Are o minte trează, lucidă, care reacționează prompt la evenimente.

Despre toate, însă, Ilie Moromete are părerile sale, neschimbate: „Pînă în clipa din urmă omul e dator să țină la rostul lui, chit că rostul ăsta cine știe ce s-o alega de el!” Și Moromete se stinge, nerenunțînd la acest „rost”, deși, tot ceea ce se petrece în jurul său îi demonstrează că, de acum înainte, adevăratul „rost” al țărănului este altul.

Sfîrșitul lui Ilie Moromete este cutremurător. La însingurarea, la izolarea lui, se adaugă suferința și decăderea fizică. Disparația lui semnifică dispariția unui întreg mod de a trăi și de a concepe viața.

În obiectivul romancierului se află, în permanență, satul, despre care s-ar putea spune că este, într-un fel, personajul principal al cărții. Rapida succesiune a evenimentelor, primenirile operate în sectoarele esențiale ale traiului țărănilor, trecerea de la un mod de existență la altul, urmărirea, în etapele sale hotărîtoare, a procesului de făurire a destinelor socialiste ale satului românesc, constituie, de fapt, substanța cărții.

În vîlmășagul acestor evenimente se conturează două destine: al bătrînului Moromete și al mezinului Niculae. Prin detașarea distinctă a drumurilor urmate de cei doi, familia Morometilor se destramă definitiv, visul de gospodărie patriarhală al bătrînului se dovedește iluzoriu și în neconcordanță absolută cu realitatea.

Integrarea lui Niculae Moromete se produce direct, fără șovăiri. El găsește în idealurile comuniste răspunsuri întrebărilor care-l frămîntă. Muncește cu dîruire ca activist de partid, învață cu perseverență și obține diploma de inginer horticultor. Personalitatea sa se realizează pe coordonatele ei majore și, cu aceasta, tipul uman pe care-l reprezintă Niculae Moromete își găsește pe deplin menirea în anii socialismului.

Pentru cei care au citit, la apariție, volumul întâi al Morometilor și au păstrat afliția ani în minte chipul lui Ilie Moromete învâluindu-l, chiar, într-o nuanță de simpatie, lectura celui de-al doilea volum poate că este, într-un fel, un șoc dureros. Destinul lui Moromete este tragic, dar este singurul posibil și soluția găsită de romancier pentru finalul cărții este consecința unui proces social-istoric căruia a trebuit să i se supună și personajul său.

Ilie Moromete este un filozof subtil, el contemplă cu umor evenimentele, de orice fel. Dar, victimă a unui anumit mod de a trăi și de a gândi, el nu mai are capacitatea de a ieși din vechile tipare și este sancționat de istorie. Fără a fi agresiv, fără a se opune vieții noi al cărei puls îl simte la tot pasul el este conservator pur și simplu. Și poate că, dispariția lui fizică, întâmplată în final, impresionează mai puțin decât dispariția morală, care se produce treptat, pe întreg parcursul volumului al doilea. Sentimentele pe care le inspiră acest personaj sînt, nu de ură, ci, mai degrabă, de compasiune.

Cu Ilie Moromete, Marin Preda a realizat, incontestabil, un tip perfect valabil, care definește, ca și Ion al lui Rebreanu sau Uitoria Lipan a lui Sadoveanu una dintre ipostazele istorice fundamentale ale țărănului român. Destinul lui este tragic, pentru că, aflat într-un mare moment istoric, el nu-l înțelege, nu i se alătură și eșuează.

Romanul lui Maria Preda este populat cu o galerie bogată de tipuri umane, surprinzînd nuanțat reacțiile țărănului la prefacerile petrecute în satul românesc din ultimele două decenii. Adînc nedreptățitul și doar aparent sfiosul Vasile al Moașii, Adam Fintină, aflat în conflict cu cei de la conducerea sfatului popular. Isosică, cel pe care „nu-l latră nici un cîine”, cu o poziție ambiguă, președintele Plotoagă, urmărind meschine interese personale, apoi timidul Cîrstache, secretarul de sfat Zdrongan. Bilă, cel care „umbliă cu cinci creioane în piept”, apoi chibaburii din familia lui Năstase Rădulescu, toți sînt personaje memorabile, de o neîndoielnică autenticitate. Dintre personajele feminine, rețin atenția Catrina, soția lui Moromete, care se detașează de concepțiile bătrînului, nu-i acceptă ciudățeniile, apoi Marioara lui Fintină, îndrăgostită încă din adolescență de Niculae. Ciulea, nevasta lui Isosică și aștiga femeie a lui Vasile al Moașii. Mai puțin individualizați, poate, ca tipuri umane, sînt unii dintre activiștii de partid, ale căror acțiuni sînt, uneori, nediferențiate, stereotipe.

Proza lui Marin Preda nu se oferă cu ușurință analizei. Scrisul său, căruia critica literară i-a stabilit, drept caracteristică, „obiectivitatea stilistică” are o discreție a comunicării, care-i este proprie. Fraza curge lin, firese, episoadele se succed nespectaculos, ca înșuși viața.

Sînt, în volumul al doilea al Morometilor, multe pagini frumose, multe momente memorabile.

S-a scris și se va mai scrie, desigur, despre umorul lui Marin Preda și, deci, al personajului său, Ilie Moromete. Umorul este rezultatul atitudinii acestuia de filozof sceptic pe care Moromete o abordează în fața vieții. Și în cel de-al doilea volum bătrînul cultivă umorul, care, însă, are în mult mai mică măsură intenția de a disimula. Pentru că, pe măsură ce izolarea îi este tot mai adîncă, el își definește poziția de expectativă. Dualismul firii lui Moromete, evident în primul volum și explicabil în condițiile istorice respective, în care țărănul mijlocăș oscila între două tabere, dispare acum, din lipsă de obiect.

Uneori, ironia, umorul autorului, îl vizează chiar pe Moromete. Sînt numeroase paginile asupra cărora cititorul stăruie amuzat: scena din grădină, cînd Moromete nu înțelege cuvîntul umanism și se indignează („Adică ce vroia să spună aici că există cuvinte pe care le folosesc oamenii și el nu le înțelege?! Acolo la el în grădină, sub dud?”); discuțiile purtate în zori, cu Niculae, cînd îl trezește pe acesta din somn cu cite o întrebare care-l preocupă („Păi, cum, domnule, dumneata suprimi comerțul liber?! sau „Cum poți, domnule, să guvernezi fără opoziție?!”); schimburile de opinii pe care le are, în cerdac, cu prietenii săi și cînd nu pierde prilejul să strecoare cite o vorbă de duh etc.

Un rol deosebit au, pe parcursul povestirii, și unele descrieri: schițarea, ca într-un desen în peniță, a casei Morometilor; apoi, un răsărit de soare („Soarele ieșea implacabil și triumfător punînd astfel capăt acestei ore nesigure de pe pămînt cînd nu e nici noapte, nici zi, și găsindu-i pe oameni gata aplecați asupra spicelor, celebrînd, pe lingă un vechi blestem, țîșnirea de foc a razelor lui”); surprinderea, într-o încremenire multă, a Morometilor, tatăl și fiul, în fața cuibului unei prepelițe („...miracol latent din care aveau să zboare mai tirziu niște păsări”); urmărirea minuțioasă a gesturilor cu care țărînii își încarcă sacii cu grîu („...iar alții pur și simplu cu brațele, puneau gura sacului jos la bază grămезii de grîu, țineau cu dinții de baieri și cu amîndouă palmele, cu coate cu tot, cu mișcări adînci și repezi trăgeau grîul în el cu o veche pricepere”); sau, scena de o mare frumusețe a ploii, în care Moromete, neclintit, monologhează sub suvoaiele de apă care cad din cer.

Mai puțin izbulite sînt, îndeobște, scenele care se petrec în alt mediu decît cel țărănesc, ca și unele dintre momentele create în scopul de a marca reacția masei țărănilor cu diferite prilejuri (de pildă, ședința de la sfîrșitul volumului).

Cel mai adesea, Marin Preda nu investighează direct viața suflătoare a persoanelor. Caracterizarea lor psihologică este realizată prin mijloace foarte diferite: aducerea, în prim plan, a unei anumite însușiri, crearea unei situații în care omul respectiv este obligat să acționeze etc.

Desigur, cel de-al doilea volum al Morometilor nu poate fi privit separat de primul. Împreună, cele două volume formează o lucrare monumentală, care include în ea trei decenii din istoria satului românesc, într-una din perioadele cruciale ale existenței sale. Moromeții este, incontestabil, una dintre cărțile mari ale literaturii noastre.

Dramatizarea unui scurt fragment din roman

Pentru reprezentarea pe scenă a dialogului care urmează, nu este nevoie de decorațiuni speciale. Poate fi sugerat, eventual, cu mijloace simple, pridvorul casei Morometilor, care este locul predilect pentru discuții al lui Ilie Moromete. O masă, două scaune, sînt de ajuns.

Dialogul dintre Niculae și tatăl său trebuie să se poarte simplu, firesc. Interpretul lui Ilie Moromete să țină seama de faptul că personajul este un hîtru; în replicile lui Niculae, uneori mai violente, respectul față de tatăl său atenuază, în general, indignarea pe care le-o provoacă spusele acestuia.

— *Moromete*: Domnule! Ia să-mi răspunzi dumneata aicea la următoarea întrebare, da' să-mi dai un răspuns de om în toată puterea cuvîntului, nu să te joci cu mine... Ia spune-mi, domnule, cum poți dumneata să guvernezi fără opoziție?!!

— *Niculae*: Guvernez foarte bine. Ce-mi trebuie mie opoziție?

— *Moromete* (ridicînd vocea): Da?! Și crezi că e bine așa?!!

— *Niculae* (zimbînd): De ce să nu fie? Cine vrea să-și spună părerile, și le spune. Ce mai vrei? (apoi, după o pauză, posomorîndu-se brusc). Dar ce să mai vorbim? Știu că îți e gîndul doar la vechiul sistem de guvernare. Multumesc. Ați guvernat destul după sistemul nostru și știm cu toții, ce-a ieșit. Ne-ajunge!

— *Moromete* (intrigat, fără să arate): Ei, nu mai spune! Ce-a ieșit?

— *Niculae*: Intii, că i-ați băgat pe toți comuniștii în închisori. Și la treaba asta, ați guvernat fără nici o opoziție. Fiindcă n-o să-mi spui mie că era vreo deosebire între țărăniști și liberali cînd avea loc vreo grevă, și cînd și unii și alții scoteau armata și trăgeau în muncitori!

— *Moromete* (indignat): Și ce, a fost bine așa?!!

— *Niculae*: Asta urmează să te întreb eu pe dumneata. Guvernați „cu opoziție” și nu vă păsa că alții erau la pușcărie.

— *Moromete* (impăciuitor): Te mîinii degeaba, Niculae. Să știi că absolut nimeni p-aici n-avea idee de ce zici tu acum. Eu citeam întotdeauna ziarul, și niciodată să zic că am găsit în vreunul așa ceva. Dar, mă rog că admit ce zici dumneata, ba merg chiar mai departe și zic că noi am guvernat fără opoziție în timp ce dumneata erai la pușcărie! Da'

trebuie să admiți și dumneata că nu te-am băgat eu, Ilie Moromete, din comuna Silișteea-Gumești.

— *Niculae*: Bine, bine, admit.

— *Moromete*: Care va să zică, n-am nici o vină, din moment ce eu de știut n-am știut și nici la pușcărie nu te-am băgat eu!

— *Niculae*: Să zicem că n-ai!

— *Moromete* (revoltat): Bine, domnule, dar atunci ce-ai cu mine? De ce te legi de mine cînd eu nu-ți fac ție nimic, stau colea liniștit și mai vorbesc și eu cu alce Giugudel, că de-ai-a mi-a lăsat Dumnezeu gură? Spune-mi, ce-ai cu mine?

— *Niculae*: Dar de unde-ai mai scos-o pe asta? Te certî cu unii și cu alții prin sat și pe urmă zici că are nu știu cine nu știu ce cu dumneata.

— *Moromete*: Mă rog, mă rog, să lăsam asta. Spune-mi, mai bine, care sînt metodele dumitale de guvernare?

— *Niculae*: Metodele mele? eu am în față un sat vechi și știu că trebuie să acționez în așa fel, încît să făuresc unul nou. Și sarcina cea mai urgentă a satului e să ajute industria de mașini să se dezvolte, să iasă mai multe tractoare și alte unelte moderne.

— *Moromete*: Sarcina cea mai urgentă, zici?

— *Niculae*: Sigur. Și satul trebuie să ne ajute. Ca să-i putem da, cum țiam mai spus, tractoare, mașini, de toate. În satul nou o să facem școală, spital, cinematograf, cîmin cultural, bibliotecă. Ai ceva împotrivă?

— *Moromete*: N-am nimic împotrivă. Da, ia spune, în satul ăsta nou eu n-o să-mi mai pot crește o pasăre, sau un porc, n-o să mai pot avea o legumă? Așa s-aude.

— *Niculae*: De ce să nu poți? Cine ce are cu porcul și cu gămile dumitale? Cine ți-a mai băgat în cap și prostiile astea?

— *Moromete*: Mă rog, să admitem că-s prostii. Dar caii?

— *Niculae*: Ce să faci cu caii? O să-ți ari pământul cu tractorul.

— *Moromete*: Asta s-o crezi tu. Află că eu, domnule, nici dac-aș avea zece tractoare nu m-aș lipsi de cai.

— *Niculae*: Și de ce?

— *Moromete*: Uite, de-aia. Știi, mi-ai mai spus și altă dată că scopul vostru este să mă suiți pe mine pe tractor și pe orașan în automobil.

— *Niculae*: Ei, și ce, n-o să fie bine? Ce-i rău în asta?

— *Moromete*: Stai să vezi ce. Uite, să zicem că vrei să te-nsoiri.

— *Niculae*: Să zicem.

— *Moromete*: Ei bine, trebuie să pleci duminică după-masă cu mireasa prin sat cum se obișnuiește, cu muzică, cu lumina în căruțe și cu flăcări călare cu brazi? Trebuie. Ce rizi? Că doar n-o s-o porți pe mireasă pe jos, c-o dor picioarele. Trebuie s-o plimbi, domnule, cu betela și cu cunună pe cap, cu muzică, cu rochie albă până jos, cu pantofi cu tocuri înalte și cu flăcăi cu bradul pentru tine și așa mai departe, cum știi și tu că trebuie să faci. Ei bine, și spune-mi dumneata mie, ce faci? Că doar n-o să te apuci să remorchezi căruțele cu tractorul și în loc de cîntec ălora să se audă păcănitul motorului...

— *Niculae* (ride înveselit): ăsta era necazul?

— *Moromete*: ăsta. Ce vezi de ris, mă rog? Ei, dar parcă numai de nuntă e vorba?

— *Niculae* (în continuare, înveselit): Dar ce mai e? Ce alte argumente la fel de „grozave” ai mai născocit?

— *Moromete*: Stai să vezi. Nu mai ride și stai să vezi. Iacă, să zicem că vrei și tu să-ți vezi o rudă la Zimbreașca. Patru kilometri. Ce faci? Ți pui hainele alea mai bune, iai și ceva, că doar n-ai să te duci cu mina goală... Ș-apoi? Te duci la S.M.T. și faci o cerere de un tractorist să te ducă? Și cum să te ducă? Să încaleci pe motor, să-ți ardă fundul și să-ți prilească hainele? Ia nu mai ride atîta, că mă și supăr. Sau vrei să-mi spui că te poți duce la președinte să-i ceri o căruță cu cai?

— *Niculae*: Bincînteles. E obligat să-ți dea.

— *Moromete*: Da? Dar dacă ești certat cu președintele? Să zicem că l-ai înjurat cu două zile în urmă, la un pahar de vin. Ce faci? Este că nu știi?

— *Niculae* (tot mai înveselit): Nu. Mărturisesc că nu știu.

— *Moromete*: Păi vezi? Las-că-ți spun eu. N-ai de ales decît două soluții, una mai „bună” decît aialtă. Ori te lași păgubaș, nu vrei să te-mpaci cu președintele și atunci ți iai picioarele la spinare, și te duci așa la Zimbreașca; sau, ți calci pe inimă și-ți rinjești fasolele la tovarășul președinte, măcar că nu-ți vînc, și-i spui: hai, bă, tovarășe președinte, uită că te-am înjurat acu două zile și dă-mi și mie un cal pe două cca-suri. Ei, ia să vedem, ce mai poți să zici?

— *Niculae* (exasperat): Uite ce, tată. vîd că n-o mai pot scoate la capăt cu dumneata.

— *Moromete*: Aha... dai înapoi, va să zică?

— *Niculae*: Nu dau înapoi nicidecum. Dar dac-o ținem tot așa, cu miresele și cu neamurile dumitale, nu mai terminăm niciodată. Ce, astea-s argumente? De asta ți-e frică acu, că n-or să aibă unde și cum juca miresele? Și ca s-o încheiem, că am treabă, uite ce vreau să-ți mai spun. S-a făcut odată o experiență. S-au adus într-o sală o mie de oameni și li s-a spus să strige un cuvînt, dar fiecare pe contul lui. Și ce crezi că s-a întîmplat?

— *Moromete*: De, știu eu?

— *Niculae*: S-a făcut un soi de gălăgie...

— *Moromete*: Păi da, dacă striga care cum îi venea...

— *Niculae*: Da. Ei, și pe urmă li s-a spus să strige același cuvînt, dar toți odată, la un semnal. Știi ce s-a întîmplat atunci?

— *Moromete*: Nu. Ce, am fost acolo?

— *Niculae*: Ei bine, să-ți spun eu. Atunci, s-au spart geamurile!

— *Moromete*: Și ce vrei să spui cu asta, mă rog?

— *Niculae*: Asta vreau să spun. Că noi acuma nu avem decît un singur țel: să construim socialismul; și mai știu că n-ar ieși decît un fel de gălăgie dacă ne-am lua după ce spui dumneata sau alții ca dumneata!

— *Moromete*: Vorbești în pilde, mă Niculăe. Da, ia spune, unde zici că s-a făcut experiența aia?

— *Niculae*: Ce să-ți mai spun? Parcă dumneata vrei să pricepi ceva din tot ce-ți vorbesc? Una știi, una spui. Mă rog, treaba dumitale!

Fragmente din roman recomandate pentru lectură sau pentru dramatizare

1) Bătrînul Moromete, sosit la București, încearcă să-i determine pe cei trei băieți mai mari să se întorcă acasă, dar aceștia îi refuză net :

p. 22-24 („Se lasă tăcerea...” pînă la sfîrșitul capitolului).

2) La moartea cumnatului său Sandu, Niculae, încă adolescent, angajează o discuție aprinsă cu preoții din sat despre fari-seismul și inutilitatea religiei :

p. 53-58 („Părinte, să vi întreb ceva... ce-a zis părintele din Ciolănești.”)

3) Discuție: Moromete — Niculae despre „sensul existenței” lui Niculae :

p. 58-65 (întreg capitolul).

4) Întîlnirea lui Niculae cu tînărul notar. Atragerea lui Niculae la idealurile comuniste :

p. 77-82 („Uite la noi, continuă el...” pînă la sfîrșitul capitolului).

5) La bogătaşul Aristide are loc o întrunire în carei scop este de a-l împiedeca pe comunisti să ajungă la conducerea satului :

p. 102-116 („Hai noroc!... că mi s-a făcut sete”).

6) La prima lui revenire în Siliștea, după terminarea școlii de activiști, Niculae Moromete e bătut de consătenii săi :

p. 121-125 („Niculae începu să vorbească... printre grupurile lor dese și nemîșcate”).

8) Casa Morometilor, cu pridvorul în care bătrînul purta interminabile discuții :

p. 161-166 (întreg capitolul).

9) Concediile pe care și le face Niculae acasă :

p. 175-178 („Ceea ce îi făcea însă pe Niculae să-l amenințe...” pînă la sfîrșitul capitolului).

10) Întîlnirea lui Niculae cu mama lui, după cearta acesteia cu bătrînul :

p. 218-220 („Niculae, mamă, zice ea... altceva mai grav poate s-a întîmplat”).

11) Niculae își duce tatăl să se împace cu mama :

p. 224-229 („Lasă mai bine să dregem...” pînă la sfîrșitul capitolului).

12) Familia Moromete pleacă, în zori, la secerat :

p. 268-274 („Bîtule, zise, scoal’...” pînă la sfîrșitul capitolului).

13) Treieratul :

p. 351-352 („Ordinele sînt următoarele...” pînă la sfîrșitul capitolului).

p. 389-391 („Nu v-am spus eu...” pînă la sfîrșitul capitolului).

p. 399-403 („Ce e asta?...” pînă la sfîrșitul capitolului).

14) Ceartă, în familia Moromete, pentru pămînt :

p. 410-414 (cap. 2, partea a patra).

15) Ilie Moromete monologhează, în ploaie despre pămînt :

p. 416-423 („Le priise cailor în timpul verii...” pînă la sfîrșitul capitolului).

16) Cuvîntul lui Vasile al Moașii, la adunarea de partid din comună :

p. 451-455 („Al cuvîntul, tovarășe... președinte al comitetului executiv”).

17) Primele măsuri luate de Vasile al Moașii, în calitate de președinte al sfatului popular :

p. 457-461 (cap. 9, partea a patra).

18) Niculae în audiență la primul secretar al comitetului regional de partid :

p. 488-494 („Tovarășe prim-secretar...” pînă la sfîrșitul capitolului).

19) Urmitele zile ale lui Ilie Moromete și moartea :

p. 500-507 („Anul ăla cînd veniși... înainte să se lumineze, a murit”).

20) Visul lui Niculae :

p. 515-518 („Tată! De ce eu nu te-am văsat...” pînă la sfîrșitul romanului).

Indicații metodice

Textul acesta poate fi folosit pentru organizarea unor manifestări de masă cu cititorii pe marginea celui de-al doilea volum al romanului *Moromeții* de Marin Preda.

O asemenea manifestare de masă poate cuprinde, de pildă, recenzia cărții, pentru întocmirea căreia recomandăm bibliotecarilor să folosească prezentarea publicată la începutul materialului de față. Recenzia să fie însoțită de lectura unor fragmente, care pot fi alese dintre cele indicate în capitolul *Fragmente din roman recomandate pentru lectură sau pentru dramatizare*.

În continuarea manifestării, pot fi prezentate în fața cititorilor unul sau mai multe fragmente dramatizate, alese tot dintre cele la care ne-am referit mai înainte. Cîteva idei pentru o asemenea dramatizare pot fi găsite în dramatizarea din acest material.

La prezentarea fragmentului dramatizat, este bine să-și dea concursul artiștii amatori de la căminul cultural sau de la casa de cultură.

Bineînțeles, în afară de acest gen de manifestare, bibliotecarii pot organiza, în legătură cu romanul *Moromeții* prezentări, consfătuiri, seri literare. Cele de mai sus pot fi socotite doar niște sugestii.

Text realizat de Beatrice ARION

Tudor Vianu

(1897—1964)

Ca toți marii intelectuali, Tudor Vianu a fost un împătimit lector, un devorator de cărți. Abia către sfârșitul vieții, redactând note de *Journal*, s-a mustrat că *privește* mai puțin decât *citise*, că pusese experiența altora înaintea celei proprii. Ii spuneam că n-are dreptate, că a citi înseamnă implicit și a reflecta asupra lumii și în afară. Oricum, a fi director general al Bibliotecii Academiei a fost una dintre marile bucurii ale vieții lui închinată lecturii, meditației, scrisului și învățămîntului. O bucurie nuanțată cu simțul grav al răspunderii. Nu era vorba numai de asumarea grijilor administrative, pe lângă acelea de totdeauna ale catedrei. Tudor Vianu cunoștea trecutul de activitate a Bibliotecii Academiei, rosturile ei culturale în trecut și sarcinile noi, în cadrul lărgit al zilelor noastre. Dacă inima este organul cel mai muncit al corpului nostru, pentru că pompează în fiecare clipă sîngele, contractîndu-și de fiecare dată mușchii, am putea spune că Biblioteca Academiei, în funcția ei de informare științifică și literară, întreține viața intelectuală, atît a cititorilor ei individuali, din sălile de lectură, cît și a cercetătorilor științifici și a unei largi rețele de institute și biblioteci, asigurîndu-le tuturor nutriția spirituală, într-o ritmicitate egală și neobosită. La asigurarea acestei ritmicități se adaugă, în mica familie a slujitorilor instituției, întreținerea unui nivel intelectual și

a unei activități științifice creatoare. Deși împărțit între preocupări multiple, în țară și în afară, ca membru în Comitetul executiv UNESCO, academicianul profesor Tudor Vianu și-a găsit întotdeauna timp pentru a reflecta la măsurile ce trebuiau luate în vederea adaptării Bibliotecii Academiei la nevoile mereu mai mari ale culturii socialiste. Lărgirea tot mai accentuată a cercului de cititori, înmulțirea institutelor academice, intensificarea relațiilor culturale cu lumea în-treagă, schimburile de cărți și periodice cu mii de parteneri științifici din afară, au impus Bibliotecii Academiei o activitate de cu totul alte proporții decît aceea din vremea directoratului lui Ioan Bianu, care, prin durata sa de peste cincizeci de ani, și-a lăsat adine pecetea. Erau însă și o seamă de inițiative ce se cuveneau continuate, ca ținerea la curent a bibliografiei naționale, a creșterii colecțiilor, a catalogării acestora etc. Prin creșterea uriașă a fondurilor de cărți, depozitele existente deveniseră cu totul insuficiente. Ca în romanul lui Anatole France, unde învățatul sucombă, înecat de revărsarea fișierelor ca de apele unui torent care nu mai poate fi stăvilit, localul Bibliotecii Academiei și depozitele ei nu mai puteau face față cărților și periodicelor, imprimatelor de tot felul cîzînd în sarcina instituției. Prin stăruința sa, Biblioteca Academiei a fost înzestrată cu alte două depozite, unul în centrală, altul în Bucureștii-Noi. În organul

anual al Bibliotecii, *Studii și cercetări de bibliologie*, a dat prețioase îndrumări despre raporturile dintre *Bibliografie și documentare* și despre *Bibliografia literaturii române ca instrument de valorificare literară*. A inițiat și organizat colectivul care a dat la lumină *Bibliografia literaturii române între anii 1948 și 1960*, apărută în 8° cu 1123 pagini. A fixat criteriile pentru completarea fondurilor de imprimate (studii științifice, monografii, ediții comentate ale clasicii). Pentru valorificarea frumoaselor colecții ale Bibliotecii, a dat un nou impuls expozițiilor în cadrul sălii — atunci disponibile — de la ușa de intrare a publicului:

în 1962: expoziția de manuscrise literare românești, expoziția de desen italian (donăția acad. G. Oprescu), expoziția de știință românească peste hotare;

în 1963: expoziția de acuarele românești din sec. XIX-XX (achiziții din ultimul deceniu), expoziția închinată centenarului nașterii d-rului Ion Cantacuzino;

în 1964: expoziția de cărți străine noi în Biblioteca Academiei și expoziția la sărbătorirea a 400 de ani de la nașterea lui W. Shakespeare.

Această inițiativă a strâns donățiile acad. C. Ionescu-Mihăești (o splendidă colecție a cărții rare franceze din secolele trecute, legate și ilustrate) și a acad. G. Oprescu (o foarte bogată colecție de stampe și gravuri).

Figură de mare prestigiu național și internațional, nu numai în disciplinele în care a fost un înaintaș — estetică generală și stilistică —, ci și în celelalte domenii pe care le-a abordat în opera sa — filozofie, istorie și critică literară, istoria artei etc. — Tudor Vianu a împrumutat din strălucirea personalității sale și activității legate de bibliotecă și de carte, pe care le-a iubit și le-a prețuit atât de mult.

La aniversarea a 70 de ani de la nașterea sa, prezența sa spirituală, încă vie între lucrătorii Bibliotecii Academiei, ne însufletește încă și ne sprijină în activitatea noastră.

Șerban CIOCULESCU

membru corespondent al Academiei, director general al Bibliotecii Academiei Republicii Socialiste România.

LUCRĂRI DE SPECIALITATE

Numărul 2/1967 al buletinului metodic și bibliografic *Cartea*, editat trimestrial de Biblioteca regională Dobrogea, reține atenția prin nota dominantă a străduinței colectivului redacțional de a pune la îndemâna bibliotecarilor din regiune o publicație de îndrumare cu adevărat folositoare. Prin această trăsătură sînt caracterizate atît materialele de analiză și îndrumare, din prima parte a buletinului, cit și bibliografia, prezentările de cărți, calendarul cultural și calendarul muncilor agricole, publicate în partea a doua a volumului. Astfel, materialul intitulat *Mai multă preocupare pentru activitatea bibliotecilor satești filiale* (p. 1—6) conține, într-o formulare clară și sistematică, analiza muncii a douăzeci de biblioteci filiale din raioanele Negru-Vodă, Hîrșova, Istria, Măcin și Băneasa și măsurile indicate de Biblioteca regională în vederea reorganizării și dezvoltării activității în cele 162 de biblioteci satești filiale de pe cuprinsul regiunii Dobrogea. Dintre aceste măsuri, amintim: renunțarea la serviciile bibliotecarului cu muncă obștească și deservirea bibliotecii filiale de către bibliotecarul comunal, în cadrul unui program de una sau două zile pe săptămînă, în cazul bibliotecilor comunale cu o singură filială; recrutarea bibliotecarilor cu muncă obștească nu numai din rîndul cadrelor didactice, ci și dintre membrii aparatului administrativ al unităților economice din sat, biblioteca filială funcționînd la sediile sau cluburile acestor unități, în cazul în care biblioteca comunală are mai multe filiale; înființarea de biblioteci filiale cu fond fix de cărți, cu sediul în localul căminelor culturale noi din anumite sate. Un pregnant caracter metodic se remarcă și în concluziile cu privire la unele laturi ale activității Bibliotecii raionale Adamclisi, concluzii prezentate cu ocazia consfăturii din 29—30 mai 1967, cu directorii și metodiștii bibliotecilor raionale (vezi: *Un schimb de experiență util*, p. 7—12). *Calcul-*

larea principalilor indicatori ai activității bibliotecii este o lecție destinată bibliotecarilor din regiune, în care este dată întreaga metodologie de calcul al principalilor indici folosiți în statisticile și în munca de bibliotecă (indicele de circulație a cărților, indicele de lectură, indicele de frecvență etc.); calcularea la nivel teoretic a fiecărui fel de indicatori este urmată de exemple practice. Analiza organizării și prelucrării fondurilor de publicații ale bibliotecilor raionale și comunale din regiune are drept ecou, în materialul *E timpul să ne ocupăm mai serios de organizarea tehnică a bibliotecilor* (p. 19—21), câteva concluzii cu privire la programa cursurilor și seminariilor profesionale privind aceste probleme. Ajutorul direct dat de către Biblioteca regională se concretizează prin măsuri ca: trimiterea la bibliotecile comunale, o dată cu coletele de cărți noi, a unor liste bibliografice care conțin descrierea, clasificarea și cota topografică a fiecărei lucrări trimise; îndrumarea directă a metodiștilor de la bibliotecile raionale de către salariații Bibliotecii regionale ș.a.

Pentru a veni în sprijinul pregătirii ideologice și de specialitate a bibliotecarilor, *Bibliografia obligatorie pentru studiul profesional al lucrătorilor din bibliotecile publice* (p. 24—30) oferă posibilitatea cunoașterii din timp a lucrărilor necesare trecerii cu succes a verificării cunoștințelor în vederea definitivării încadrării bibliotecarilor din regiune, examinarea care va avea loc la sfârșitul acestui an.

În sfârșit, remarcăm ținuta grafică și tehnoredacțională a buletinului, în ciuda lipsei unor instrumente moderne de multiplicare la Biblioteca regională Dobrogea.

Grig U.

Svodnii sistematičeskii katalog inostrannih knig po bibliotekov edeniiu. 1957—1963 gg. (Catalog sistematic general al cărților de biblioteconomie străine. 1957—1963) Leningrad, B.A.N., 1966. 147 p. (Biblioteca Academiei de Științe a U.R.S.S., Biblioteca publică de stat „M. E. Saltikov-Șcedrin”).

Catalogul tipărit al cărților de biblioteconomie străine intrate în perioada 1957—1963 în Biblioteca Academiei de Științe a U.R.S.S. și în Biblioteca publică de stat „M. E. Saltikov-Șcedrin” din Leningrad continuă o realizare anterioară a acestor două biblioteci sovietice, și anume, *Catalogul sistematic general al cărților de biblioteconomie străine* intrate în anii 1946—1956, cu suplimentul său retrospectiv, apărut în 1962, pentru perioada 1917—1945.

Catalogul achizițiilor din perioada 1957—1963 este alcătuit pe baza unei scheme sistematice, lucrările înregistrate, în număr de 1 025, fiind grupate în 16 capitole. Amintim aici câteva din titlurile acestor capitole: *Bibliografii* [ale lucrărilor] *de biblioteconomie, Indreptare și dicționare, Manuale și ghiduri, Culegeri, Istoria biblioteconomiei, Organisme bibliotecare internaționale, Activitatea bibliotecară în diferite țări, Construcții și amenajări de biblioteci, Documentare și informare*. În interiorul capitolelor, ordonarea este făcută alfabetic, după numele autorilor sau după titluri. Pentru unele capitole sînt necesare câteva mențiuni. De pildă, în capitolul *Organisme bibliotecare internaționale*, sînt cuprinse titlurile documentelor publicate de către aceste organisme sau cu prilejul diferitelor lor reuniuni de lucru; capitolul *Activitatea bibliotecară în diferite țări* este divizat în 35 de subcapitole (corespunzător aceleiași număr de țări din întreaga lume), dispuse în ordinea alfabetică a denumirilor țărilor cuprinse. În acest caz, așezarea alfabetică după autori sau titluri, proprie capitolelor, apare aici în cadrul subcapitolelor.

Referitor la încadrarea după conținut a materialului bibliografiat, lucrările care tratează mai multe subiecte sînt înregistrate în toate capitolele consacrate subiectelor, fiind descrise sumar (doar prin autor și titlu) și avînd trimitere la numărul de ordine al descrierii principale. Descrierile principale se caracterizează prin aceea că sînt precedate de un număr de ordine (în continuare pentru întregul catalog) și sînt urmate de traducerea titlului (sau adnotarea lui) în limba rusă și de sigla bibliotecii în care se află lucrarea: B.A.N. (pentru Biblioteca Academiei de Științe a U.R.S.S.) și G.P.B. (pentru Biblioteca publică de stat „M. E. Saltikov-Șcedrin”).

La sfârșitul lucrării se află un indice alfabetic de nume de autori, de instituții și de titluri ale cărților înregistrate.

Consultarea catalogului pe care îl prezentăm oferă posibilitatea de a avea o imagine de ansamblu asupra literaturii de specialitate apărute între anii 1957 și 1963 în lume. Remarcînd prezența lucrărilor unor autori consacrați, precum și acoperirea unei vaste arii tematice și geografice (în cadrul căreia este cuprinsă și biblioteconomia românească), catalogul întocmit la Leningrad se dovedește a fi o folositoare sursă de informare în domeniul specialității noastre.

Simona Nistor

ȘTIINȚE SOCIALE

Lenin, V. I. **Opere complete**. Vol. 49. Buc., Editura politică, 1967.

În acest volum sînt publicate scrisorile lui Lenin din perioada august 1914—octombrie 1917 în care este explicat și precizat sensul lozincilor lansate de partidul clasei muncitoare ca răspuns la problemele ridicate de războiul imperialist mondial în fața oamenilor muncii (transformarea războiului imperialist în război civil, infringementa guvernului „provizoriu”, folosirea în interesul revoluției a crizei provocate de război).

Un loc însemnat în corespondența lui Lenin din această perioadă îl ocupă tratarea problemei atitudinii față de război în fiecare caz concret (dacă războiul este drept sau nedrept, condițiile istorice concrete în care are loc), ca și aceea a luptei pentru democrație în epoca imperialismului și a revoluției socialiste.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie și mișcarea revoluționară și democratică din România. Documente și amintiri. Buc., Editura politică, 1967.

Majoritatea documentelor incluse în volum aparține perioadei 1917—1920, ilustrînd puternic ecou al Revoluției din Octombrie în România. Documente aflate în arhive din țară și de peste hotare, articole din presa socialistă și democratică, amintiri ale unor cetățeni români care au participat activ la Revoluție sînt tot atîtea dovezi ale spiritului internaționalist de care a dat dovadă clasa muncitoare din România.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Schiță istorică. Buc., Editura politică, 1967.

Elaborată de acad. P. Constantinescu-Iași, Al. Vianu, N. Copoiu și Gh. Cazan, lucrarea prezintă principalele momente legate de pregătirea, desfășurarea și victoria Marii Revoluții din Octombrie. În încheiere, sînt prezentate aspecte ale luptei pentru consolidarea primului stat socialist din lume, ale victoriei acestuia asupra contrarevoluției interne și a intervenției imperialiste din afară, precum și importanța istorică, ecoul și influența revoluției în lume și, mai ales, în România.

Bibliografia Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Buc., Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967.

După cum ne indică și titlul, volumul cuprinde descrierea bibliografică a cărților și articolelor privind Revoluția din Octombrie, apărute între anii 1917—1966. Cele nouă capitole ale bibliografiei sînt următoarele: lucrări, articole cu caracter general; lucrările referitoare la evenimentele din 1917—1920 din Rusia (premise, revoluția din februarie, desfășurarea revoluției, perioada războiului civil); lucrările referitoare la activitatea lui Lenin, precum și operele lui apărute în țara noastră între 1917—1944; lucrări privind pe alți revoluționari ruși, ca și discursurile și declarațiile lor; material bibliografic din anii 1917—1920 privind solidaritatea internațională a muncitorilor și oamenilor progresiști din lumea întreagă cu revoluția rusă; relațiile româno-ruse între anii 1917—1921; însemnățile Marii Revoluții Socialiste din Octombrie; aniversări și articole comemorative.

ISTORIE

Riemschneider, Margarete. **Lumea hitiților**. Buc., Editura științifică, 1967. 182 p.

După *Etruscii* de Raymond Bloch și concomitent cu *Dacii* de marele nostru istoric și arheolog Vasile Pârvan, colecția „Popoare, culturi, civilizații” îl pune pe cititor în contact cu o altă civilizație străveche — aceea a hitiților.

Primele informații despre hitiți, așezați pe platoul central al Anatoliei, datează din mileniul al III-lea î.e.n., iar la sfîrșitul secolului al XII-lea î.e.n. statul hitit își încheie existența și cu cultura sa, atît de interesantă și originală. Cercetarea civilizației hitite a început în 1834, o dată cu descoperirea citadolei de la Bogaz-Köi și a sanctuarului rupestru de la Yazili Kaya. De atunci și pînă astăzi, în urma investigațiilor întreprinse de un mare număr de istorici și arheologi orientaliști, au fost acumulate numeroase documente și izvoare care ne-au deschis accesul spre cunoașterea istoriei politice și social-economice, precum și a culturii hitite.

Într-un capitol introductiv, facem cunoștință cu hitiții sub aspect somatic, antropologic, tipul lor fiind descris prin raportare la vecinii care locuiau în epocă în aceea zonă, precum și cu structura limbii și cu caracteristicile scrierii hitite. În secțiunea intitulată *Itolul hitiților în istorie* sînt prezentate cronologic principalele etape din istoria poporului hitit. Pe la 1800 î.e.n., Anitras reușește să unifice micile orașe-state din Hatti, punînd bazele statului hitit cîrmuit de o putere centrală. Acest stat, denumit „vechiul imperiu hitit”, a dăinuit aproape trei secole, și printre urmașii lui Anitras sînt relevați Hattuşil, Mursilis I și Telipinu. Cu pasiune și talent sînt schițate portretele acestor cîrmuitori care au dus războaie cu Siria și Babilonul, au depus eforturi pentru organizarea și consolidarea internă a statului, lăsînd documente de „valoare istorică și literară consi-

derabilă. *Testamentul politic* al lui Hattușil este un remarcabil document ideologic, în care se află exprimată concepția clasei dominante despre suveran, despre ceea ce se înțelegea atunci prin rege „bun” și rege „rău”. Fragmentele reproduse din „testament” justifică ipoteza despre existența unei bogate literaturi hitite, ce se remarcă prin frumusețea limbii, originalitatea metaforelor și prin umorul „de loc delicat”. De la Telipinu a ajuns la noi primul document oficial hitit, așa-numita „lege de succesiune”, care puneă capăt unei perioade frământate de lupte pentru tron în sinul dinastiei. În epoca „noului imperiu” (de la 1480 î.e.n.), sub Suppiluliuma, Hatti devine o mare putere în relațiile internaționale din epocă. Acordurile și tratatele hitite se deosebesc de cele egiptene sau babiloniene, prin afirmarea unor principii de morală politică. Analele și cronicile lor sînt un fel de dări de seamă față de divinitate, regele considerîndu-se în toate cazurile un executant al voinței acesteia. Ele cuprind dialoguri vii, povestiri, anecdote, scrisori, amănunte amuzante, ironii, care le conferă valori literare. De la regii care i-au urmat lui Suppiluliuma, interesante sînt analele lăsate de Mursilis II, în care evenimentele sînt expuse cronologic, narațiunea bazîndu-se pe o schemă anume stabilită, în care esențialul se detașează cu claritate. Elementul anecdotic este redus, iar evenimentele descrise sînt unorii mai greu de înțeles.

În ce privește structura și relațiile sociale, societatea hitită era împărțită în oameni liberi și lipsiți de libertate. Aceștia din urmă autoarea le aplică termenul de „serbi”, extinzînd astfel, fără justificare, noțiunea de *feudalitate* asupra unei formațiuni social-economice specifice pentru societățile din Orientul Mijlociu. Raporturile sociale sînt în mod exagerat idealizate, conferindu-li-se aspecte patriarhale, deși istoria hitită nu a fost scutită de frământări sociale. Vorbînd despre regele Hattușil I, autoarea notează că el „nu avea încredere în țărani și orașeni”. Transferurile de populație efectuate cu forța, mai ales în urma războaielor, infirmă și ele existența relațiilor idilice între clasele dominante și masa populației.

Dreptul hitit, în comparație cu alte state din epocă, prezintă caracteristici evolute. Astfel, codul hitit nu prevede bătaia sau mutilarea pentru pedepsirea sclavilor. Pedeapsa cu moartea este aplicată în cazuri rare, preferîndu-se răsculpărarea. Legislația urmărește o tratare nuanțată și diferențiată a delictelor. Împrumutînd o serie de elemente din codurile mai vechi, cunoscute în Orientul Mijlociu (codul Hammurabi, codul din Ur ș.a.), hitiții au introdus numeroase elemente și principii proprii. Desigur, spiritul evoluat al acestui cod nu poate fi explicat numai prin omnia și blindetea hitiților, iar afirmația că el nu face deosebiri între clasele sociale impune rezerve.

Evocatoare și sugestivă este descrierea gospodăriilor hitite, a meșteșugurilor și a comerțului — hitiții cunoșteau demult tehnica prelucrării metalelor —, precum și a serbărilor și a jocurilor, chiar dacă informațiile de care dispune autoarea sînt în unele privințe încă lacunare.

Ultimul capitol al lucrării este consacrat artei, arhitecturii și literaturii hitite. Ca și în capitolele precedente, accentul principal este pus pe definirea și sublinierea originalității grafice, artei monumentale și literaturii hitite, ca expresie a unei viziuni estetice și spațiale specifice, a unui aport creator propriu, incontestabil, al hitiților în arta veche a Orientului Mijlociu.

Avînd un dezvoltat simț al umorului, poporul din Hatti a lăsat o bogată literatură umoristică, din care sînt reproduse mai multe fragmente remarcabile. Era un popor vesel, optimist, iubitor de farse și arta sa reflectă aceste trăsături ale sale.

Lucrarea Margaretei Riemschneider este o contribuție valoroasă la cunoașterea unei civilizații puțin cunoscute publicului larg și satisface dorințele atât de legitime de îmbogățire a cunoștințelor, a culturii generale ale fiecăruia dintre noi.

I. P.

BELETRISTICĂ

Georgescu, Paul. *Vîrstele tinereții*. Buc., Editura pentru literatură, 1967. 366 p.

O carte despre întrebările grave ale vieții, o carte despre oameni care trăiesc la întîmplare și alții care vor să-și aleagă conștient drumul, un elogiu al rațiunii și al cunoașterii umane și o satiră a suficienței, mediocrității...

„Avem vîrsta întrebărilor noastre” — afirmă autorul, pentru care determinanta personalității umane este căutarea adevărului și a sensului vieții, căutare ce ia forme diferite în fiecare etapă a existenței.

Personajul lui Paul Georgescu e mai întîi adolescentul în pragul descoperirilor. lansat în discuții febrile, „proclamînd” idei (Sandu, Mircea din *Vizite*); este apoi tînarul frământat, care trebuie să opteze pentru o anume atitudine și optează — după îndelungi dezbateri interioare — pentru angajare, pentru acțiune, înțelegînd că „nu se poate ajunge

în Paradis fără să fi trecut prin Infern" (Matei din *O viziune a paradisului*); și — în ultima năvelă — omul matur, care și-a ales drumul în deplină libertate și l-a urmat fără șovăiri, „realizînd idei" (*Diesel 060.205*).

Toate aceste „virste" sînt „ale tinereții", în accepția intransigenței, a cunoașterii și a creației, opuse unei maturități, „a concesiilor" și — citeodată — a unei „înțelepciuni penibile".

Scrierile lui Paul Georgescu nu au expozițiune, conflict, punct culminant și deznodămînt — dogmatism didactic cu care autorul se războiește deschis. Pentru el acțiunea este un pretext. În *Vacantă* și *Vizite*, agonia judecătorului sau — respectiv — căutarea unui asasin sînt pretexte pentru conturarea citorva profiluri din categoria oamenilor fără probleme de conștiință, preocupați doar de interese meschine. Prozatorul folosește cu inteligență satira și se amuză copios revelînd automatisme, mecanisme sufletești rudimentare, limbajul deformat al unei mici burghezii provinciale, mărginite, clevețitoare, avide. Cu ager spirit analist, Paul Georgescu descoperă cauza ascunsă, resortul fiecărui gest sau cuvînt, și le comentează într-un limbaj grav, uneori aforistic, contrastînd — cu umor — cu anosta realitate comentată.

În *O viziune a paradisului*, acțiunea e pretextul unei elevate dezbateri de idei generale, printr-un lung monolog interior, întrerupt — din cînd în cînd — de lumea dinafară — dar raportată exclusiv la universul sufletesc central.

Ultimei lucrări (*Diesel 060.205*) — în expresia unui lirism reținut al rememorării — pretextul acțiunii îi lipsește cu totul.

„Cartea unui om de întinsă cultură, asimilată perfect și nu folosită cu ostentație, cartea unui analist excelent, a unui fin umorist și a unui intelectual rafinat, preocupat de idei generale și de sensul existenței umane, *Virstele tinereții* se înscrie printre cele mai mari reușite ale prozei noastre contemporane.

M. F.

Missir, Ioan. *Fata Moartă*, Buc., Editura pentru literatură, 1967. 216 p.

În 1937 cînd apărea *Fata Moartă*, Nicolae Iorga scria în cuvîntul său înainte: „Cetitorule ai înaintea ta o frumoasă carte de adevăr. Un om cinstit și viteaz spune ce s-a întîmplat în adevăr. O spune limpede și adînc înduioșat".

Cartea despre care scria Iorga cu atîta entuziasm, unica operă literară a puțin cunoscutului scriitor Ioan Missir, este de fapt un jurnal de front cu notări și mărturisiri inspirate de drama tranșelor primului război mondial aparținînd unui om care a participat la evenimentele relatate. Luciditatea critică îl conduce la o destăinuire completă a celor trăite, ficțiunea negăsindu-și locul acolo, unde autenticitatea și sinceritatea sînt înfinit mai mult.

Întîmplările, faptele petrecute o dată cu începerea ostilităților și pînă la încheierea armistițiului sînt legate de *Fata Moartă*, „un plai minunat" în timp de pace, cu aspect total diferit de zilele de război: „Pe litera rece a hărții, *Fata Moartă* este un punct trigonometric, cota 1175 însemnată cu negru". Aici oamenii au trăit „două luni de încercări desperade, de atacuri ciștigate și frînte sub bombardamentele infernale..."

Începutul războiului e brusc, neașteptat: cei mari lipsesc, măsurile luate sînt pripite. Lipsa de grijă a oficialităților față de înzestrarea armatei cu echipament acuză în fiecare moment; într-una din înaintări reușita operației ajunge să fie legată de niște soafeci pentru tăiat rețeaua. Înfruntînd moartea, cei ajuși la linia inamică nu pot tăia rețeaua de sîrmă ghimpată neavînd cu ce; din 128 de oameni au rămas 37. Altcori trupele sînt aruncate în foc fără alegere, la întîmplare: sînt trimiși pe front oameni fără nici o pregătire sau alții cu răni nevindecate. De multe ori, după ce cuceresc o poziție și soldații sapă tranșee de apărare, se transmite un ordin să se părăsească totul; un ordin de retrager generală, ordin rece și absurd. Există ordine care ating și ridicolul: se cere „numărul cartușelor trase, în ființă sau pierdute".

Evenimentele rămîn adînc săpate în memoria luptătorilor: noaptea de 27 august numără pierderi impresionante, soldați fără nume ce și-au sacrificat viața. E o noapte obsedantă, de groază. Situația generală e dezastruoasă: Moldova e pe cale de a fi evacuată, Bucovina e recapată de austrieci. Și totuși soldații, în ciuda tuturor împrejurărilor, dovedesc un spirit înalt de conștiință, avînd în față idealurile demnității și unității naționale, apărarea pămîntului natal. Bobeanu Cocuța, Burlacu și ca ei mulți alții vor să lupte în linia întii. Autorul, de fapt sublocotenentul Ioan Missir, prezentă vie, observator critic al evenimentelor, relevă însușirile morale ale soldaților prețuind pe acești oameni din popor, fără artificii și falsificări, spre deosebire de trădători de teapa colonelului Crăniceanu care fuge la inamic. Cititorul străbate etapele succesive ale luptelor, aspectul concret al fiecărui moment, sensul lui.

Fata Moartă este o carte emoționantă prin adevărurile de un dramatism profund și de o compasiune sinceră.

Alături de *Pădurea spinzuraților* a lui Liviu Rebreanu sau de *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu, *Fata Moartă* va rămâne ca un document evocator sub variate aspecte umane, social-istorice și naționale ale primului război mondial.

A. Pirvu

Târziu, Alexandra. **Nu se poate preciza**. Buc., Editura pentru literatură, 1967, 119 p. Modernitatea în literatură se obține datorită unui proces firesc, desfășurat în laboratorul de creație al scriitorului, și nu printr-o atitudine exterioară, forțată. Este normal ca la un moment dat acesta să manifeste neîncredere în mijloacele de exprimare tradiționale și să încerce altele noi, capabile să oglindească mai adecvat realitatea contemporană lui.

Observația aceasta este valabilă și pentru cartea Alexandrei Târziu *Nu se poate preciza* care, după cum anunță și titlul, stă sub semnul ambiguității. Unele personaje găsesc o adevărată voluptate în a produce confuzie în jurul lor. Astfel, tinăra din *Fata cu ciorapii colorați*, acuzată de furtul a o sută de lei, în loc să-și lămurească situația apărându-se, ascultă liniștită învinovătirile colegilor pînă cînd cineva vine și spune că de fapt banii nici nu au dispărut. În *Aceleași corigenșe*, pentru o vreme, unul dintre personaje este luat drept altul. Autoarea pornește de la convingerea că în viața de toate zilele nu se produc întîmplări extraordinare, iar cel care le trăiește deseori nu și le poate clarifica pe loc, ci după o perioadă de timp. De aceea afirmă protagonistă din *Cum ne-am despărțit* „sînt lucruri pe care nu le-ași înțelege nici dacă aș vorbi la telefon cu cel mai deștept om din lume”.

În schițele Alexandrei Târziu, potrivit canoanelor celei mai moderne proze, firul epic rămîne neinteresant de urmărit. Eroilor, aleși dintre oameni șterși, le sînt remarcate automatismele de comportare și de limbaj. În înregistrarea acestor automatisme constă unul dintre succesele cărții.

Alexandra Târziu dă impresia că se joacă cu cuvintele în prozele sale, impregnate, ca urmare, de un iz absurd, ce sporește senzația de imprecizie, de astă dată, a înțelegerii lecturii. Prozatoarea are umor și presară cu candoare poante chiar și în rîndurile în care comunică lucruri grave, cenzurîndu-și astfel orice pornire spre lamentație. Faptul apare cu atît mai curios cu cît majoritatea schițelor sînt scrise la persoana întîii. Însă autoarea are o facultate specială de a răsturna viziunea inițială în final, cînd, prin cîteva fraze, indică drept aparentă buna dispoziție. Sensibilitatea feminină învinge și zimbetul se dovedește a fi amar.

Multe din schițe se desfășoară în saloanele spitalelor: *Închide totuși fereastra*, *Foaie de observație*, *Fără maladii albastre*, *Autoportret*. Altele, Alexandra Târziu descinde în lumea copilăriei, pe care nu o vede lipsită de probleme, așa cum se crede de obicei: *Oblonul*, *Plăcerea de a sluiera*, *Iluziile din cais*.

O mențiune specială merită prozele *Cum ne-am despărțit*, *Cum credeam că ne vom despărți*, *Cum aș fi vrut să ne despărțim*, în care un același moment este reluat și trăit de trei ori (evident, imaginar). Interesantă ca manieră apare și *Nunta și celălalte confuzii*, ce dă impresia, datorită unor formule folosite, de roman repovestit lapidar.

Nu se poate preciza se reține fără îndoială ca un debut promițător și îndreptățește butada lansată în cenaclul „Lucafăru”, unde prozatoarea a citit cîteva dintre primele sale schițe: „Alexandra Târziu este o scriitoare *devreme*”

George Mares

Sluckis, Mykolas. **Scară spre cer**. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, 330 p.

Prozator vîguros, înzestrat cu un neobișnuit simț al observației sociale și psihologice, cu o bogată și vie paletă expresivă și o manieră narativă proprie, Mykolas Sluckis (n. 1928 în orașul Panevėžis din Lituania) este astăzi cea mai frecventă personalitate scriitoricească lituaniană în viața literară internațională.

De la volumul de debut *Revadă stîndardul* (1948), la romanele *Scară spre cer* (1964) și *Mărul lui Adam* (1966), Mykolas Sluckis a străbătut un drum ascendent, de-a lungul căruia și-a cîștigat prețuirea unanimă a cititorilor.

Într-o proză densă, de factură modernă, pătrunsă de un puternic suflu lirico-dramatic, Sluckis dă o expresie de mare originalitate problemelor-cheie ale societății lituaniene contemporane.

Romanul *Scară spre cer*, socotit la apariție, pe drept cuvânt, o capodoperă a prozei lituaniene, compune o amplă frescă a victiilor sociale din această țară în perioada ulterioară celui de-al doilea război mondial.

Ceea ce impresionează, dincolo de aspectul tematic al narațiunii, este marea artă a prozatorului de a captiva cititorul printr-un roman construit aproape exclusiv pe monolog, pe meditație.

De la prima pagină, ca un leitmotiv liric, ne însoțește pe întreg parcursul cărții imaginea atât de sugestivă a scării, simbol al aspirațiilor mărețe, al încrederii în menirea înaltă a omului, în triumful adevărului și al purității etice umane.

Eroina romanului, Ramunė, și Satkauskas, soțul surorii sale, fost ofițer în vechea armată, se întâlnesc întâmplător în trenul Vilnius-Zvirbliūnai. Amândoi merg la Biručiai, satul natal al Ramunėi. Tinăra, studentă în anul întâi, se învoise pentru câteva zile la facultate, cu scopul de a le ajuta părinților la strinsul recoltei, Satkauskas venise pentru a lua de la socri alimente.

Tot drumul aproape că nu schimbă o vorbă unul cu altul. Și cu toate acestea, cititorul are prilejul să asiste la o dispută aprigă, nerostită, între cei doi: vechi amintiri, îngemănate cu reflecții prezente suscită în monologul interior al fiecăruia replici și considerațiuni menite să dezvăluie o seamă de elemente esențiale în legătură cu eroii romanului și cu evenimentele evocate.

Ajunsa acasă, Ramunė constată cu uimire lipsa fratelui ei mai mare, Jurgis. Pentru a-l salva de la primejdie, tatăl, Petras Indriūnas, îl ascunsese undeva în pădure, într-un loc numai de el știut. Din discuția bătrînului cu ginerce, Ramunė își dă limpede seama că, în această cumplită istorie, principala vină o poartă Satkauskas. De aci înainte, chipul fratelui o va urmări pretutindeni, iar în inimă, nu va purta decât o singură dorință: de a-l salva. Ca o umbră protectoare și luminoasă, i se năzarește adeseori, în preajma fratelui, chipul altei ființe, al unei ființe nespuse de dragi, pe nume Jaunius, în care Ramunė își pune, instinctiv, nădejdea salvării lui Jurgis.

Și, ca la o chemare a ei, câteva zile mai târziu, printr-un favorabil concurs de împrejurări, studentul Jaunius ajunge pe aceste meleaguri, trimis într-o delegație de redacție, căreia el îi încredințase spre publicare prima sa lucrare literară.

În sat stăruie o atmosferă sumbră, apăsătoare. Bande ale reacțiunii, „pădurenii”, descind noaptea prin sate, amenințînd și maltratînd țărani, spre a-i determina să li se alăture. Într-una din nopți, ajung și la casa lui Indriūnas, cerîndu-i bătrînului să le spună unde-și ține ascuns feciorul, pentru a-l recruta. Refuzul este scump plătit de bătrîn.

Acțiunea romanului se consumă pe parcursul a citorva zile și nopți, marcate de întâmplări imprevizibile, dramatice (arestarea lui Jaunius; atacul banditesc asupra trăsorii în care se întorceau de la oraș Ramunė, Jaunius și președintele plășii, Aleksynas; sosirea Ingridei, sora Ramunėi, și a soțului acesteia, Satkauskas; demascarea acestora și, punctul culminant: zguduitorul sfîrșit al lui Jurgis, sfîrșit care înseamnă totodată destrămarea întregii familii a Indriūnașilor).

În galeria atât de diversă a personajelor, Indriūnas se detașează net prin vigoarea și complexitatea sa psihologică. El ne apare ca o figură tragică în înțelesul deplin al cuvîntului; trăind într-o perioadă de radicale transformări, este incapabil să se decidă pe care anume drum s-o apuce; țăran mijlocas, legat trupește și sufletește de cele câteva hectare de pămînt, Indriūnas nu crede în noua putere, dar nici în cea veche nu mai nădăjduiește, ca dovadă, refuzul său de a-și lăsa fiul să intre în banda „pădurenilor”, constituită din rămășițele vechii orînduirii. Chinuit, terorizat de „pădurenii”, aflat într-o totală dezorientare, Indriūnas este personajul prin intermediul căruia Sluckis redă caracterul tranzitoriu al vremurilor evocate, înfățișînd totodată, deosebit de pregnant, cit de anevoios a fost procesul atragerii milioanei de oameni, asemeni eroului său, pe drumul adevărului.

Nu mai puțin tragică este figura lui Jurgis; sinuciderea acestuia constituie o consecință a falselor norme de viață după care se conducea bătrînul: *să aștepți, să rabzi, să taci*. Dar cit poate să rabde, să tacă, să aștepte un om?! Războiul se sfîrșise demult, se consolidase noua putere, și el continua să-și țină fiul ascuns, de teama bandiților, de teama Puterii Sovietice, de teama sătenilor... Sfîrșitul fiului său e cel mai tragic, dar și cel mai convingător argument al falimentului normelor cărora li se supunea bătrînul.

Marea forță și viabilitatea romanului rezidă în faptul că, dincolo de trăirile intense, cel mai ades solitar, ale eroilor, dincolo de zbuciumul lor lăuntric, descoperim nu o lume îngustă, meschină, o lume a evadării din realitate, ci tabloul revelator al societății în ansamblul ei, freamătul victiilor cu tot ce are ea sublim, tragic sau grotesc.

Acuitatea viziunii, adâncimea evocării, analiza psihologică fină, mesajul ideologic vibrant, relevate în romanul de față, precum și stilul cu o frazare cadentă, străbătut de lirismul pătrunzător al rememorării, îl situează pe Mykolas Sluckis în rîndul celor mai proeminente și originale prezențe ale prozei sovietice moderne.

Aurel Buiciuc

Bojer, Johan. **Ultimul viking**. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 248 p.

Din creația celebrului prozator norvegian Johan Bojer (1872—1959), consemnăm, pe scurt: *Războiul veșnic* (1899), *Puterea credinței* (1903), *Foamca cea mare* (1916), *Emigranții* (1924). În *Ultimul viking*, autorul prezintă viața de toate zilele a pescarilor din fiordurile Norvegiei. Încestarea dintre om și natură oferă prozatorului, excelent creator de atmosferă și fin psiholog, prilejul realizării unor pagini de mare frumusețe artistică și de maximă tensiune.

Faulkner, William. **Orașul**. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 344 p.

Născut la New Albany (Mississippi), William Faulkner (1896—1962), deținător al Premiului Nobel (1949), a lăsat posterității opere de o incontestabilă valoare: *Decorafia* (1926), *Ținării* (1927), *Sartoris* (1929), *Sanctuarul* (1929), *Cămunul* (1940), *Conacul*, *Intrat în mocirlă* (1948), *Parabola* (1954).

În *Orașul* prozatorul american continuă zugrăvirea drumului conducătorului clanului Snopes, începută în *Cămunul*, pe drumul său lipsit de scrupule spre bogăție și putere. Excelent cunoscător al sufletului omenească, William Faulkner face din nou dovada unei puteri de analiză lucidă a mediului social și a unei remarcabile măiestrii stilistice.

Leonov, Leonid. **Hoțul**. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 628 p.

Desprins din contextul operei lui Leonov (enumerăm doar câteva lucrări: *Bursucii*, 1924; *Sotii*, 1930; *Skutarcovski*, 1932; *Drumul spre ocean*, 1935; *Pădurea rusească*, 1953, și piesele *Inviaza* și *Caleașca de aur*) romanul *Hoțul* (1927) reprezintă o lucrare de bază în creația autorului. Inspirat din viața „lumii interlope” a Moscovei în perioada N.E.P.-ului, romanul vădește mari calități artistice, continuînd, după cum mărturisește chiar Leonid Leonov, calea inaugurată de Dostoievski.

Moberg, Vilhelm. **Trăim numai odată**. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 328 p.

Figură marcantă a literaturii suedeze, Vilhelm Moberg (n. 1898) a manifestat interes față de condiția mizeră a țăranimii proletarizate (*Certificat de bună purtare spurcat*, 1935; *Insomnie*, 1937; *Dați-ne pămîntul!*, 1937) și față de viața în America a emigranților suedezi (*Emigranții*, 1949; *Ultima scrisoare spre Suedia*, 1959). Preocupat de problema vieții și a morții, a sensului lor filozofic, Moberg oferă în *Trăim numai odată* bilanțul unei existențe care ne invită la meditație.

Nossack, H. E. **Interviu cu moartea**. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 344 p.

H. E. Nossack, unul dintre cei mai valoroși scriitori vest-germani, distins cu numeroase premii literare, se bucură de o largă popularitate în numeroase țări ale lumii. Volumul *Interviu cu moartea* cuprinde zece nuvele referitoare la perioada războiului.

Undset, Sigrid. **Kristin Lavransdatter**. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967. 1380 p.

Scrisă între anii 1920—1922, trilogia *Kristin Lavransdatter* a scriitoarei norvegiene Sigrid Undset (1882—1942), laureată a premiului Nobel pentru literatură, este o operă reprezentativă a literaturii scandinave. Precedată de *Doamna Marta Oulie* (1907), *Jenny* (1911), *Primăvara* (1914), trilogia dezbate o temă majoră: dreptul omului la fericire. Acțiunea se desfășoară într-o epocă îndepărtată, prima jumătate a secolului al XIV-lea, avînd în centrul său viața unei femei cu caracter independent, puternic, stăpînită pe soarta ei.

1 IANUARIE — 125 de ani de la nașterea (1843) lui IACOB NEGRUZZI, scriitor român, membru fondator al societății „Junimea” (m. 1932).

— S-au împlinit 100 de ani de la nașterea (1868) scriitorului român I. AL. BRĂTESCU-VOINEȘTI (m. 1946).

Brătescu-Voinești, Al. *Intuneric și lumină. Nuvele și schițe*. [Ediție îngrijită de Andrei Rusu. Prefață și tabel cronologic de Mihail Gafița]. [Buc.], Editura pentru literatură, 1963. 399 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru toți, 201); *Nuvele și schițe*. Ediție îngrijită și prefațată de Constantin Măciucă. [Buc.], Editura tineretului, 1958. 259 p. (Biblioteca școlarăului).

— S-au împlinit 100 de ani de la nașterea (1868) scriitorului român GEORGE MURNU (m. 1957).

Homer. *Ilada*. În românește de G. Murnu. Prefață, note și glosar de Romul Munteanu. Vol. I-II. [Buc.], Editura tineretului, [1965]. 2 vol. (Biblioteca școlarăului. 102—103). Vol. I. 247 p. cu portr.; vol. II. 255 p.

Homer. *Odiseea*. În românește de G. Murnu. Studiu introductiv și comentarii de D. M. Pippidi. [Ediția a II-a]. [Buc.], E.S.P.L.A., [1959]. 492 p. + 1 f. portr. (Clasicii literaturii universale).

5 IANUARIE — 90 de ani de la nașterea (1878) scriitorului român EMIL GIRLEANU (m. 1914).

Girleanu, Emil. *Scrieri alese*. Ediție îngrijită, studiu introductiv și bibliografie de Teodor Virgolic. Vol. I—II. Buc., Editura pentru literatură, 1963. 2 vol. Vol. I. 368 p. + 4 f. pl.; vol. II. 488 p.; *Cea dinții durere*. Prefață și note de Nicolae Sorin. [Buc.], Editura tineretului, [1963]. 232 p. cu portr. (Biblioteca școlarăului. 59); *Din lumea celor care nu cuvîntă*. [Povestiri]. Prefață și note de Eugenia Oprescu. [Buc.], Editura tineretului, [1967]. 200 p. (Biblioteca școlarăului. 5); *Nucul lui Odobac*. Schițe și nuvele. [Ediție îngrijită. Prefață și tabel cronologic de Teodor Virgolic]. [Buc.], Editura pentru literatură, 1964. 454 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru toți. 267).

Virgolic, Teodor. *Doi nuveliști: Emil Girleanu, I. A. Bassarabescu*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1965. 215 p. + 2 f. portr.

7 IANUARIE — 10 ani de la moartea (1958) dr. PETRU GROZA, patriot de seamă, eminent om politic și de stat (n. 1884).

17 IANUARIE — 400 de ani de la moartea (1568) lui NICOLAUS OLAHUȘ, umanist român din Transilvania, originar din Țara Românească (n. 1493).

18 IANUARIE 1821 — Pandurii, avînd în frunte pe Tudor Vladimirescu, încep răscoala în Oltenia și Muntenia.

Documente privind istoria României. Răscoala din 1821. Redactor responsabil: acad. Andrei Oțetea. Vol. I—V. Buc., 1959—1962. 5 vol. (Academia R.P.R. Institutul de istorie).

Ceaușescu, Ilie. *Căpitanul de panduri Simion Mehedințeanu*. [Buc.], Editura militară. [1966]. 84 p. cu ilustr. (File de istorie).

Constant, Paul. *Tudor Vladimirescu*. Roman. [Buc.], Editura tineretului, [1960]. 384 p.

Gârleanu, S. I. *Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu (1821)*. Buc., Editura științifică, 1966. 104 p. cu ilustr. + 1 f. h. (Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice. Orizonturi).

— 120 de ani de la nașterea (1848) scriitorului român IOAN SLAVICI (m. 1925).

Slavici, Ioan. *Opere*. [Vol.] I—II. [Buc.], E.S.P.L.A., 1952. 2 vol. (Clasicii români). Vol. I. 399 p. + 1 f. facs.; vol. II. 263 p. + 1 f. facs.; *Amintiri*. (Amintiri. — Lumea prin care am trecut. — Fapta omenească. — Articole). Ediție îngrijită, prefață, note și index de George Sanda. [Buc.], Editura pentru literatură 1967. 734 p.; *Budulea Taichii*. Prefață și note de Doinica Stoicescu. [Buc.], Editura tineretului, [1966]. 312 p. (Biblioteca școlarăului. 116); *Mara*. Roman. Cu o prefață de Constantin Măciucă. [Buc.], Editura pentru literatură, 1967. 344 p. (Romane de ieri și de azi); *Nuvele*. Prefață de Pompiliu Marcea. [Ediția a II-a revăzută]. Vol. I-II. [Buc.], Editura pentru literatură, 1965. 2 vol. (Biblioteca pentru toți. 31-32). Vol. I. *Moara cu noroc*. 351 p.; vol. II. *Pădureanca*. 328 p.; *Păcală în satul lui*. *Povestiri*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1965. 271 p.; *Povestiri*. [Buc.], Editura tineretului, [1966]. 112 p.; *Teatrul*. Ediție și prefață de I.D. Bălan. [Buc.], Editura pentru literatură, 1963. 468 p. + 1 f. portr.; *Zina zorilor*. Prefață și note finale de Zina Molcut. [Buc.], Editura tineretului, [1967]. 240 p. (Biblioteca școlarăului. 6).

Marcea, Pompiliu. *Ioan Slavici*. [Buc.], Editura pentru literatură, 1965. 417 p. + 12 f. pl.

19 IANUARIE — 150 de ani de la moartea (1818) lui DIMITRIE TICHINDEAL, cărturar și fabulist român (n. 1775).

Popeangă, V., Găvănescu, E. și Tircovnicu, V. *Preparandia din Arad*. Buc., Editura didactică și pedagogică, 1966. p. 5—67. Cap. I. Preparandia din Arad în perioada destrămării feudalismului și începuturile capitalismului.

Vintileanu, Virgil. *Dimitrie Tichindeal*. Timișoara, 1965. 124 p. + 18 f. pl. (Biblioteca centrală regională Banat. Timișoara).

21 IANUARIE 1924 — A murit VLA-DIMIR ILICI LENIN.

24 IANUARIE 1859 — Unirea Principatelor Române.

Vezi indicațiile bibliografice din Revista bibliotecilor, 19, nr. 12, dec. 1966, p. 765.

24 IANUARIE — 75 de ani de la apariția primului număr al revistei „Moftul român”, condusă de I. L. Caragiale (24 ian. 1893—12 mai 1902, cu intermitențe).

28 IANUARIE — 115 ani de la nașterea (1853) lui JOSÉ MARTÍ, democrat revoluționar, crou național al poporului cuban, poet și publicist (m. 1895).

Martí, José. *Versuri simple*. [Cu o notă bibliografică]. In: Jesualdo. *Antologia poeziei latino-americane*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1961, p. 166—176.

Păcurariu, Francisc. [José Martí]. In: Păcurariu, Francisc. *Introducere în literatura Americii Latine*. Buc., Editura pentru literatură universală, 1965, p. 194—198.

31 IANUARIE — 550 de ani de la moartea (1418) lui MIRCEA CEL BĂTRÎN, domn al Țării Românești între anii 1386 și 1418.

Alexandrescu, Grigore. *Umbra lui Mircea. La Cozia*. In: Alexandrescu, Grigore. *Versuri și proză*. Buc., Editura tineretului, [1967], p. 57—60. (Lyceum).

Bolintineanu, Dimitrie. *Mircea cel Mare și solii*. In: „De din vale de Roudne”. Culegere de legende, nuvele și evocări istorice. [Buc.], Editura pentru literatură, 1961, p. 91—93.

Emlnescu, M. *Scrierile III*. In: *Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1965, p. 128—140.

Negoiu, Ion. *Mircea cel Bătrîn*. [Buc.], Editura științifică, 1965, 64 p. cu ilustr. (Consiliul pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice).

Theodoru, Radu. *Voievodul*. In: Theodoru, Radu. *Strămoșii*. Evocare. Buc., Editura militară, 1967, p. 139—188.

1 FEBRUARIE — 100 de ani de la nașterea (1868) pictorului român ȘTEFAN LUCHIAN (m. 1916).

Luchian Ștefan. [Album]. Text de Vasile Drăguț. Buc., Meridiane, 1962, 80 p. cu reprod. (Maeștrii artei românești).

Comanescu, Petru. *Luchian*. Ediția a II-a, revăzută și adăugită. [Buc.], Editura tineretului, [1965], 312 p. + 21 f. pl. (Oameni de seamă).

Mihalache, Marin. *Mărturiile despre Luchian*. Antologie și prefață de Marin Mihalache. Buc., Meridiane, 1966, 280 p. + 5 f. portr.

3 FEBRUARIE — 500 de ani de la moartea (1468) lui JOHANN GUTENBERG, tipograf german, inventatorul tiparului cu litere mobile de metal (n. 1400).

6 FEBRUARIE — 175 de ani de la moartea (1793) lui CARLO GOLDONI, dramaturg italian (n. 1707).

Goldoni, Carlo. *Memoriile domnului Goldoni, menite să lămurească Istoria vechii sale și pe aceea a Teatrului său*. In românește de Victoria Ursu. Buc., Editura pentru literatură universală, 1967, 447 p.: *Mincinosul*. Comedie în trei acte. [Buc.], E.S.P.L.A., [1957], 191 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru toți); *Teatru*. [Vol.] 1—2. Cu o prefață de Alexandru Balacl. [Buc.], E.S.P.L.A., 1959, 2 vol. (Clasici literaturii universale). Vol. 1, 496 p. + 1 f. portr.; vol. 2, 460 p.

Deleanu, Horia. *Triumful lui Goldoni*. Buc., Editura tineretului, 1957, 223 p. (Oameni de seamă).

— În luna februarie se împlinesc 125 de ani de cînd un grup de intelectuali înaintați din Muntenia, în frunte cu N. Bălcescu, pun bazele societății politice secrete „FRĂȚIA” (1843), care a avut un rol important în pregătirea revoluției din anul 1848.

15 FEBRUARIE 1907 — Izbucnește marea răscoală a țăranilor îndreptată împotriva claselor exploatoare. Repri-marea singeroasă a răscoalei a dus la asasinarea a 11 000 de țărani.

Vezi: Vlădescu, George. *1907 în literatura română*. Bibliografie selectivă. In: *Revista bibliotecilor*, 20, nr. 1, ian. 1967, p. 41—45.

— Se împlinesc 35 de ani de la eroice lupte ale muncitorilor cefești și petrolști din ianuarie-februarie 1933, conduse de P.C.R.

Ceașescu, Nicolae. *Partidul Comunist Român, continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România*. Expunere la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român — 7 mai 1966. Buc., Editura politică, 1966, 88 p.

Gregorian, Ada și Popescu, Nicolae. *Luptele din 1933 ale muncitorilor petrolști din Valea Prahovei*. O pagină eroică din istoria mișcării noastre muncitorești. In: Momente din istoria Partidului Comunist Român. Culegere de articole. Buc., Editura politică, 1966, p. 81—90.

Rădulescu, N. *Luptele din ianuarie—februarie 1933 ale muncitorilor cefești*. O pagină glorioasă din istoria luptei revoluționare a clasei noastre muncitoare. In: Momente din istoria Partidului Comunist Român. Culegere de articole. Buc., Editura politică, 1966, p. 91—102.

Stoica, Gheorghe. *Luptele din februarie 1933, o cotitură în mișcarea muncitorească din România*. In: Din istoria contemporană a României. Culegere de studii. Buc., Editura științifică, 1965, p. 13—39.

19 FEBRUARIE — 335 de ani de la nașterea (1633) ornicarului român MIRON COSTIN (m. 1691).

Costin, Miron. *Opere. Ediție critică îngrijită de P. P. Panaitescu.* [Vol.] I-II. Buc., Editura pentru literatură, 1965. 2 vol. (Scritori români). Vol. I. 378 p. + 8 f. pl.; vol. II. 325 p. + 6 f. pl.; *Opere alese. Antologie, prefață și note de Gheorghe Popp.* Text stabilit de P. P. Panaitescu. [Buc.], Editura tineretului, [1966]. 304 p. (Biblioteca școlară. 137); *Letopisețul Țării Moldovei.* Antologie, prefață și note de Gheorghe Popp. Text stabilit de P. P. Panaitescu. [Buc.], Editura tineretului, [1963]. 215 p.; *Letopisețul Țării Moldovei. — De neamul moldovenilor.* [Ediție îngrijită și prefațată de P. P. Panaitescu]. [Buc.], Editura pentru literatură, 1961. 409 p. (Biblioteca pentru tot. 86).

Piru, Alexandru. *Miron Costin.* In: Piru, Alexandru. *Literatură română veche.* Ediția a II-a. [Buc.], Editura pentru literatură, 1962, p. 125-161.

21 FEBRUARIE — 20 de ani de când au avut loc lucrările celui de-al VI-lea Congres al P.C.R., care a realizat unitatea deplină politică, ideologică și organizatorică a clasei muncitoare (21-23 februarie 1948).

— La sfârșitul lunii februarie se împlinesc 120 de ani de când a apărut „MANIFESTUL PARTIDULUI COMUNIST” elaborat de Karl Marx și Friedrich Engels (1848).

26 FEBRUARIE — 130 de ani de la nașterea (1838) lui B. P. HASDEU, lingvist, istoric și scriitor român (m. 1907).

1 MARTIE — 180 de ani de la nașterea (1788) lui GHEORGHE ASACHI, cărturar umanist și scriitor român (m. 1869).

Asachi, Gheorghe. *Scrieri alese.* Ediție îngrijită și prefațată de N. A. Ursu. [Buc.], Editura tineretului, [1961]. 248 p. cu portr. (Biblioteca școlară. 2); *Scrieri literare.* Ediție îngrijită, cu prefață, note și glosar de N. A. Ursu. [Vol.] I-II. [Buc.], E.S.P.L.A. [1957]. 2 vol. (Biblioteca pentru tot.). Vol. I. 287 p. + 1 f. portr.; vol. II. 375 p.

Enescu, Nicolae C. *Gheorghe Asachi, organizatorul școlilor naționale din Moldova.* Buc., Editura didactică și pedagogică, 1962. 352 p. cu ilustr. + 9 f. pl. (Ministerul Învățământului. Institutul de științe pedagogice. Filiala Iași).

3 MARTIE — 105 ani de la moartea (1863) poetului român IANCU VĂCĂRESCU (n. 1792).

Primii noștri poeți. Prefață de Nicolae Manolescu. [Buc.], Editura tineretului, [1964]. 272 p. (Biblioteca școlară. 78).

Poezii Văcărești. *Versuri alese.* Ediție îngrijită de Elena Piru. Cu o introducere de Al. Piru. Buc., Editura pentru literatură, 1961. 399 p. + 8 f. pl. (Scritori români).

Iorga, Nicolae. *Tinerețele Văcărescului.* In: Iorga, Nicolae. *Pagini alese.* Buc., Editura pentru literatură, 1965, vol. II, p. 115-126.

Piru, Alexandru. *Iancu Văcărescu.* In: Piru, Alexandru. *Literatură română premodernă.* [Buc.], Editura pentru literatură, 1964, p. 334-378.

5 MARTIE — 75 de ani de la moartea (1893) lui HIPPOLYTE TAINÉ, critic literar, istoric al literaturii și gindecător francez (n. 1828).

Tainé, Hippolyte. *Pagini de critică. Texte alese, traduse și prefațate de Silviu Iosifescu.* Buc., Editura pentru literatură universală, 1965. 383 p.

6 MARTIE — 150 de ani de la inaugurarea Școlii de la Sf. Sava din București (1818).

8 MARTIE — Ziua internațională a femeii.

14 MARTIE — 85 de ani de la moartea (1883) lui KARL MARX, întemeietorul socialismului științific, genialul conducător și învățător al proletariatului din lumea întreagă.

18 MARTIE — 145 de ani de la nașterea (1823) lui CONSTATIN D. ARICESCU, istoric și publicist român, participant la revoluția din 1848 din Țara Românească (m. 1886).

25 MARTIE — 155 de ani de la nașterea (1813) lui CEZAR BOLLIAU, poet, publicist și om politic român din generația de la 1848 (m. 1881).

Bolliau, Cezar. *Opere.* Ediția, note și bibliografie de Andrei Rusu. Cu o introducere de George Munteanu. [Vol.] I-II. [Buc.], E.S.P.L.A., 1956. 2 vol. (Clasici români). Vol. I. 372 p. + 5 f. pl.; vol. II. 351 p. + 5 f. pl.; *Pagini alese.* Ediție îngrijită de Andrei Rusu. Prefață și note de Viorica Huber. [Buc.], Editura tineretului, [1961]. 312 p. cu portr. (Biblioteca școlară. 16); *Pagini alese.* Ediție îngrijită de Andrei Rusu. Cu o prefață de George Munteanu. [Buc.], E.S.P.L.A., 1959. 336 p. + 1 f. portr. (Biblioteca pentru tot.).

Papadima, Ovidiu. *Cezar Bolliau.* Buc., Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1966. 351 p.

Șolmaru, Tudor. *Cezar Bolliau.* [Buc.], Editura tineretului, [1962]. 368 p. + 14 f. pl. (Colecția Oameni de seamă).

25 MARTIE — 50 de ani de la moartea (1918) lui CLAUDE ACHILLE DEBUSSY, compozitor francez, pianist, dirijor și critic muzical (n. 1862).

Debussy, Claude. *Domnul Croche antidi-tetant.* Traducere de Alfred Hoffman. [Buc.], Editura muzicală, [1965]. 187 p.

Alexandrescu, Romeo. *Claude Debussy. Viața și opera.* [Buc.], Editura muzicală, 1967. 216 p. cu n. muz. și facs. + 4 f. portr.

Blaga Lucian. *Sensibilitate decadentă.* In: *Muzică și literatură.* Eseuri. Buc., Editura muzicală, 1966, p. 50-53.

28 MARTIE — 100 de ani de la nașterea (1868) marcului scriitor sovietic rus MAXIM GORKI.

29 MARTIE — 90 de ani de la nașterea (1878) ELENEI FARAGO, scriitoare română, autoare a mai multor volume de poezii (m. 1954).

Farago, Elena. *Poezii.* Ediție îngrijită și postfață de Liviu Călin. [Buc.], E.S.P.L.A., 1957. 275 p. cu portr.; *Poezii pentru cei mici.* [Buc.], Editura tineretului, 1957. 20 p. (Însuși margărite. Cartea școlărilor mici). *Pușorului moțat.* Versuri. [Buc.], Editura tineretului, [1966]. 48 p.

CATALOGAREA (VI)

1.3. Organizarea cataloagelor

Catalogarea se încheie cu organizarea cataloagelor. Cum în majoritatea bibliotecilor din țara noastră se folosește *sistemul de două cataloage* — catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime și catalogul sistematic — vom încheia seria acestor consultații cu indicații privitoare la alcătuirea primului tip de catalog, urmînd ca indicațiile referitoare la stabilirea celui de-al doilea să fie expuse în consultațiile despre clasificarea cărților și sistemul de clasificare zecimală.

1.31. Alcătuirea catalogului alfabetic

1.311. *Structura generală.* a) În catalogul alfabetic fișele se așază după numele autorilor (personali și colectivi) și după titluri pentru lucrările anonime, precum și după numele tuturor persoanelor care au participat într-un fel sau altul la crearea cărților.

În catalogul alfabetic se includ descrierile principale, descrierile complementare, descrierile lucrărilor în mai multe volume, descrierile colecțiilor, descrierile analitice, fișele de trimitere și fișele informative, în ordinea alfabetică generală a vedetelor. Toate aceste fișe se clasează în ordinea alfabetică a alfabetului latin, fără a se ține seama de particularitățile alfabetului limbii respective (de exemplu: é, è, ê din limba franceză se așază cu e; ä, ö, ü din limba germană se așază cu a, o, u etc.).

Fac excepție literele proprii alfabetului român: Ă, ă, Â, â, I, i, Ș, ș, Ț, ț, care servesc la clasarea fișelor cărților românești.

Așezarea fișelor cărților în limbile care folosesc caractere chirilice, pentru descrierea cărora s-au folosit aceste caractere, se face pe baza transcrierii vedetelor în caracterele alfabetului român, în conformitate cu normele din *Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație*. Ediția a 3-a. București, 1965. În bibliotecile mari se recomandă transliterarea vedetelor în caracterele alfabetului latin, în conformitate cu normele stabilite de Standardul de stat STAS 6509—56U03, alcătuit pe baza sistemului I.S.O.

Ordinea alfabetică este determinată de succesiunea literelor care alcătuiesc *cuvîntul de ordine* (adică primul cuvînt al vedetei, apoi al doilea cuvînt, apoi al treilea cuvînt etc.) și nu ca și cum cuvintele ar constitui împreună un șir neîntrerupt de litere. De exemplu :

Angelescu, Th.	Arta și literatura
Angelescu, Vasile	Artaki, N.
Anghel, Dimitrie	Articole
Arta franceză	Etc.

b) Descrierile cărților autorilor cu aceleași nume se clasează în ordinea alfabetică a prenumelor, sau — dacă acestea sînt indicate doar prin inițiale — în ordinea alfabetică a inițialelor. Se formează grupele următoare : 1) autorii fără prenume, distinși între ei, de cîte ori este posibil, printr-un calificativ; 2) autorii al căror prenume este indicat numai prin inițială; 3) autorii al căror prenume este indicat prin inițială urmată de inițiala prenumelui tatălui; 4) autorii al căror prenume este indicat prin mai multe litere din prenume; 5) autorii al căror prenume este întreg.

Teodorescu	Teodorescu, Al.	Teodorescu, N. B.
Teodorescu, dr.	Teodorescu, Alexandru	Teodorescu, S.
Teodorescu, ing.	Teodorescu, Aurel	Teodorescu, Vasile
Teodorescu, A.	Teodorescu, E.	Teodorian, S.
Teodorescu, A. C.	Teodorescu, I. P.	Teodorini, R.
Teodorescu, A. V.		Teodoru, Constantin

c) Autorii cu nume compuse se așază la urmă, după autorii cu nume simple.

Popovici, Ștefan
 Popovici, T.
 Popovici, Vasile
 Popovici-Bănățeanu, Ion

d) Descrierile a două sau mai multe cărți anonime, ale căror titluri încep cu aceleași cuvinte, se așază în ordinea alfabetică a primelor cuvinte deosebite din titlu.

Eroi ai muncii socialiste
 Eroi și martiri ai științei
 Din experiența bibliotecilor regionale
 Din experiența construcțiilor ceferiste

e) Dacă titlul începe cu un numeral sub formă de cifră, așezarea se face pe bază de litere și nu de cifră.

1907. Antologie... se așază la O mie nouă sute șapte
 1001 de nopți se așază la O mie și una de nopți
 170 melodii populare din Maramureș se așază la O sută șaptezeci de melodii populare din Maramureș

f) Forma prescurtată a numelui unei țări, organizații, asociații etc. — atunci când această formă a fost adoptată pentru vedetă — se consideră ca o combinație de litere și fișele cu asemenea vedete se așază în catalogul alfabetic la locul arătat de literele combinației.

Unamuno, Miguel de
 Underhill, Frank H.
 Unesco
 Ungar, Karl
 Ungureanu, Cornel

De la forma completă se face o trimitere la forma prescurtată.
 De exemplu:

	United Nations Educational, Scientific and
	Cultural Organization
Unesco	Vezi :

1.312 *Autorul personal.* a) Descrierile lucrărilor aceluiași autor se așază în ordinea alfabetică a titlurilor.

b) În cazul când sub numele unui autor se adună multe titluri, atât în limba originală, cât și în traduceri, se folosește așezarea în grupe distincte, determinate de genul lucrărilor.

Varianta 1

Se formează grupele pe care le indicăm mai jos, așezarea începând cu descrierile principale.

a) *Opere complete* (în ordinea numărului de volume, operele complete într-un număr mai mare de volume se așază întâi).

b) *Opere (idem)*.

c) *Opere alese (idem)*.

d) *Opere separate și culegeri din operele autorului cu titluri caracteristice* ca: „Povestiri”, „Scrisori”, „Versuri alese”, „Proză aleasă”, în ordinea alfabetică generală a titlurilor.

e) *Lucrări în asociere cu un al doilea sau cu un al doilea și cu un al treilea coautor* (în ordinea alfabetică a numelui celui de-al doilea coautor, apoi în ordinea alfabetică a numelui celui de-al treilea coautor, iar în cadrul numelui fiecărui coautor, în ordinea alfabetică a titlurilor).

Urmează descrierile complementare pentru :

f) *Lucrările la care autorul este asociat în calitate de coautor* (în ordinea alfabetică a vedetelor descrierilor principale — numele primului autor, apoi al celui de-al doilea autor sau titlul pentru lucrările de mai mult de trei autori).

g) *Lucrările la alcătuirea cărora autorul a avut un rol secundar*, participând în calitate de colaborator, editor științific, prefațator, traducător etc. (în ordinea alfabetică a acestor cuvinte, iar în cadrul fiecărui cuvânt, în ordinea alfabetică a vedetelor descrierilor principale).

Traducerile se așază după mai multe metode. Foarte răspândită este aceea a așezării în cadrul fiecărei grupe, întâi a lucrărilor în limba originală și apoi a traducerilor în alte limbi, în ordinea alfabetică a limbilor.

În bibliotecile publice din țara noastră, împărțirea pe limbi se face de la început, dându-se prioritate limbii române. Astfel, lucrările autorilor români se așază în ordinea următoare: 1) lucrări în limba originală, 2) traduceri în alte limbi, în ordinea alfabetică a limbilor; lucrările autorilor străini se așază în ordinea următoare: 1) traduceri în limba română, 2) lucrări în limba originală, 3) traduceri în alte limbi, în ordinea alfabetică a limbilor.

În cadrul fiecărei grupe lingvistice, se aplică apoi ordinea indicată la punctele a-g. După descrierile lucrărilor autorului se așază descrierile lucrărilor despre autor, indiferent de limba în care sînt publicate, și anume:

h) *Descrierile complementare ale lucrărilor consacrate operei și vieții autorului* (despre el), în ordinea alfabetică generală a numelor autorilor și titlurilor pentru lucrările anonime.

i) *Descrierile principale în care numele autorului intră în componența titlului*, așezîndu-se întâi descrierea lucrării în titlul căreia numele este precedat de prenume în forma întregă, apoi descrierea în care numele este precedat de prenume în forma scurtată și la urmă descrierea în care numele este precedat de inițiala prenumelui său fără inițială.

Edițiile aceleiași lucrări se așază în ordinea invers-cronologică a anilor de apariție a edițiilor, ediția cea mai nouă în față, iar cea mai veche la urmă.

Variantă a II-a

Mai există o altă variantă în care, la așezarea descrierilor operelor separate, nu se ține seama de faptul că lucrările aceluiași autor sînt scrise de el singur sau în asociere ori în colaborare cu alți autori, ceea ce are ca efect amestecarea descrierilor principale și a descrierilor complementare și reducerea numărului de grupe, formîndu-se următoarele împărțiri :

a) *Opere complete* (în ordinea numărului de volume, operele complete într-un număr mai mare de volume se așază întâi).

b) *Opere (idem)*.

c) *Opere alese (idem)*.

d) *Opere separate și culegeri din operele autorului cu titluri caracteristice* (în ordinea alfabetică generală a titlurilor).

În rînd cu aceste descrieri se așază descrierile lucrărilor scrise de autor în asociere cu un al doilea, sau cu un al doilea și cu un al treilea coautor, în ordinea alfabetică a titlurilor lucrărilor, în aceeași ordine alfabetică cu descrierile lucrărilor care cuprind în vedetă numai numele autorului singur.

Tot în rînd cu descrierile principale ale acestor categorii de lucrări se așază descrierile complementare ale lucrărilor scrise de autor în calitate de coautor, precum și descrierile complementare ale lucrărilor la alcătuirea cărora autorul a avut un rol secundar.

dar, și anume acela de: colaborator, editor științific, prefăcător, traducător etc., în ordinea alfabetică a titlurilor lucrărilor din descrierile principale pentru care au fost alcătuite. Vedeta descrierilor principale (numele autorului sau denumirea colectivității) nu se ia în considerație la așezarea descrierilor.

Traducerile se așază în cadrul fiecărei grupe în ordinea alfabetică a limbilor, începînd cu cele în limba română, sau după a doua metodă indicată pentru așezarea traducerilor în varianta I.

d) *Descrierile lucrărilor despre viața și activitatea autorului* (despre el) se așază în ordinea indicată pentru aceste descrieri în varianta I.

La așezarea diferitelor ediții ale aceleiași lucrări se procedează conform indicațiilor din prima variantă.

În ambele variante, *fișele de trimitere* și *fișele informative* se așază înaintea fișelor cu descrierile principale și complementare, avînd în vedetă același autor (personal sau colectiv) ori același titlu.

Descrierile analitice nu se separă de celelalte descrieri, ci se așază alfabetic, după vedeta descrierii.

1.313 *Clasicii marxism-leninismului*. Descrierile lucrărilor publicate de clasicii marxism-leninismului se așază după regulile generale, cu excepția culegerilor tematice, care se așază după lucrările separate, precedate de o fișă divizionară cu titlul: „Culegeri tematice”.

1.314 *Autorul colectiv*. Descrierile lucrărilor unui autor colectiv se așază în ordine alfabetică, întocmai ca și descrierile lucrărilor autorilor personali. Dacă vedeta coincide pentru mai multe lucrări, avînd totuși un înțeles deosebit, se așază întii lucrările cu autor personal, apoi cele cu autor colectiv și la urmă descrierile la titlu:

Roman, Alexandru
Roman. Orașul.
Romanul, dans național.

În cadrul lucrărilor aceluiași autor colectiv, așezarea se face în felul următor: descrierile cu autor colectiv fără subvedetă; descrierile cu autor colectiv cu subvedetă, subvedetele așezîndu-se în ordinea lor alfabetică.

Descrierile materialelor oficiale ale partidului se așază în catalog în următoarele grupe, precedate de fișe divizionare corespunzătoare.

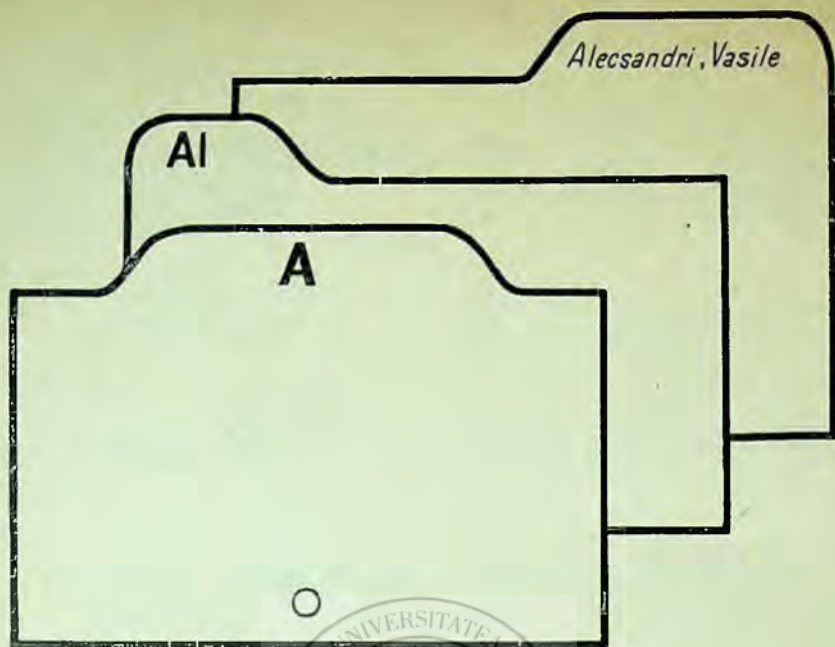
- Partidul Comunist Român
  - Programul partidului
  - Statutul partidului
- Publicațiile oficiale ale organelor superioare ale partidului
  - Congresele partidului (în ordine cronologică)
  - Conferințele naționale ale partidului (în ordine cronologică)
  - Comitetul Central al partidului
  - Plenarele Comitetului Central al partidului
- Culegerile de materiale oficiale ale partidului
- Publicațiile oficiale ale organizațiilor regionale, raionale și orășenești ale partidului
- Publicațiile închinată activității partidului

1.315 *Fișele divizionare*. După cum s-a arătat în prima consultație,* în catalogul alfabetic se folosesc fișe divizionare pe bază de litere și de silabe, precum și fișe divizionare cu nume de autori și titluri de lucrări.

Într-un catalog mic, folosirea fișelor divizionare se limitează la cele formate din litere. Într-un catalog oglindind un număr mai mare de cărți, se recurge la fișe divizionare de trei forme, și anume: 1) pentru literele alfabetului — fișă divizionară cu ieșitura centrală pe 3/4 din lățimea fișei; 2) pentru silabe — fișă divizionară cu ieșitura pe 1/3 din lățimea fișei și 3) pentru cuvinte întregi — fișă divizionară cu ieșitura laterală pe 1/2 din lățimea fișei.

*) Vezi nr. 6/1967 al revistelor noastre, p. 376—382: *Catalogarea (I)*.

Fișe divizionare de forme indicate mai sus.

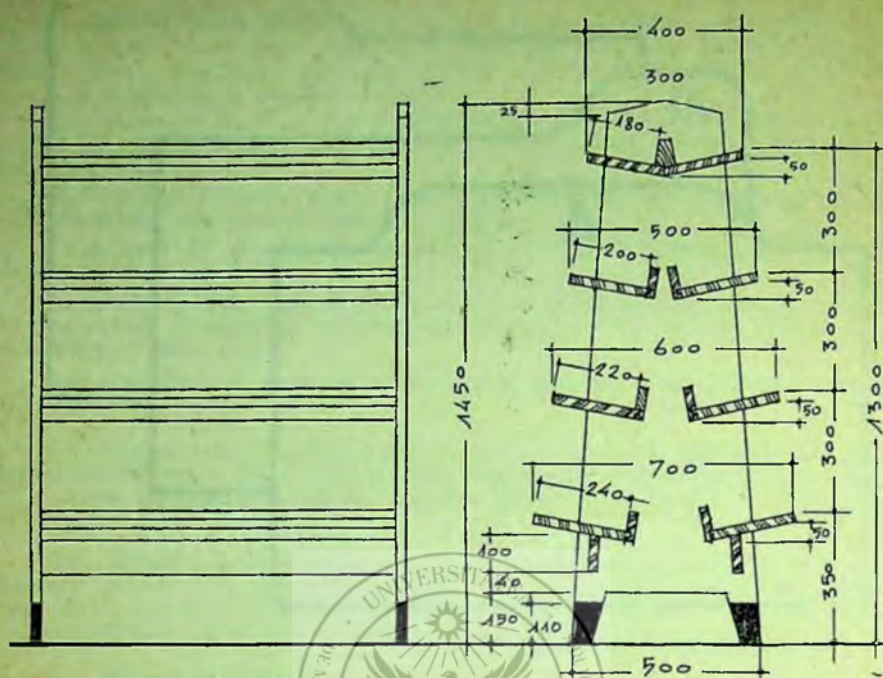
Alegerea numelor autorilor și a titlurilor cărților pentru care urmează să se facă fișe divizionare este determinată de necesitățile de informare a cititorilor. În general se separă prin fișe divizionare autorii cărților celor mai solicitate.

Getta Elena RALLY

Bibliografia consultațiilor II-VI.

1. Association française de normalisation (AFNOR). *Classement des noms propres étrangers comportant des particules et d'autres éléments accessoires*. FD Z 44/062, Juillet 1963. Paris, 1964.
- 2) Bach, Charles Henri et Odon, Yvonne. *Petit guide du bibliothécaire*. Paris, 1952.
3. Biblioteca Apostolica Vaticana. *Norme per il catalogo degli stampati*. 3. edizione. Città del Vaticano, 1949, p. 287-305.
4. Cacérés, Geneviève. *La lecture*. Avec la collaboration de J. Dumazedier, G. Jean, J. Hassenforder. Paris, Editions du Seuil, [1961].
5. Conférence internationale sur les principes de catalogage. Paris, 1961. *Rapport officiel préliminaire*. In: Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothèques, 16, nr. 2, mars-avril 1962, p. 57-68.
6. *Edinje pravila opisaniia proizvedenii peccati i organizaiii alfavitnogo kataloga dlea nebolših bibliotek*. Moskva, 1963.
7. Instrucciones para la redacción del catálogo alfabético de autores y obras anónimas en las bibliotecas públicas del Estado. 3.ª edición reformada. Madrid, 1964.
8. Klenov, A. V. *Bibliotecinaia tehnika*, 5-oe izd. Moskva, 1958.
9. *Pravila opisaniia knig proizvedenii peccati i organizaiii alfavitnogo kataloga dlea sel'skih bibliotek*. Moskva, 1964.
10. Rally, Getta Elena. *Autorul colectiv*. I-III. In: Călăuza bibliotecarului, 15, nr. 10, oct. 1962, p. 42-44; 16, nr. 1, ian. 1963, p. 33-41; 16, nr. 3, mart. 1963, p. 135-136.
11. Rally, Getta Elena. *Stabilirea vedetelor în catalogul alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime*. In: Revista bibliotecilor, 19, nr. 2, ian. 1966, p. 104-108.

VEDERE DIN FAȚĂ

SECȚIUNE

VEDERĒ DE SUS

PERSPECTIVĂ

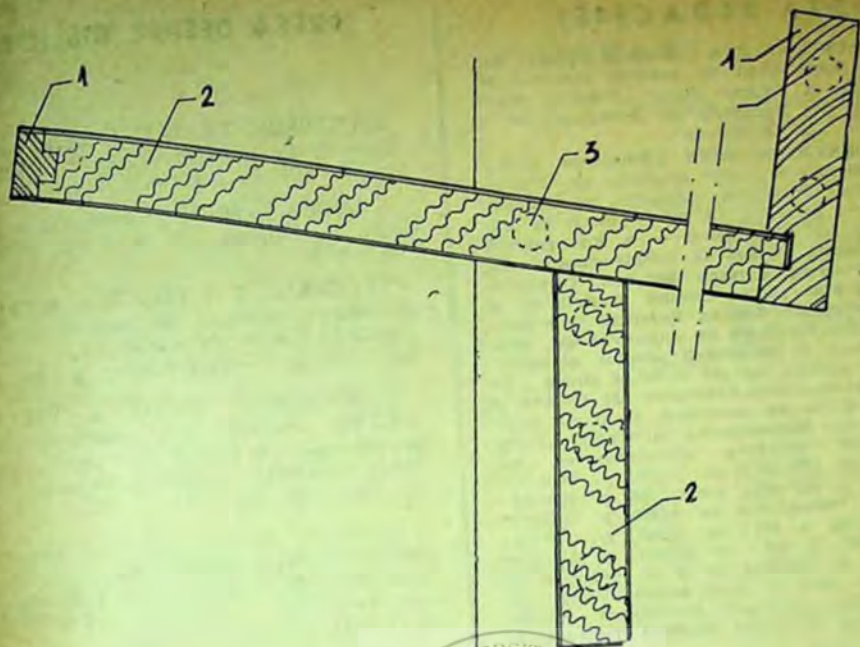
ETAJERĂ DE EXPUNERE. DETALII DE EXECUȚIE

Etajera se face din plăci aglomerate de lemn (PAL), furniruite cu stejar: even-

tual, se poate executa și fără furnir, lustruite simplu.

Picioarele sînt protejate cu tablă mîltă sau vopsită.

- LEGENDA**
- 1 FAG SAU STEJAR: MASIV
  - 2 P.A.L. 18mm FURNIRUIT FAG SAU STEJAR
  - 3 CEPURI ROTUNDE
  - 4 PICIOR IMBRACAT CU TABLA 1mm.

ETAJERA DE EXPUNERE

Etajera de expunere se amplasează în sălile cu acces liber al cititorilor la cărți. Se plasează de obicei perpendicular pe

peretele cu rafturi obișnuite, în mijlocul încăperii, pentru a prezenta, pe ambele laturi, cărți sau periodice.

arh. Vasile RADO

BACRIA ELENA (Rîmnicu-Vîcea). Arhiva fostei Școli de activiști culturali se găsește la Grupul școlar „Dimitrie Marinescu” din București, str. Străulești, nr. 1, raionul „30 Decembrie”.

CONSTANȚA BEZE (Biblioteca Școlii profesionale a Uzinei mecanice din Turnu-Severin). Problema calificării profesionale care vă preocupă pe dv. — ca și pe numeroși alți bibliotecari — a fost ridicată în repetate rânduri de revista noastră. De curînd ne-am adresat, din nou, Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă de la care așteptăm răspuns. Referitor la a doua problemă, conținută de scrisoarea dv., anume aceea a recuperării cărților negestiuite de cititori, noi am publicat cîteva articole în numerele anterioare ale revistei și am răspuns, de asemenea, la unele nelămuriri ale bibliotecarilor la rubrica „Poșta redacției” (*Căduza bibliotecarului*, nr. 7/1965, p. 431—432; nr. 9/1965, p. 548; nr. 11/1965, p. 662—665; nr. 12/1965, p. 747—751; *Revista bibliotecilor* nr. 2/1966, p. 110—111; nr. 10/1966, p. 625; nr. 3/1967, p. 144—148; nr. 5/1967, p. 319; nr. 10/1967, p. 613—614). Spațiul nu ne îngăduie a le republica. În cazul în care nu aveți aceste numere găsiți, sigur, întreaga colecție a revistei noastre la Biblioteca raională Turnu-Severin.

Spicuim din scrisorile sosite la redacție ca răspuns la materialele publicate în revista noastră la rubrica „Diverse”:

● **BIBLIOTECA ORĂȘENEASGA REȘIȚA** („Fără imputare”): „s-au luat măsuri ca cititorii care degradează cărțile împrumutate să fie sancționați conform H.C.M. nr. 583 din 1960; de asemenea se vor lua măsuri și împotriva bibliotecarilor care tolerează astfel de manifestări”.

● **BIBLIOTECA COMUNALĂ SINCERSIG** („Surpriza cu... surprize”): „Lipsurile arătate au fost lichidate încă în cursul lunii iunie 1967, urmînd ca pe viitor acestea să nu mai fie repetate”. După o nouă vizită la Sincersig sperăm să ne convingem și noi!

● **BIBLIOTECA SĂTEASCĂ DIN FELMER** („Lîncezeală”). Din răspunsul primit de la Biblioteca raională Făgăraș desprindem că „biblioteca sătească va fi condusă voluntar de același cadru didactic suplinitor care a avut-o în primire în anul școlar anterior”, iar „conducerea căminului cultural va sprijini îndeaproape activitatea acesteia”.

● **BIBLIOTECARA DIN TIMIȘOARA** care ne-a trimis articolul privind indicii de clasificare zecimală din căsuța tipografică este rugată să ne comunice de urgență numele, deoarece dorim să publicăm materialul.

CANTEMIR, TRAIAN, *Tezaurul cărturaresc de la Mănăstirea Neamț*. Știința, 37, nr. 7491, 13 oct 1967, p. 4.

CÂNDEA, VIRGIL *Bibliotecile românești*. In: Știința, 37, nr. 7520, 11 nov 1967, p. 5.

FERENBAC, I. și FIRICICĂ, MARIA. *Activitatea culturală în lumina datelor statistice*. Revista de statistică, 16, nr. 8, aug 1967, p. 7—17. *Bibliotecă*, p. 13—15.

IANCULESCU, MIHAI și STROE, VICTOR. *Perfecționarea sistemului de aprovizionare a bibliotecilor publice*. Pe urmele anchetei „Științei”. Știința, 37, nr. 7447, 30 aug 1967, p. 4.

Implicațiile metodice ale unor cercetări sociologice. Masă rotundă (cu participarea unui grup de bibliotecari ai sindicatelor din București). Clubul, nr. 8, aug 1967, p. 19—21 (Mircea Herivan).

IORGULESCU, MIRCEA. *Diversitatea exagerată sau avaturile funcționarismului* (Despre activitatea cu cartea în bibliotecă, cluburi și case de cultură). Munca, 23, nr. 6172, 16 sep 1967, p. 1, 3.

LASCU, VIORICA. *Un incunabul venețian: Divina Comedie (1491)* (La Biblioteca Universității din Cluj). Tribuna, 11, nr. 34, 24 aug 1967, p. 2.

MIHĂILESCU, THEODOR. *Utilitatea în timp a literaturii tehnice* (La ancheta ziarului răspunde Theodor Mihăilescu directorul bibliotecii centrale a Institutului politehnic din Cluj). Munca, 23, nr. 6126, 22 iul 1967, p. 1, 2.

NICA, OCTAVIAN. *Confirmarea unei experiențe inedite presupune îndrăzneală și consecvență. Unificarea bibliotecilor sindicale*. Munca, 23, nr. 6094, 15 iun 1967, p. 1, 3.

ORNEA, Z. *Necazuri de cititor la Biblioteca Academiei*. Știința, 37, nr. 7430, 12 aug 1967, p. 4.

POP, MARIUS. *O mărturie despre Eminescu bibliotecar*. Răsfoind vechi reviste ieșene. Cronica, 2, nr. 22, 3 iun 1967, p. 8.

POPESCU, VASILE. *Uă cunoașteți cititorii? Dar preferințele lor? Metode sociologice în munca cu cartea*. Clubul, nr. 9, sep 1967, p. 26—28.

POPESCU-GOGAN, PETRE. *Ioan Bianu — „bibliotecarul Academiei”*. Contemporanul, nr. 39, 29 sep 1967, p. 9.

В Н О М Е Р Е

Василе ПЕТРИШОР и Николае РАУШ: Антимонархические позиции в румынской культуре. (Традиции республиканского идеала, антимонархические позиции в румынской литературе и публицистике)	705	Николае ЛИУ: Заметки об одном каталоге микрофильмов (в связи с просмотром каталога микрофильмов за 1967 г., опубликованного А. К. Р. П. П. во Франции)	723
К 20-летию Республики. (Кое-что о работе библиотек различных категорий в годы Социалистической Республики)	710	Илеана БАНЧИЛĂ: Методы составления библиографий (завершающие работы: составление индекса)	725
Валериу МОЛДОВЕАНУ: Библиотека Академии и сеть ее библиотек. (Профиль коллекций, библиографическая деятельность Библиотеки Академии Социалистической Республики Румынии и 80 единиц ее сети)	717	Корнелиу ДИМА-ДРĂГАН: Вступление к истории румынского экелибриса. (Различные виды экелибриса в Румынии, между XV и XX веками)	739
Михай ИАНКУЛЕСКУ: Функциональность и координация в работе библиотек города Тимишоара	721	Шербан ЦОКУЛЕСКУ: Тудор Виану (70 лет со дня рождения известного румынского деятеля культуры, эстетика, литературоведа и писателя, бывшего директора Библиотеки Академии Социалистической Республики Румынии. 1897—1964)	749

EXTRAIT DU SOMMAIRE

S U M M A R Y

Vasile PETRISOR et Nicolae RAUS: <i>Attitudes anti-monarchiques dans la culture roumaine.</i> (Les traditions de l'idéal républicain, attitudes antimonarchiques dans la littérature et les publications roumaines)	705	Vasile PETRISOR and Nicolae RAUS: <i>Anti-monarchical Attitudes in Romanian Culture.</i> (Republican traditions and antimonarchical attitudes in Romanian literature and journalism)	705
Au XX-ème anniversaire de la République: <i>Aspects de l'activité des différentes catégories de bibliothèques pendant les années de la République Socialiste.</i>	710	On the Twentieth Anniversary of the Republic. <i>Aspects of different types of libraries activities in the years of the Socialist Republic</i>	710
Valeriu MOLDOVEANU: <i>La Bibliothèque de l'Académie et son réseau de bibliothèques.</i> (Le profil des collections, l'activité bibliographique de la Bibliothèque de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie et des 80 unités de son réseau)	717	Valeriu MOLDOVEANU: <i>The Library of the Academy and its Network.</i> (Delineation of collections and bibliographical activity of the Library of the Academy of the Socialist Republic of Romania and of its 80 network libraries)	710
Mihail IANCULESCU: <i>Fonctionnalité et coordination de l'activité des bibliothèques de la ville de Timișoara</i>	721	Mihail IANCULESCU: <i>Function and Co-ordination of the Timișoara Libraries' Activities</i>	721
Nicolae LIU: <i>En marge d'un catalogue de micro-films.</i> (Opinions suggérées par la consultation du catalogue des microfilms pour l'année 1967, édité par l'A.C.R.P.P. de France)	723	Nicolae LIU: <i>Marginal Notes on a Catalogue of Microfilms.</i> (Opinions suggested on consulting the 1967 catalogue of microfilms, published by the A.C.R.P.P. in France)	723
Ileana BĂNCILĂ: <i>Les méthodes de rédaction des bibliographies.</i> (Les opérations finales — la rédaction des indices)	725	Ileana BĂNCILĂ: <i>Methods of Elaborating Bibliographies.</i> (Final work-elaboration of indexes)	725
Corneliu DIMA-DRĂGAN: <i>Introduction dans l'histoire de l'ex-libris roumain.</i> (Différentes formes de l'ex-libris en Roumanie du XV-ème au XX-ème siècle)	739	Corneliu DIMA-DRĂGAN: <i>Introduction in the History of the Romanian Ex-libris.</i> (Different forms of ex-libris in Romania between the XV th and the XX th centuries)	739
Șerban CIOCULESCU: <i>Tudor Viannu.</i> (70 ans depuis la naissance de l'éminent homme de culture, esthéticien, historien littéraire et écrivain roumain, ancien directeur de la Bibliothèque de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie. 1897—1964)	749	Șerban CIOCULESCU: <i>Tudor Viannu</i> (70 years since the birth of the late prominent Romanian humanist, aesthetician, literary historian and writer, former Librarian of the Academy of the Socialist Republic of Romania. (1897—1964).	749

COLEGIUL DE REDACȚIE: BAICULESCU George, CORVĂTESCU-TOFAN Antoaneta, GRUIA Ștefan (redactor șef), GRÜNBERG Aron, IOVANOV Eugen, LUPU Atanase, MIRONESCU Nicolae, POPESCU-BRADICENI Angela, TOMESCU Mircea

IN NUMARUL URMATOR :

Reorganizarea rețelei bibliotecilor publice în orașul București — o necesitate.

Luna cărții la sate.

Dincolo de orizonturi. (Leme și recomandări bibliografice.)

Introducerea normelor de lucru la unele operații tehnice în bibliotecile din regiunea Ploiești.

Observații și propuneri privind „Vocabularul de bibliologie” ediția 1966.

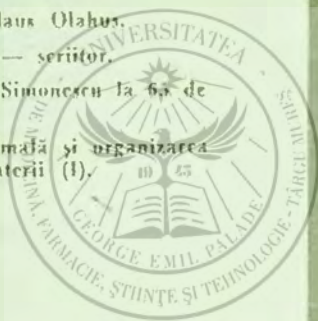
Exlibris-ul autograf al Cantacuzinilor.

Umanistul Nicolaus Olahus.

Iacob Negruzzi — scriitor.

Profesorul Dan Simonescu la 63 de ani.

Clasificarea zecimată și organizarea catalogului pe materii (I).

41 000